

ДРОГОБИЦЬКА РАЙОННА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ДРОГОБИЦЬКА РАЙОННА РАДА
ДЕРЖАВНИЙ ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНИЙ ЗАПОВІДНИК
«НАГУЄВИЧІ»

ЛІТОПИС ДРОГОБИЧЧИНИ

Випуск I

Видання друге виправлене і доповнене

Дрогобич
Посвіт
2020

УДК 94(477.83)

Л 64

Редакційна колегія:

Ханас Володимир, заступник голови Дрогобицької районної державної адміністрації;

Козар Надія, начальник відділу культури та туризму Дрогобицької районної державної адміністрації;

Лазорак Богдан, директор Державного історико-культурного заповідника «Нагуєвичі»;

Панчишак Руслана, директор центральної районної бібліотечної системи;

Щур Лілія, провідний методист культосвітньої роботи Дрогобицького районного народного дому;

Зубрицька Ірина, методист відділу освіти Дрогобицької районної державної адміністрації;

Хлиста Наталія, бібліотекар центральної районної бібліотеки.

Літопис Дрогобиччини / Ред. В. Ханас, упор.
Л 64 Н. Козар, Лазорак Б., Р. Панчишак та ін. – Вип. І. –
Видання друге виправлене і доповнене. – Дрогобич:
Посвіт, 2020. – 244 с.

ISBN 978-617-7624-82-9

Перший випуск «Літопис Дрогобиччини» висвітлює події та заходи, які відбулися на Дрогобиччині в IV кварталі 2018 року в розрізі всіх населених пунктів; окремо висвітлено ювілейну подію – святкування 100-річчя проголошення Західноукраїнської Народної Республіки; подано перелік затвердженої сільськими, селищними радами місцевої геральдики та видань, які побачили світ у 2018 році.

УДК 94(477.83)

ISBN 978-617-7624-82-9

© Ханас В., редакція, 2020

© Козар Н., Панчишак Р. та ін.,
упорядкування, 2020

© Посвіт, 2020

ПЕРЕДМОВА

Шановні мешканці Дрогобиччини! В період утвердження та розбудови Української Держави важливою складовою є національно-патріотичне та духовне виховання нашого суспільства. Окрім загальнонаціональних процесів, які відбуваються в державі, важливе значення мають події регіонально-місцевого значення. Їх суть полягає в тому, що кожний мешканець як великої, так і найменшої громади, є безпосереднім учасником тої чи іншої події, що відбувається в селі, селищі, місті.

Участь в заходах, особливо у відзначенні важливих історичних подій, вшануванні пам'яті визначних особистостей, а саме: державних діячів, письменників, військових, людей мистецтва тощо, – мають важливий виховний момент. Їх життя та діяльність, відданість служінню своєму народові заслуговують на те, щоб бути прикладом для наслідування. З метою опису та фіксації всіх важливих заходів, що відбуваються на наших теренах, було вирішено започаткувати видання науково-популярного збірника «Літопис Дрогобиччини».

Запропонований збірник містить такі розділи: «Дрогобиччина: дати, події і факти», «100-річчя проголошення ЗУНР», «Геральдика», «Наші видання». В першому розділі збірника подано матеріали про найважливіші заходи, що відбувалися як на районному, так і місцевому рівні, у розрізі кожного населеного пункту. Важливою частиною другого розділу є публікація переліку стрільців Української Галицької Армії, які народилися на Дрогобиччині. На даний час встановлено 303 стрільця із 47 населених пунктів. У наступному розділі подаємо герби та прапори сіл та селищ Дрогобицького району, які затверджені відповідними рішеннями органів місцевого самоврядування. Останній розділ присвячений виданням (книжки, брошури, світлини, відкритки тощо), які були присвячені визначним подіям та особистостям і профінансовані з місцевого бюджету.

Сподіваємося, що випуск збірника «Літопис Дрогобиччини» стане важливим методичним посібником для працівників освіти, культури та широкого загалу мешканців Дрогобиччини, які сьогодні продовжують святую справу творення історії своєї Малої Батьківщини. Збірник буде слугувати поширенню, популяризації та висвітленню діяльності гуманітарного блоку підрозділів виконавчої влади Дрогобиччини.

*Володимир Ханас,
Заступник голови Дрогобицької районної
державної адміністрації*

ДРОГОБИЧЧИНА: ДАТИ, ПОДІЇ, ФАКТИ

РАЙОННІ ЗАХОДИ

Цьогоріч у 150-ту річницю створення товариства «Просвіта» та 100-ту річницю створення Західноукраїнської Народної Республіки освітяни району 9,10 жовтня в районному народному домі провели **XIX дитячо-юнацький фестиваль мистецтв «Сурми звитяги»**, який пройшов під знаком патріотизму, що знайшов своє втілення у піснях, віршах, авторській поезії, літературно-музичних, героїко-патріотичних хореографічних, декоративно-тематичних, живописних, графічних композиціях.

Привітав учасників фестивалю начальник відділу освіти Іван Стецко, який підкреслив, що сьогодні, осмислюючи велич подвигу усіх героїв полеглих за Україну, окреслюючи перспективи майбутнього, ми повинні вдивлятися в минуле, черпати з нього той безцінний скарб, який не дасть загубити головне, розчинитися серед дрібних проблем.

Основні вимоги до учасників фестивалю: молодіжна форма, фаховість та модерна манера виконання, сучасне аранжування, використання сучасних музичних засобів, творчий підхід до розкриття пропонованої тематики твору, оригінальність, стильність, оптимізм, стилізовані сучасні костюми, дотримання вимог положення.

Фестиваль мав на меті широко пропагувати серед дітей та юнацтва кращі зразки мистецьких творів патріотичного спрямування, що розкривають героїчний шлях національно-визвольної боротьби українського народу в XX столітті, вивчати пісенну спадщину Січового Стрілецтва, Української Галицької Армії, Організації Українських

Націоналістів, Української Повстанської Армії, сучасну українську молодіжну патріотичну пісню, що звучала під час Революції на Граніті, на Помаранчевому та Євромайданах та Революції Гідності, а також підтримує і прославляє бойовий дух наших воїнів на фронті з російським агресором.

У фестивалі взяли участь 338 учнів шкіл району та вихованці БДЮТ. Організували мистецьке дійство відділ освіти Дрогобицької райдержадміністрації та Будинок дитячої та юнацької творчості.

Оцінювало виступи учнів журі у складі провідних працівників відділів освіти, культури і туризму Дрогобицької райдержадміністрації, Народного дому ім. І. Франка міста Дрогобича, Дрогобицького районного Будинку дитячої та юнацької творчості.

З нагоди Європейського дня боротьби з торгівлею людьми 10 жовтня на базі Дрогобицького МРВ з питань пробації Західного міжрегіонального управління з питань виконання кримінальних покарань та пробації Міністерства юстиції за участі координатора

проекту протидії торгівлі людьми у БФ «Карітас» Галини Космін-Гром і психолога консультативного центру Аліни Макарець працівників Дрогобицького МРВ з питань пробації, працівником центру соціальних служб для дітей, сім'ї та молоді проведений **семінар на тему «Торгівля людьми. Загрози в Інтернет просторі, булінг»** з неповнолітніми засудженими, які перебувають на обліку.

Неповнолітні мали змогу переглянути відеоролик та отримали послуги інформаційного характеру.

11 жовтня працівники центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, служби у справах дітей та координатор громадської організації «Тверезість – вибір сильних» провели **бесіду з учнями Меденицького професійного ліцею** на тему «Залеж-

ність та суспільство». В заході взяли участь більше 60 учнів навчального закладу.

Адміністрація ліцею висловила подяку організатору проекту, службі у справах дітей та Дрогобицькому районному ЦСССДМ за цікаву і корисну зустріч, мета якої – профілактика негативних явищ у дитячому та молодіжному середовищі.

Дрогобиччина 18 жовтня активно долучилась до **Всесвітньої акції «Walk for Freedom/Хода за свободу»**. Нейбайдужі громадяни, волонтери, громадські організації, школярі, представники БФ «Карітас», Дрогобицької райдержадміністрації та міської ради розпочали

захід на площі Шевченка. З короткою інформацією про мету мирної акції виступила координатор проекту протидії торгівлі людьми у БФ «Карітас» Галина Космін. Також про тему торгівлі людьми говорили о. Богдан Лехович, заступник директора Дрогобицького міськрайонного центру зайнятості Галина Петrenchко.

Опісля колона з кількома сотнями учасників вирушила вулицями Лесі Українки, Мазепи, Завалля, Трускавецькій, площі Ринок, Ярослава Осмосмисла та Тараса Шевченка.

Акція була спрямована на підвищення рівня обізнаності населення щодо проблеми торгівлі людьми. Захід не є протестом, це мовчазна і мирна хода, яка проходить вже п'ять років поспіль на захист мільйонів чоловіків, жінок та дітей, які зараз знаходяться у рабстві.

Учасники акції роздавали перехожим інформаційні матеріали, в яких наголошувалося на існуванні проблеми торгівлі людьми, її основні форми та способи втягнення в експлуатацію, як захиститися від потрапляння в рабство.

5 листопада за сприяння ГО «Мій тато захищає Україну» Дрогобицький районний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді запросив сім'ю загиблого учасника АТО та сім'ї учасників АТО на **концерт Катерини Бужинської**, що відбувся в Паладі культури імені Тараса Шевченка в місті Трускавець.

Народна артистка України, відома волонтерка, подарувала незабутній вечір для наших сімей.

6 листопада у паладі культури ім. Шевченка (м. Трускавець) відбувся **концерт артиста Романа Скорпіона**. Дрогобицький районний центр для сім'ї, дітей та молоді за сприяння соціального мегапроекту «Мій тато захищає Україну» надав учасникам АТО (ООС) Дрогобицького району та їхнім сім'ям 40 безкоштовних квитків.

Від учасників АТО Дрогобицького району висловлюємо щиру подяку соціальному проекту «Мій тато захищає Україну» та щиру вдячність Роману Скорпіону за благодійну участь у соціальному проекті.

6 листопада у методичному кабінеті відділу освіти відбувся психологічний тренінг для членів районного учнівського парламенту на тему «Психологія спілкування». Ініціатором проведення тренінгу була учениця Попелівського НВК І-ІІІ ст., голова районного учнівського парламенту, Ксенія Костишин.

Головна мета заходу – надання цінних та корисних порад для самовдосконалення підлітків та віри в себе. Тренінг відбувався у невимушеній обстановці. Юні глядачі мали змогу дискутувати та відповідати на різноманітні запитання. Кожен мав право висловити свою точку зору з приводу різних життєвих ситуацій. По завершенні тренінгу учасники мали можливість анонімно написати відгук про враження від цього заходу. У залі панувала позитивна та дружня атмосфера, тому з упевненістю можна з сказати, що тренінг пройшов успішно.

Відповідно до плану заходів відділу молодіжної політики департаменту внутрішньої та інформаційної політики на 2018 рік та Обласної програми «Молодь Львівщини» на 2016-2020 роки, протягом осені в області проводиться цикл тре-

нінгів «Ідея змінює країну». От і сьогодні, 15 листопада, в Дрогобицькому районному народному домі відбувся черговий **тренінг обласного молодіжного проекту «Ідея змінює країну»**.

Тренери, провідний спеціаліст відділу молодіжної політики Львівської ОДА Ірина Полетуха та волонтерка Корпусу Миру Кетрін Фітц, у неформальному спілкуванні провели цікаві бесіди, на яких учнівська молодь району не лише розповідала про «родзинки» своїх населених пунктів, але й пропонували різноманітні ідеї. Троє переможців проекту отримають фінансування на її реалізацію.

Нагадаємо, організаторами проекту є департамент внутрішньої та інформаційної політики Львівської ОДА, Український Католицький Університет, ЛОО «Спілка української молоді в Україні» та Львівський обласний молодіжний центр.

20 листопада Організована безкоштовна **екскурсія у Дрогобицький краєзнавчий музей «Дрогобиччина»**.

Школярі мали змогу відвідати музейний комплекс, в структуру якого входять шість відділів, що містять цінне зібрання матеріалів і предметів з історії,

природи, культури, етнографії, творчих досягнень видатних діячів Дрогобищини.

На завершення діти частувалися гарячим обідом і солодощами у кафе «Анна», кошти на які зібрали сільські голови району.

22 листопада в Дрогобицькому районному народному домі відбувся **V фестиваль духовної пісні «Струни душі»**, присвячений 25-літтю Самбірсько-Дрогобицької єпархії УГКЦ та 100-річчю утворення Західноукраїнської Народної Республіки..

Метою фестивалю було не лише відзначення цих визначних дат, а й виховання дітей засобами хорового співу, прилучення їх до традицій церковного співу, до виконання національно-патріотичних пісень, роз-

виток та підтримка талантів не лише серед учнів, а й педагогів – керівників шкільних хорових колективів, розширення кола учасників фестивалю духовної пісні.

Розпочався захід з виконання Державного Гімну України та благословення о.Василя Полянка. З вітальним словом до учасників фестивалю звернувся протієрей Андрій Бунь, голова Комісії у справах молоді. Він зачитав вітальне звернення від єпископа Самбірсько-Дрогобицької єпархії УГКЦ владики Ярослава Приріза, привітав та поблагословив усіх присутніх. Учасників фестивалю також вітали начальник відділу освіти Іван Стецко, голова районної ради Михайло Сікора, заступник голови Дрогобицької РДА Володимир Ханас, депутат Львівської обласної ради, голова Дрогобицької районної організації Профспілки працівників освіти Ольга Грицик.

У фестивалі взяли участь хорові колективи Ліпнянського НВК, Летнянського НВК, Попелівського НВК, Нижньогайвського НВК, Підбузького НВК, Доброгостівської, Меденицької, Уличненської, Рихтицької, Сторонянської, Михайлевицької, Старокропивницької шкіл.

Усі учасники фестивалю отримали грамоти від єпископа та подарунки від відділу освіти – різдвяні ялинки для своїх навчальних закладів.

4 грудня Служба у справах дітей райдержадміністрації розробила Районну програму забезпечення житлом дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, та осіб з їх числа у Дрогобицькому районі на 2016-2018 роки.

Відповідно до Районної програми дітям із сім'ї Коблик придбано трикімнатну квартиру у м.Дрогобич. Вартість квартири в загальній сумі становить 699 000 гривень (державний бюджет – 474 000 гривень та місцеві бюджети (районний та бюджети сільських рад) – 225 000 гривень.

6 грудня в районному народному домі відбулася **конференція членів фізкультурно-просвітницького товариства «Сокіл»** на тему «Виклики сучасності», присвячена Дню Збройних Сил України. Організували захід начальник відділу освіти Іван Стецко,

провідний спеціаліст Тарас Шуст, методист Ірина Зубрицька, методист Будинку дитячої та юнацької творчості Світлана Кушнір, учнівський парламент Дрогобицького району та члени фізкультурно-просвітницького товариства «Сокіл».

Благословили учасників конференції на успішну працю священики о.Василь Полянко, о.Олег Кекош та о. Андрій Безушко. Привітали шкільну молодь голова районної ради Михайло Сікора, заступник голови райдержадміністрації Володимир Ханас та начальник відділу освіти Іван Стецко.

Учасники конференції розглянули цікаві та водночас досить важливі для молоді питання. Із доповіддю «Церква і проблеми сучасної молоді» виступили члени організації Українська молодь Христові Лішнянської СЗШ І-ІІІ ст., учні 10 класу, Олеся Унятицька та Павло Захаряк. Протоієрей о. Василь Полянко, парох сіл Новошичі, Бистриця, доповнив їхній виступ та висловив своє бачення цієї проблеми, окресливши найбільш важливі проблеми сучасної молоді.

Про інтернет-залежність учнівської молоді й шляхи її подолання доповіли Марія Буцяк, Богдан Галишин, учні 10 класу, члени шкільного учнівського парламенту Нагуєвицької школи, а також студенти Дрогобицького державного педагогічного універ-

ситету імені Івана Франка (спеціальність «Соціальна педагогіка») Марія Двожан та Анастасія Білан.

Члени організації фізкультурно-просвітницького товариства «Сокіл», учні 10 класу Уличненської СЗШ І-ІІІ ст., Юрій Сирватка та Володимир Паньків презентували доповідь «Гедонізм як спосіб життя». Доповнив їхню доповідь о. Андрій Безушко, парох села Нагуєвичі, наголосивши на тому, що найвище блаженство можна отримати лише від спілкування з Богом.

Тему жертовності та служіння своєму народові порушили члени організації фізкультурно-просвітницького товариства «Сокіл» та Українська молодь Христові Нижньогаївської школи Віталій Кравчук, учень 11 класу, і Галина Кузін, учениця 10 класу.

На завершення конференції з концертною програмою виступив танцювальний колектив «Водограй» Підбузького НВК І-ІІІ ст.

З ініціативи структурного підрозділу з питань молоді і спорту, відділу освіти Дрогобицької РДА, Будинку дитячої та юнацької творчості, районного учнівського парламенту 11 грудня у районному народному домі відбувся **конкурс веселих та кмітливих**

серед шкільної молоді з метою консолідації зусиль зацікавлених органів виконавчої влади та молодіжних громадських організацій в розвитку молодіжного руху КВК у Дрогобицькому районі, створення умов для творчого, інтелектуального і духовного розвитку учнівської молоді.

Привітав юних конкурсантів заступник голови Дрогобицької РДА Володимир Ханас.

У конкурсі взяли участь шість команд: «У Маруськи» Новокропивницького НВК І-ІІІ ст., «Опаківські батяри» Опаківського НВК І-ІІІ ст., «Діти України» Медвежанського НВК І-ІІ ст., «Попелівські перці» Попелівського НВК І-ІІІ ст., «Помада» Довжанського НВК І-ІІІ ст., «Дикий птах» Доброгостівської СЗШ І-ІІІ ст. Ведучими

свята були голова учнівського парламенту Ксенія Костишин та заступник Володимир Паньків.

Учасники змагалися у таких конкурсах: «Візитка», «Розминка», «Домашнє завдання «Вільне полотно», «Бій капітанів» (запитання від журі).

У кожному конкурсі є переможці. Тому журі у складі головного спеціаліста з питань молоді і спорту Віталія Ковалишина, начальника служби у справах дітей Ольги Солтис, методиста відділу освіти Андрія Яника, директора Будинку дитячої та юнацької творчості Віри Болоховецької, шоумена, актора, ведучого, багаторазового чемпіона ДДПУ у складі команди «Мимо» Богдана Михайлишина, представника лічильної комісії, юриста відділу освіти Оксани Роняк підбили підсумки усіх виступів і змагань та оголосили результати.

Кубок перемоги здобула команда «Попелівські перці» Попелівського НВК І-ІІІ ст., друге місце вибороли «Опаківські батяри» Опаківського НВК І-ІІІ ст., третє місце – команда «У Маруськи» Новокропивницького НВК.

За сприянням Дрогобицького районного центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді 14 грудня діти із сімей загиблих учасників АТО відвідали казкову резиденцію Святого Миколая.

Діти мали змогу відчувати новорічну атмосферу та поспілкуватися із справжнім Чудотворцем та залишити у резиденції листи із своїми побажаннями.

Висловлюємо щире подяку кафе «Гостинний двір» за безкоштовну можливість відвідати резиденцію Святого Миколая, за гостинність та позитивний настрій і святкові емоції.

В рамках проведення культурно-мистецької акції для дітей «Кожна дитина чекає Святого Миколая» 18 грудня 57 дітей з Дрогобицького району мали змогу переглянути святкову **виставу у Національному академічному українському драматичному театрі ім. М. Заньковецької «Диво-квітка»**. Діти поринули у казкову атмосферу, отримали безліч незабутніх вражень від казкових персонажів.

Дрогобицька райдержадміністрація висловлює подяку Департаменту соціального захисту населення Львівської облдержадміністрації та Львівському обласному центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді за надані квитки та солодкі подарунки.

В рамках соціального проекту для дітей учасників АТО/ООС та дітей Героїв Небесної Сотні до Дня Святого Миколая діти з Дрогобицького району 19 грудня відвідали святкову виставу у Львівському державному цирку.

Організатори підготували яскраве **шоу – виставу «Новорічне королівство»**, під час якої малих глядачів розважали гімнасти, еквілібристи, акробати, жонглери та клоуни. Таке свято започатковане благодійним товариством «Мій тато захищає Україну» за підтримки Львівської обласної державної адміністрації та департаменту освіти і науки Львівської ОДА й відбувається четвертий рік поспіль.

Свято Миколая – одне з найсвітліших свят усього християнського люду. У цей день кожен із нас, згадуючи дитинство, сподівається на якесь маленьке диво, яке під силу лише святому Миколаєві, на здійснення заповітної мрії.

Напередодні свята Миколая у районному народному домі відбулося **вручення подарунків дітям-сиротам**, дітям, позбавленим батьківського піклування, дітям, які проживають у складних життєвих обставинах та дітям загиблих учасників АТО/ООС.

З вітальними словами до присутніх звернулася керівник служби у справах дітей Ольга Солтис, яка побажав всім присутнім міцного здоров'я, веселих свят та миру.

Перед малечю, дітками, підлітками, батьками та опікунами виступили вихованці Будинку дитячої та юнацької творчості на базі Лішнянського НВК І-ІІІ ст., виконавши театральну постановку про Святого Миколая та інсценізацію казки «Коза-дереза» (керівники гуртків Оксана Янінович, Світлана Кушнір, Мирон Пастернак, Віра Болоховецька, Галина Білінська).

Дітки брали участь в різноманітних конкурсах та розповідали вірші, за що Святий Миколай вручив їм подарунки та солодощі.

За традицією в кінці року **в районі підбивали підсумки спортивного року**. На запрошення організаторів РО ВФСТ «Колос», Федерації футболу та дирекції ДЮСШ «Явір» вчора, 21 грудня, в районний народний дім прибули всі ті, що організовували у своїх селах, на своїх теренах протягом року сільські спортивні змагання.

Заступник голови райдержадміністрації Володимир Ханас, вручаючи відзнаки кращим в різних номінаціях висловив впевненість, що багатогранне спортивне життя району буде належно підтримуватися владою. З нагоди 25-річчя спортивної школи «Явір» було відзначено пам'ятними сувенірами тренерів з футболу Дми-

тра Курп'яка (Нагуєвичі), Миколу Котормуса (Доброгостів), Галину Лаганяк (Залокоть), Юрія Матляка (Медвежа), Мар'яна Строгана (Підбуж), Михайла Нечипора (Рихтичі). З настільного тенісу Галину Галишин (Ролів), Наталію Кузяк (Опарі), Богдана Качмара (Волоща), Романа Жука (Літиня).

У волейбольному відділенні працюють тренери Василь Степаник (Підбуж) та Василь Дуб (Опака). А Іван Ільницький веде секцію в рідній школі з шахів. Відзначені й працівники школи Мар'яна Репета, Ольга Лукавецька та Світлана Кипкало. Першими на сцену вийшли учні спортшколи, які стали призерами на призи клубу «Шкіряний м'яч». У старшій віковій групі учні Нагуєвицької СЗШ (тренер Д.Курп'як), у молодшій віковій групі Медвежанський НВК (тренер Ю.Матляк) та Залокотський НВК (тренер Г.Лаганяк). Відзнакою за багатолітню працю відзначений і найстарший тренер школи по волейболу Йосип Лаганяк. Цього року в обласних змаганнях відзначилися Михайло Віватенко (Уличне) за зайняте особисте друге місце з настільного тенісу, Вікторія Кондратюк в черговий раз доказала, що вона одна з найкращих в області з шахів. Бронзові нагороди обласних змагань з волейболу здобула команда селища Підбуж, очолювана Василем Степаником. Козацька команда району створена з двох сіл Залокоть та Доброгостів, очолювана козацькими отаманами Андрієм Багрієм та Миколою Котормус, серед 18 районів області виборолла бронзові нагороди. Пам'ятними відзнаками відзначені футбольні фахівці району Василь Мураль (Нагуєвичі), Тарас Кравців (Вороблевичі), Олег Нагребецький (Дережичі), Ростислав Демяновський (Лішня), Дмитро Ганків (Тинів), Руслан Голик (Медвежа), Тарас Качала (Стебник), Роман Данилків (Грушів), Володимир Левицький (Снятинка), Олексій Сеньків (Ясениця). Відзначені й капітани команд Назар Костишин (Уличне), Андрій Мікляш (Новошичі), Микола Коваленко (Рихтичі), Василь Волкун (Лішня), Володимир Динда (Снятинка), Василь Паращак (Ясениця), Ігор Зинів (Грушів). До нагородження представлені найстарші учас-

ники змагань Микола Левицький (Снятинка), Петро Кузів (Тинів) та голова КДК Семен Барщик. Пам'ятні призи з рук Володимира Ханаса отримали Андрій Якубів та Василь Попик, президенти ФК Василь Лесишак (Рихтичі) та Михайло Живчин (Грушів). Арбітри футбольних матчів Тарас Николяк, Роман Шуцький, Володимир Кузьм'як, Богдан Ключ, Ігор Грабовенський, Володимир Качмар та Тарас Білінський. За вагомий внесок та сприяння розвитку футболу на Дрогобиччині пам'ятні відзнаки отримали Володимир Іваник, Юрій Середницький, Михайло Гук, Володимир Голубінка. Сільські голови Олег Борис, Михайло Герій та Іван Дудич. Призери чемпіонату Дрогобиччини, Чемпіон – ФК «Арсенал» Лішня, бронзовий призер ФК Рихтичі, переможець першості району ФК «Мрія» Снятинка, срібний призер ФК Новошичі, бронзовий призер ФК «Сокіл» Ясениця серед дорослих команд відзначатимуть перемогу в присутності вболівальників у своїх селах. А пам'ятні бронзові медалі юнацького чемпіонату здобули молоді перспективні хлопці з ФК «Карпати» с. Доброгостів, якими опікується президент клубу Володимир Бабій, срібні нагороди вибороли молоді талановиті хлопці з ФК Рихтичі під керівництвом президента клубу Василя Лесишака. А перемогу та золоті медалі чемпіонів серед юнаків здобули обдаровані футболісти з ФК «Іскра» Грушів, під керівництвом наставника Ігоря Зиніва. Призери чемпіонату та першості району серед дорослих команд відзначатимуть перемогу в присутності вболівальників у своїх селах. Оргкомітет з проведення змагань висловлює щирю подяку керівнику танцювально-художнього колективу «Водограй» Марії Галатяк, директору Підбузького навчально-виховного комплексу І-ІІІ ст. Богдані Івасків, директору районного народного дому Івану Сеху, Юрію Жуку, керівнику відділу освіти Іванові Стецьку, голові Федерації футболу Львівської області Олександру Шевченку, голові Львівської ТО ВФСТ «Колос» Лілії Білінській, районній владі – голові Дрогобицької РДА Андрію Шевкеничу та голові районної ради Михайлу Сікорі за підтримку та допомогу у проведенні спортивного свята.

Після урочистості присутнім було продемонстровано короткий фільм про спортивне життя району, у якому було відображено спортивні заходи учнів спортивної школи, футбольні змагання юнацьких, дорослих та ветеранських команд. Учасників обласних змагань з настільного тенісу, шахів, шашок та козацьких забав, які в цього року вибороли для району бронзові нагороди.

21 грудня, у Дрогобицькій райдержадміністрації відбувся захід до Дня Святого Миколая для дітей із родин загиблих учасників АТО(ООС), організаторами якого другий рік поспіль був Благодійний фонд «Сумна квітка».

Діти отримали яскраві враження та позитивні емоції від конкурсів, майстер класу з розмальовування пряників.

По закінченні свята Святий Миколай привітав усіх та роздав чудові подарунки родинам.

Також заступник голови райдержадміністрації Володимир Ханас привітав дітей із сімей померлих/загиблих українських Героїв та вручив подарунки від Посольства України в Естонії.

До Дня Святого Миколая Дрогобицький районний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді провів традиційний фестиваль для дітей з особливими потребами «Повір у себе і в тебе повірять інші».

26 грудня 2018 року діти Дрогобицького району, центру дозвілля «Дивовижні долоні» Благодійного Фонду «Карітас» та спортивного клубу бального танцю «Danseway» завітали до районного Будинку культури на свято, де для Святого Миколая вони читали вірші, танцювали та представили цікаву виставу. Можна

лише уявити, яких зусиль і старань коштував цим дітям кожен виступ. Зворушливими творчими номерами діти з функціональними обмеженнями продемонстрували свій Богом даний талант, силу волі, жагу до життя.

Метою фестивалю «Повір у себе і в тебе повірять інші» є насамперед розвиток, підтримка творчих здібностей дітей та молоді з функціональними обмеженнями, реалізація їхніх талантів, а також привернення уваги громадськості до проблем дітей та молоді з особливими потребами. Фестиваль допомагає таким дітям відчувати себе потрібними, повірити у власні можливості.

Дітей привітала директор Районного центру соціальних служб для дітей, сім'ї та молоді Наталія Щербанюк.

Щира подяка спонсору фестивалю ДП «САВСЕРВІС КАРПАТИ»., які надали для учасників фестивалю подарунки.

28 грудня завершилися останні в цьому році районні спортивні змагання. Це традиційна першість району з футзалу на **Кубок Мар'яна Марущака**. На попередньому етапі в них стартувало сорок команд юних футболістів. Фінальні матчі відбулися в Дрогобицькій дитячо-юнацькій спортивній школі ім. Івана Боберського, й участь в них взяли дев'ять команд. Вони були поділені на три групи, переможці яких боролися за розподіл призових місць.

Так в групі А змагались школярі з сіл Рихтичі, Нагуєвичі та Дорожів, в групі В – Лішня, Доброгостів та смт. Підбуж, а в групі С – Михайлівичі, Волоща та смт. Меденичі.

У фінал турніру вийшли команди з Доброгостова, Волощі та Нагуєвич, які посіли відповідно перше, друге і третє місце. Добро-

гостів переміг команди Волощі – 8:1 та Нагуєвич – 3:1, а Волоща та Нагуєвич зіграли внічию – 1:1.

Вручаючи призе-
рам грамоти та кубки,
методист відділу освіти
райдержадміністрації
Ігор Михаць відзначив,
що вже дев'ятнадцять
років ці змагання про-

ходять під патронатом нашого земляка, вихованця дрогобицького футболу голкіпера Мар'яна Марущака, який у 2000 році захищав кольори молодіжної збірної України. Також Мар'ян виступав за відомі футбольні клуби, такі як «Динамо-2» (Київ), «Закарпаття» (Ужгород), «Оболонь» (Київ), ЦСКА (Київ), ФК «Львів». І юним футболістам є з кого брати приклад, а щоб досягнути успіхів, потрібно працювати над собою.

Ігор Михаць відзначив вчителів-тренерів, які підготували команди. Це Микола Котормус з Доброгостова, Богдан Качмар з Волощі та Іван Балицький з Нагуєвич.

Головний приз турніру, як кращий голкіпер, отримав воротар команди Волощі Віталій Яциків.

ДРОГОБИЦЬКА ЦЕНТРАЛЬНА РАЙОННА БІБЛІОТЕКА

Соціальна кампанія «ВІЧ-НА-ВІЧ». Бібліотекарі Дрогобицької центральної районної бібліотеки долучились до цієї соціальної кампанії, привертаючи увагу користувачів бібліотеки до безпеки дорожнього руху через зовнішню рекламу, BTL-матеріали (плакати, листівки, рекламні матеріали) та індивідуальні бесіди.

14 жовтня ми святкуємо річницю створення Української повстанської армії (УПА), День українського козацтва та День захисника України.

Українська повстанська армія – військово-політична формація українського визвольного руху. З цієї нагоди в Дрогобицькій центральній районній бібліотеці розгорнуто **книжкову виставку «Гартовані болем століть»**

12 жовтня до Дня захисника України та 76-ї річниці УПА в читальній залі Дрогобицької центральної районної бібліотеки відбулась демонстрація українського історичного фільму за мотивами роману Андрія Кокотюхи «Червоний».

На перегляд фільму завітали користувачі бібліотеки та учні 9-го класу Солонської СЗШ І-ІІ ст. разом з класним керівником Ладанай Лесею.

Після перегляду зав. відділу обслуговування Дрогобицької ЦРБ Любов Бульбах провела для школярів огляд книжкової виставки «Гартовані болем століть».

14 жовтня працівники Дрогобицької районної централізованої бібліотечної системи в складі делегації з Дрогобищини взяли участь у «Подячній молитві за Україну» на Софіївській площі у м. Київ, яку провів голова Української православної церкви Київського патріархату Філарет.

17 жовтня, у Дрогобицькому районному народному домі відбулась творча зустріч з українським письменником **Максом Кідруком** в рамках презентацій-

ного туру у підтримку свого нового роману під назвою «Де немає Бога». Організатором зустрічі виступила Дрогобицька центральна районна бібліотека.

Під час презентації книги «Де немає Бога» автор демонстрував цікавий відеоролик, буктрейлер до книги, розповідав про процес творення нового роману, про історію появи певних персонажів та сюжетів, а також про американський футбол.

До 100-річчя від дня народження Василя Сухомлинського бібліограф Дрогобицької РЦБС Жанна Луців підготувала **біобібліографічний нарис «Стежинами любові та добра»**.

В нарисі подається коротка біографія та огляд найбільш відомих творів педагога та письменника. Також вміщені добірка влучних висловлювань та поради Василя Сухомлинського дітям, основні видання творів письменника та перелік літератури про нього.

«Великий голод»

В читальній залі Дрогобицької центральної районної бібліотеки відбувся перегляд документального фільму «Великий голод».

Перед переглядом в знак скорботи присутні хвилиною мовчання вшанували пам'ять про загиблих.

Працівники Дрогобицького районного народного дому та Дрогобицької центральної районної бібліотеки біля Колони Свободи перед районним адмінбудинком вшанували пам'ять жертв трьох Голодоморів 21-22, 32-33, і 46-47 років, долучившись до загальнонаціональної акції «Запали свічку пам'яті».

Зустріч з письменником Олесем Дяком

27 листопада в Дрогобицькій центральній районній бібліотеці відбулась зустріч з письменником, заслуженим діячем мистецтв України, бардом, лауреатом багатьох пісенних конкурсів

і фестивалів, громадським діячем, філологом-україністом Олесем Дяком.

Поет презентував Всеукраїнський літературний конкурс патріотичної поезії імені Катерини Мандрик-Куйбіди та два томи антології громадської лірики «До-

поки надія, допоки мета» і «Свіча під небом грозовим».

До слова був запрошений і Василь Кузан – український поет-пісняр, прозаїк, літературознавець, громадський діяч, член Національних творчих спілок письменників та журналістів України.

ЗУНР- перший пагінець державності

До 100-річчя проголошення незалежності Західноукраїнської Народної Республіки в Дрогобицькій центральній районній бібліотеці оформлено книжкову виставку-екскурс «ЗУНР – перший пагінець державності».

На виставці представлено літературу про історичні передумови виникнення ЗУНРу; українських Січових Стрільців; Євгена Петрушевича, який проголосив створення ЗУНР, був обраний президентом Західноукраїнської Національної Ради (фактично президентом ЗУНР), а також матеріал про Дрогобицьке повстання.

Цьогоріч виповнюється 150 років від часу заснування Товариства «Просвіта».

З цієї нагоди в Дрогобицькій центральній районній бібліотеці розгорнуто **книжкову виставку «Просвіта – неугасимий смолоскип українців»**, в якій містяться матеріали про заступання Товариства, відомих діячів «Просвіти» та її діяльність на Дрогобищині.

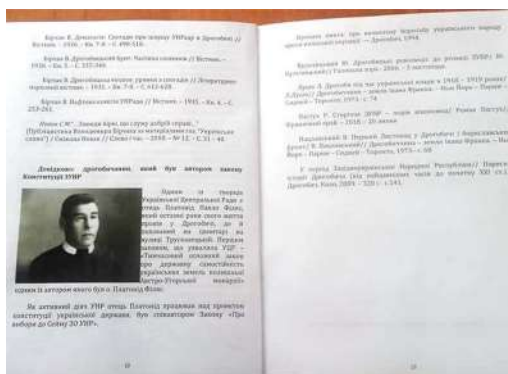
Українська держава новітньої доби

До цієї знаменної події бібліограф Дрогобицької РЦБС Луців Жанна підготувала бібліографічний екскурс «Українська держава новітньої доби».

Видання представляє перелік літератури про цей важливий період української історії, про окремих визначних діячів ЗУНР – наших краян.

На титульному листі видання розміщений логотип, розроблений Львівською ОДА, який можуть використовувати усі охочі та популяризувати цю важливу для кожного українця дату.

Запрошуємо користувачів у бібліотеку для ознайомлення з бібліографічним експурсом.

6 грудня в читальній залі Дрогобицької центральної районної бібліотеки відбулась **презентація науково-популярного журналу «НАША СПАДЩИНА»**, в якій взяли участь:

Андрій Левик – головний редактор, зав. відділу історико-культурного заповідника «Давній Пліснеськ»; Іван Сварник – історик, директор Львівської обласної універсальної наукової бібліотеки; Андрій Гречило – д-р. історичних наук, провідний науковий спів-

робітник Інституту української археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського НАН України та Михайло Турко – директор видавництва «Растр 7».

Представила почесних гостей зав. відділу обслуговування Дрогобицької ЦРБ Любов Бульбах.

До слова був запрошений і заступник голови Дрогобицької державної районної адміністрації, історик – Володимир Ханас.

На завершення презентації слова вдячності прозвучали від начальника відділу культури і туризму Дрогобицької РДА Надії Козар.

11 грудня провідний бібліограф Дрогобицької ЦБС Жанна Луців презентувала колегам бібліографічну розвідку до 150-річчя від дня створення Всеукраїнського Товариства «Просвіта». Під час презентації п. Жанна запропонувала переглянути книгу з власної книгозбірні «Історія біблійна Старого Завіта», яка зберігалась у фонді Читальні «Просвіта» с. Болахівці, про що свідчить печатка. Також було продемонстровано світлини, на яких зображено членів «Просвіти» Дрогобиччини.

14 грудня в Україні традиційно проводиться День вшанування ліквідаторів наслідків аварії на ЧАЕС. До цієї дати в читальній залі Дрогобицької центральної районної бібліотеки **розгорнуто тематичну полицю «Гірчить Чорнобиль крізь роки».**

Документальні та художні твори, представлені на виставці, ознайомлять відвідувачів з подіями на ЧАЕС, наслідками аварії, новими і цікавими фактами та подвигом героїв-ліквідаторів, які, ризикуючи собою, першими прийняли на себе вогонь невидимої загрози.

20 грудня в читальній залі Дрогобицької центральної районної бібліотеки відбулась літературна година **«Педагог від Бога, письменник з народу»**, присвячена 170-ій річниці від дня народження письменника та педагога Стефана Коваліва.

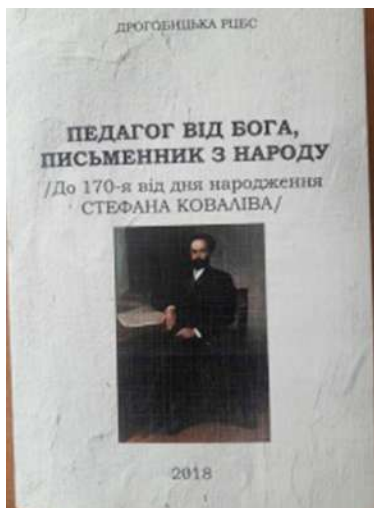

Працівники районної бібліотеки Леся Прокопів та Галина Бейба ознайомили присутніх із життєвим шляхом та феноменом творчості видатного письменника.

Зав. відділу обслуговування Дрогобицької ЦРБ Любов Бульбах розповіла таємниці долі нащадків відомого педагога.

Виступ супроводжувався віртуальною екскурсією з кімнати-музею Стефана Коваліва. Учасники заходу мали змогу переглянути книжкову виставку **«Педагог від Бога, письменник з народу»**.

На завершення літературної години директор Дрогобицької ЦБС Руслана Панчишак подякувала всім, хто долучився до відзначення 170-ої річниці від дня народження народного вчителя.

До 170-ої річниці від дня народження одного з найбільших українських письменників, відомого освітянина Стефана Коваліва зав. відділу обслуговування Дрогобицької ЦРБ Любов Бульбах підготувала **біографічну довідку «Педагог від Бога, письменник з народу»**.

В матеріалі вміщено інформацію про життя і творчість письменника, про долі нащадків народного вчителя.

«Символ, що й до сьогодні веде за собою...»

В Дрогобицькій центральній районній бібліотеці розгорнуто книжкову виставку **«Життя на грані двох світів»**.

Основу цієї виставки склали книги про Організацію українських націоналістів; життєвий та героїчний шлях борця за волю і незалежність України Степана Бандеру, його значний особистий внесок у національно-визвольний рух українського народу за незалежність, значення його політичної спадщини та ролі в національному і духовному відродженні

Української держави та про долю нащадків ідеолога.

ДЕРЖАВНИЙ ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНИЙ ЗАПОВІДНИК «НАГУЄВИЧІ»

26 грудня 2018 р. «Різдвяне диво» відбулось! Надзвичайно казкова атмосфера панувала сьогодні у Літературно-меморіальному музеї Івана Франка. А все завдяки неймовірним гостям – першокласникам Сторонянської ЗОШ І – ІІ ступенів.

20 грудня 2018 р. Малеча дуже любить прикрашати святкову ялинку, а особливо прикрасами, зробленими своїми руками. Учні 4-А класу Лішнянського НВК з класним керівником Лешко Л. І. сьогодні завітали до музею Івана Франка. Тут вони

власноруч змайстрували цікаві, оригінальні ялинкові прикраси.

Святий чудотворець Миколай не оминув і музей Івана Франка у Нагуєвичах. 19 грудня 2018 р. колектив

Народного дому с. Нагуєвичі своїм дійством створив усім присутнім незабутню святкову атмосферу.

У садибі Франка зберігається єдиний на сьогодні вцілілий образ Св. Миколая, котрий «пам'ятає» хрещення Івана Франка, зимові празники Святого Миколая Мирлікійського Чудотворця, намальований у першій половині XIX ст.

15 грудня 2018 р. В передчутті свята Миколая до ДІКЗ «Нагуєвичі» завітали гості. На майстер-класі «Розмалюй пряник-миколайчик» діти з радістю розписували тістечка.

12 грудня 2018 р. У рамках святкування 150-ти літнього ювілею товариства «Просвіта» у Народному Домі м. Дрогобича в залі засідань міськрайонного об'єднання товариства «Просвіта» відбувся науковий семінар за участю ДІКЗ «Нагуєвичі».

12 грудня 2018 р. У жовтні 2018 року світ побачив перший номер журналу «Локальна історія». Влітку 2017 року команда проекту завітала і до Нагуєвич. Матеріали, зібрані під час її перебування на батьківщині Івана Франка, були опубліковані у другому номері часопису. ДІКЗ «Нагуєвичі» щиро дякує редакції журналу за цікавий і змістовний репортаж.

2 грудня 2018 р. Відродження історичної правди про військовий цвинтар УГА в Нагуєвичах

30 листопада 2018 р. Дуже інформативно та цікаво пройшли Андреевські читання присвячені 1030-літтю хре-

щення Русі-України. Отець-декан Михайло Коліщак благословив роботу конференції. Також про вагомий внесок митрополита Андрея Шептицького у розвиток українського суспільства та церкви розповів отець Олег, парох с. Лішня.

29 листопада 2018 р.
У рамках програми
«Мистецтво без меж»
заповідник «Нагуєви-
чі» відвідали студенти
та викладачі Северо-
донецького коледжу
культури та мистецтв
ім. С. Прокоф'єва.

25 листопада 2018 р.
в музеї І.Франка в На-
гуєвичих вперше від-
крито виставку родин-
ного архіву вихідця із
села, відомого лікаря,
професора, академіка
Віктора Кімаковича.
На цю подію приїха-
ли найближча роди-
на, його друзі, гості зі
Львова, Івано-Франків-
ська, Трускавця, Самбора та інших міст Львівщини.

23 листопада 2018 р.
Незважаючи на відда-
лену часову перспек-
тиву, трагедія голодо-
мору на сході України
1932-1933 рр. і досі є
болючою для нашого
суспільства. Аналізу та
осмисленню передумов
та наслідків Голо-
домору присвячено, за
різними підрахунками,

від 6 до 10 тисяч книг і статей. Тему Голодомору і реакцію УГКЦ на цю трагедію досліджували учні Нагуєвицької школи спільно з ДІКЗ «Нагуєвичі».

23 листопада 2018 р.
Майстер – клас у техніці «Оригамі».

22 листопада 2018 року. В цей день ми згадуємо тих, хто пожертвував своїм життям. Вони були безстрашні, не боялися ні кулі, ні вогню, вони були готові вмирати за нас, за Україну. Інтерактивний урок у спецшколі-інтернат с. Нагуєвичі.

20 листопада 2018 р.
Команда #OilCity, що досліджує свій край, аж ніяк не могла оминути своєю увагою життя та творчість відомого письменника, котрий народився за декілька кілометрів від Борислава, в селі Нагуєвичі Дрогобицького району.

15 листопада. У конференц-залі ДІКЗ «Нагуєвичі» відбувся семінар, на якому висвітлювалась тема святкування 25-літнього ювілею творчої діяльності Івана Франка, котрий відбувся 120 років тому.

9 листопада 2018 р. Сьогодні, в день української писемності та мови, ДІКЗ «Нагуєвичі» «спільно з учасниками танцювального

ансамблю «Веселка» під керівництвом М. Курп'як Народного дому с. Нагуєвичі провели семінар «Океаном рідної мови».

4 листопада у Дрогобицькому краєзнавчому музеї на фасаді будівлі відділу історії та природи відбулося урочисте відкриття пам'ятної дошки, присвяченої 100-річчю ЗУНР.

3 листопада. Хай не згасає Ваша віра в доброту людської душі. Листопад 1918... Народний дім м. Трускавець.

3 листопада. Директор ДІКЗ «Нагуєвичі», кандидат історичних наук Богдан Лазорак взяв участь у XIV історико-краєзнавчій конференції до 100-річчя Західноукраїнської Народної Республіки.

1 листопада. ДІКЗ «Нагуєвичі», в особі директора – Лазорака Б.О. провів відкриті лекції, присвячені 100-річчю створення УГА, котрі відбулися у Дрогобицькому музичному училищі ім. В. Барвінського та у Народному домі міста Трускавця.

31 жовтня. Презентація екскурсії-квесту для учнів 5-6 класів «Скарби Франкової садиби». Учасниками квесту були учні 5-6 класів Нагуєвицької СЗШ І-ІІІ ст. під керівництвом вчителя української мови і літератури Федьків О. В.

М о р е позитиву, заряд неперевершеної енергії отримали учні Підбузької малої академії мистецтв, взявши участь у презентації квесту на батьківській садибі Івана Франка.

29 жовтня. Перебуваючи на Дрогобиччині, зокрема в с. Нагуєвичі, наші друзі з Харківщини відвідали музей-садибу і музей нашого славного генія І.Я. Франка. Джурівці були вражені експонатами і артефактами, які зібрані в музеї.

18 жовтня 2018 року на базі Державного історико-культурного заповідника «Нагуєвичі» відбувся I етап студентського наукового семінару «Іван Франко в українській культурі» під керівництвом доцента кафедри культурології та мистецької освіти Лариси Костюк.

ДІКЗ «Нагуєвичі» прийняв активну участь у музейній конференції у Національному музеї літератури України (м. Київ), котра проходила за активної підтримки Міністерства культури України.

В ДІКЗ «Нагуєвичі» відбулася конференція, участь у якій взяли вчителі історії усіх шкіл відділу освіти Дрогобицької РДА, де були висвітлені такі питання: повернення історичної правди про музей і заповідник І. Франка у Нагуєвичах і перспективи його розвитку у музейному просторі Європи (1936-2018 р); науково-дослідна та пам'ятково-охо-

ронна діяльність; формування фахівців- дослідників історії Франкового краю, як Європейського простору; створення та розвиток електронної бази копій письмових історичних джерел до історії Нагуєвич та спадщини Івана Франка; проведення археологічних досліджень у ДІКЗ «Нагуєвичі».

«Осіння фантазія»
для учнів початкових
класів Лішнянського
НВК.

с.м.т. МЕДЕНИЧІ

У Меденицькій СЗШ І-ІІІ ст. відзначили **Всесвітній день миру**. На майданчику перед школою всі учні (від 1-го по 11-й клас) стали учасниками святкової лінійки.

У час, коли в нашій рідній Україні лунають постріли та проливається людська кров, цей день особливий.

Продунав дзвін Миру, діти хвилиною мовчання вшанували пам'ять про героїв, які роблять подвиг в ім'я кожного з нас.

Учні 11-го класу випустили в небо живих голубів, які є символом миру на землі.

11 жовтня в Меденицькому зоопарку «Лімпопо», котрий вважається одним із найкращих звіринців Європи, відбулася **презентація книги української письменниці Вікторії Андрусів «Гомопарк»**. Учасники заходу мали можливість побувати у справжній

клітці, щоб зрозуміти, як почувають себе звірі у неволі. Участь у презентації взяли поет та письменник Василь Кузан, письменниця Таня П'янкова, працівники централізованої бібліотечної системи і народних домів району, учні Меденицької загальноосвітньої школи І-ІІІ ст. Завершилася зустріч теплим спілкуванням письменниці із присутніми.

11 жовтня в Меденицькій бібліотеці для дорослих працівники бібліотеки провели історичну годину **«Лицарі української незалежності»** про Українську Повстанську Армію, яка підняла ідею боротьби за вільну, самостійну державу понад усе, навіть понад власне життя. Також у бібліотеці

організована книжкова виставка **«Шлях горіння»**, де представлені книги, що знайомлять користувачів бібліотеки з найсвітлішими сторінками з історії національно – визвольного руху українського народу.

Від 29 жовтня до 2 листопада в Меденицькій СЗШ І-ІІІ ст. тривав тиждень **«НІ – насиллю в житті дитини»**.

Упродовж цього тижня були проведені такі заходи:

- тематична політінформація «Булінг. Як уникнути цього явища?» 5-11 кл;
- анонімне анкетування «Жертва булінгу»;

- виставка учнівських малюнків **«Насилля очима дітей»**;

- Флешмоб **«Синя стрічка»**.

7 листопада керівник проекту протидії торгівлі людьми Галина Космін-Гром спільно з мобіль-

ною групою та працівником Дрогобицького районного центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді провели тренінг у Меденицькій ЗОШ І-ІІІ ст. на тему «**Булінг. Загрози в Інтернет-просторі**».

Учні виконували різні вправи, дитячу увагу привернули соціальні ролики, які стосуються булінгу, Інтернет-загроз.

Україна – це територія гідності і свободи. 21 листопада в бібліотеці-філії смт. Меденичі проведено годину історичної пам'яті. Також в бібліотеці організована **книжкова виставка «Пам'ятайте про це, пам'ятайте!»**, яка розповідає користувачам

бібліотеки про патріотів України, та оформлений інфо-стенд «А сотню вже зустріли небеса...». Вкотре згадуючи події на Майдані Незалежності, присутні хвилиною мовчання вшанували пам'ять героїв Небесної Сотні.

«Голодомор – невиліковні сльози України»

До дня пам'яті жертв голодомору 1932-1933 ро-

ків, який відзначається щорічно в четверту суботу листопада в бібліотеці для дорослих смт. Меденичі організована **книжкова виставка «Лихоліття голодомору 32-33 рр.»**.

28 грудня у Дрогобицькій районній бібліотеці для дітей спільно з селищною бібліотекою смт. Меденичі було проведено перегляд фільму «Секрети Бандери», приурочений 110-ти річчю від дня народження Степана Бандери.

сmt. ПІДБУЖ

2 жовтня працівники Підбузької селищної бібліотеки підготували і провели літературну годину «Богдан Стельмах – поет від Бога». Спершу бібліотекарі ознайомили присутніх з біографією поета, його творчим доробком.

З особливою цікавістю користувачі слухали пісні відомих українських виконавців на вірші Б.Стельмаха.

13 жовтня в сmt. Підбуж біля каплички Матері Божої відбувся молебень і урочистості: «Діво Пресвята-Матір матерів, пригорни до серця всіх своїх синів»

14 жовтня учні Підбузького НВК І-ІІІ ст. відвідали земляків – учасників АТО та привітали їх з Днем захисника України, подякували їм за відданість Україні та її народу.

Військовослужбовці отримали квіти та щирі теплі слова. В свою чергу вони розповіли дітям про себе, про свої підрозділи, продемонстрували світлини, на яких зображено повсякденне життя українських воїнів у зоні АТО.

1 листопада на урочищі Буньковиця відбулося відкриття інформаційно-меморіальної таблиці «Відновлені імена героїв» до 100-річчя ЗУНР. Свято підготували працівники Народного дому.

З нагоди 100-річчя проголошення ЗУНР в Підбузькому НВК була проведена конференція «Перше листопада – символ невмирущої ідеї галицьких українців за волю і свою державу», яку підготували учні 10-го класу під керівництвом вчителя історії Марії Кундик.

Повчальними для учнів 8-11 класів були тематичні уроки та виставки, виховні години, перегляд фільму «ЗУНР. Злука УНР і ЗУНР».

Пам'ятаймо, ми – нащадки Великих Людей, котрі своєю волею та кров'ю освятили нинішній день для нас.

Будьмо гідними їхнього подвигу і ніколи не втомлюймося підіймати стрілецьку «червону калину» у своїх помислах і діях.

З нагоди 100-річчя проголошення Західноукраїнської Народної Республіки учні та вчителі Підбузького НВК зібралися біля могили Борцям за волю України, де відбулося **відкриття меморіально-інформаційної таблиці «Борцям за волю України»** в рамках реалізації проекту «Відновлені імена Героїв». За даними обласного історичного архіву в Підбужі був похований один з бійців Української Галицької Армії.

Учні та вчителі школи запалили свічки і щиро помолилися за полеглих у боях Січових Стрільців.

9 листопада у приміщенні читального залу Підбузької селищної бібліотеки відбулися чергові **заняття з англійської мови**. Користувачі із задоволенням засвоювали новий матеріал за допомогою навчальних карток-словників.

21 листопада до Дня Гідності і Свободи працівники Народного дому смт Підбуж та селищної бібліотеки провели **тематичну годину «Над ними Бог – за ними Україна»**. На

початку заходу бібліотекарі розповіли про події, які відбувались в Україні 2004-2013 рр. Щоб діти змогли краще зрозуміти ці історичні події, була організована книжкова виставка «Любіть Україну, вона в нас єдина». Також відбувся перегляд документального фільму «Революція Гідності».

На базі головної локації Львівської обласної бібліотеки для дітей пройшов **воркшоп: «Бібліотекар – як волонтер Code Club Ua – III».**

24 листопада «Історія нас горем вчить, щоб незабулось незабутнє, бо там, де пам'ять не мовчить, там щастям повниться майбутнє» під такою назвою у Народному домі відбулась година пам'яті жертв Голодо-

мору 32-33 рр.

У Підбузькому НВК І-ІІІ ст. вшанували пам'ять жертв Голодомору в Україні. День розпочався з уроків пам'яті. Акція «Незабудка пам'яті» була проведена в початкових класах – діти прикріпи-

ли символічні квіти незабудки, виготовлені власноруч, на панно карти України.

Тематичний захід «Ми пам'ятаємо! Ми – сильні!», покликаний берегти пам'ять про національну трагедію нашого народу та виховувати глибокий патріотизм серед учнівської молоді, відбувся для учнів середніх та старших класів.

28 грудня працівники народного дому та бібліотеки-філії смт Підбуж разом з жителями села переглянули документальний фільм «**Степан Бандера. Ціна свободи**». Перегляд цієї стрічки відбувся з нагоди 110-ї річниці від дня народження Степана Бандери.

с. БИКІВ

У Биківській СЗШ І-ІІ ступенів відзначили подвиг студентів і гімназистів, які під Крутами 100 років тому жертвували життям в ім'я Батьківщини.

Учні школи **хвилюю мовчання** вшанували пам'ять загиблих Героїв Крут, висловили власні судження про

цю важливу подію з історії України, одну з трагічних сторінок українських визвольних змагань.

1 листопада 2018 р. у Народному домі відбувся **тематичний вечір**, присвячений **100-річчю утворення ЗУНР**. На якому були присутні сільський голова Ікало Н.М., депутат районної ради Я. Коколюс та журналіст А.Волошин.

Події, що змінили долю України

21 листопада відзначається День Гідності та Свободи. «Події, що змінили країну» – під такою назвою відбулася зустріч за круглим столом в бібліотеці – філії с. Биків. Про цей знаменний день розповіла бібліотекар Кирик Галина. Учасники круглого столу активно обговорювали події п'ятирічної давнини, які змінили нашу держа-

ву. На завершення засідання учні школи читали поетичні рядки про ті буремні дні Революції Гідності. В масовому заході брали участь: Кирик Іван, Болохівська Світлана, Болохівська Таня, Крізь Марія, Хрунь Марія, Хрунь Назарій, Вовк Михайло, Хрунь Андрій, Жук Роман.

Акція «Запали свічку»

с. БИСТРИЦЯ ГІРСЬКА

В бібліотеці-філії с. Бистриця Гірська 12 жовтня з нагоди 76-ої річниці створення Української повстанської армії (УПА), Дня українського козацтва та Дня захисника України бібліотекар Надія Піряник провела **огляд книжкової виставки «Шляхами мужності і слави»**.

Запали свічку пам'яті

с. БИСТРИЦЯ НИЗИННА

21 жовтня у Народному домі села Бистриця Низинна відбувся **тематичний вечір «Їх душі – горіння і криця»**, присвячений 76-ій річниці УПА та дню Захисника України.

Концерт у Бистриці Низинній

Якщо молитва – це розмова душі з Богом, то благодійний концерт у храмі села Бистриця, що на Дрогобиччині, став логічним продовженням недільної Літургії. Ліля Кобільник, викладачка Дрогобицького державного педагогічного університету ім. Івана Франка та неперевершений бард в одній особі, співала серцем так, що покаяльні сльози в той час омивали серця присутніх. Так само натхненно читала духовну поезію ведуча Марія Головкевич. Таким чином волонтерська група «Дрогобич-Захід» збирала кошти на порятунок трьох поранених бійців. Перед тим подібний концерт вони дали в Новошичах – ще одному селі, де парохує о. Василь Полянко, який також займається волонтерством.

1 листопада 2018р. вчитель історії Орищич Ольга Романівна організувала поїздку учнів школи на відкриття пам'ятника героям ЗУНР та УГА у Львові.

Враженнями від побаченого і почутого школярі поділились на **шкільному заході, присвяченому 100-річчю ЗУНР «Вони боролись, щоб ми перемогли».**

5 листопада у Бистрицькій СЗШ І-ІІст. цікаво пройшов захід, в якому учні показували свої знання про події 1918-20рр. в Україні, зокрема про утворення Західноукраїнської Народної Республіки та Української Галицької Армії.

Напередодні діти переглянули фільм «**Легіон-Хроніка УГА 1918-19рр.**», прослухали історичні відомості про ЗУНР і УГА та історію становлення українського прапора.

На цю тематику і був проведений історичний квест, де команди давали відповіді на запитання. Переможці були нагороджені грамотами.

Учитель української мови та літератури Іванна Касперська провела для учнів школи цікаве **свято рідної мови**. Розпочався захід написанням радіодиктанту, у якому взяли участь учителі, учні та батьки.

Продовжився захід-тематичним **святом**

«**Слов'янське плем'я єдине – і мова у нього одна**» (Нестор Літописець «Повість минулих літ»).

Учні, одягнені у вишиванки, читали поезії, історичні довідки, співали пісні.

Важлива роль була приділена проблемі української мови в сучасному суспільстві.

с. БІЙНИЧІ

14 жовтня учасники художньої самодіяльності та директор Народного дому с. Бійничі Оксана Бойко **вшанували пам'ять голови проводу ОУН Дрогобиччини Василя Николяка**. На могилу принесли квіти та запалили свічки пам'яті.

21 листопада відбулося **віче до революції Гідності і Свободи** за участю сільського голови, вчителів, жителів села. Отець Анатолій Полянко відправив панахиду за героїв, які боролись за волю і незалежність України.

с. БОЛЕХІВЦІ

Такими словами розпочалася **історична година «Листопадовий чин – у серці народу»**, яка була проведена 1 листопада в читальному залі бібліотеки с.Болехівці.

Бібліотекарі Марія Зачка, Оксана Радецька та вчитель історії Ігор Васильович Климко

розповіли учням про перемоги і здобутки, про закономірності і випадковості історичних подій, про тривоги і переживання діячів Західноукраїнської Народної Республіки з нагоди її ювілею.

розповіли присутнім про життєвий та творчий шлях Стефана Коваліва.

Колядки та патріотичні пісні звучали у виконанні вокального колективу дівчат у складі Анни Федчак, Надії Сабадишин, Стефи Кожушаник, Ірини Василюк, Галини Михлик і Люби Коцупей та фольклорного ансамблю «Червона калина».

На завершення учасники заходу мали можливість ознайомитись з книжковою виставкою «Успадкувавши прізвище від роду».

с. ВИННИКИ

«Палахкоче свіча поминальної нині молитви» – під такою назвою в народному домі 24 листопада відбувся **вечір, присвячений 85-й річниці жертв Голодомору 32-33 рр.** Вечір розпочався з промови сільського голови В.І.Стефаняка. Учасники художньої самодіяльності читали вірші та розповіді про ті часи, запалили свічки і вшанували пам'ять загиблих хвилиною мовчання. Вечір завершився піснею «Свіча».

с. ВОЛОЩА

18 жовтня в бібліотеці-філії с. Волоща бібліотекар Ганна Павлюк організувала **гру-екскурсію «Подорож у країну книг»**. В бібліотеку завітали учні 2 класу разом із вчителем початкових класів Оксаною Нечипір. Для того, щоб подорож була цікавою, бібліотекар підготувала для дітей загадки, вірші, уривки з казок. Ганна Павлюк

звернула увагу на чотири основні книжкові полицки для дітей – «Моя держава», «Природа і світ», «Для допитливих» та «У світі казок».

Книжкова виставка «Майдан: Пам'ять. Мужність. Біль»

Майдан та Революція

Гідності потрясли не тільки Україну, а й увесь світ. Зігріта палкими серцями мільйонів національно свідомих українців з усіх регіонів, незалежна демократична держава Україна продемонструвала Європі і всьому світові, що українці – міцна духом волелюбна нація, яка навчилася поважати себе і яка зуміла відстояти свій демократичний вибір. З нагоди цього свята у Волощанському НВК I-II ступенів спільно із працівниками народного дому був проведений **загальношкільний захід «Наш дух не зламати, свободу не вбити!»** На це свято були запрошені односельчани, очевидців революції Гідності та Помаранчевої революції: Федір

Нечипір – сільський голова, Андрій Нечипір – депутат районної Ради, односельчани – Іван Шакалець та Ігор Івахів. Учні 8 і 7 класу пригадали всім присутнім про події, які відбувалися і відбуваються в нашій рідній Україні.

с. ВОЛЯ ЯКУБОВА

«Їх душі горіння і криця» Під такою назвою, 14 жовтня, в с. Воля Якубова біля пам'ятника А. Мельнику у день Святої Покрови, урочисто вшанували 76-у річницю створення УПА, День захисника України і День українського козацтва.

1 листопада у с. Воля Якубова відбувся історичний вечір до 100-річчя утворення ЗУНР на

тему «Провіснице держави України».

у якому взяли участь: Кінка Олена, Кутереба Мар'яна, Дума Уляна, Минів Вікторія, Іванішин Андрій під керівництвом директора на-

родного дому Чайракулова Ігора та зав. бібліотеки Кручай Іванни.

11 листопада в с. Воля Якубова відбулась літературна година до Дня української писемності та мови «Українська мова – мова нашого народу». Захід підготували та провели директор народного дому

Ігор Чайракулов, бібліотекар Іванна Кручай та завідувача початкової школи Мисишин Галина.

«І свічка плакала в скорботі»

24 листопада у с. Воля Якубова вшанували День пам'яті жертв голодомору і політичних репресій в Україні.

с. ВОРОБЛЕВИЧІ

14 жовтня, біля каплички Богородиці у с. Вороблевичі, відбулася **спільна молитва** за участю парафіян села та отців Степана Цебенка та Олександра Капустинського до дня Захисника Вітчизни. Після чого відправилася панахида за загиблими воїнами, які захищали кордони нашої країни та односельчанина Героя Небесної Сотні Й. Шилінга.

16 жовтня зав. бібліотеки – філії с. Вороблевичі Ганна Гошко провела **літературну годину «Вінок пам'яті Гнату Хоткевичу»** – українському письменнику, мистецтвознавцю.

Бібліотекар разом із ведучими Мартою Савшак та Марією Баб'як ознайомили всіх присутніх з біографією та творчою ді-

яльністю всебічно обдарованого Гната Хоткевича.

16 жовтня у Вороблевицькій СЗШ І-ІІІ ст. відбулася **зустріч з воїнами АТО**. Ініціював зустріч зі своїми побратимами працівник школи Андрій Костенко, старший солдат запасу, учасник АТО.

До учнів завітали захисники, герої, наші воїни, що в такий складний для країни час йшли на захист рідної землі, свого дому, родини, дітей, заради нашої з вами свободи та майбутнього. Зокрема, майор запасу, голова

ГО «Ветеранська спілка воїнів АТО», Олег Кіндратів, старший офіцер відділення офіцерів запасу і кадрів Дрогобицько-Бориславського ОРВК, капітан Ярослав Фояк, сержант запасу Василь Летнянчин, солдат запасу Роман Грицьків, військовий капелан,

протоієрей Тарас Коцюба, старший прапорщик ДСНС Микола Свиридов.

Від директора школи Михайла Буня та учениці Оксани Герман прозвучали щирі слова подяки і шани всім бійцям, які перебувають на передовій, захищаючи свободу, незалежність та територіальну цілісність України, за їх бойовий дух, за незламний характер та жагу до перемоги.

По закінченню зустрічі воїни АТО побажали всім присутнім у залі здоров'я, удачі, щастя та мирного неба над головою.

Завершилася зустріч спільною фотографією на пам'ять.

Не маємо права забути

«Голод. Це страшне слово повертає нас у далекі 1932-1933 роки. Український народ в смутку і в скорботі доземно схиляє голови, вшановуючи пам'ять мільйонів його жертв, засуджуючи «творців» цієї чорної сторінки в

історії України», такими словами розпочалася **година пам'яті «Не маємо права забути»**, яку організували завідувач бібліотеки-філії с. Вороблевичі Ганна Гошко та бібліотекар Леся Геррій.

Ведучі заходу учні школи Софія Хамець, Ольга Герман, Остап Староста та Марія Онішків ознайомили всіх присутніх із трагічними сторінками тих страшних подій української історії.

6 грудня учні Вороблевицької СЗШ І-ІІІ ст. взяли участь в акції **«Свічка Захиснику»**.

Разом з учасником АТО Костенко А.В. школярі засвітили свічки на могилі Героя України Йосипа Шілінга та учасника АТО Романа Андрієвського.

Також в цей день – в День Збройних сил України – вчитель захисту Вітчизни Олег Мартинів та вчитель фізичного виховання Юрій Кобільник провели військово-спортивне свято **«Пам'яті вірні»**.

18 грудня, в переддень великого свята, Святий Миколай завітав і до Вороблевицької СЗШ І-ІІІ ст.

Цього дня у школі відбулося декілька заходів. Насамперед були проведені **майстер-класи з виготовлення новорічних композицій**. Кожен клас, учасники різноманітних гуртків презентували свої роботи.

Доброю традицією у школі стало вітати зі Святим Миколаєм учасників АТО. Цього року також відбулася **акція «Добро починається з тебе»**. Представники учнівського самоврядування вітали зі святом учасників АТО та літніх людей.

Родзинкою дня стала театралізована вистава «Ходить по землі Святий Миколай».

Миколай привітав усіх присутніх зі святом та подарував дітям солодощі.

с. ГАЇ ВЕРХНІ

З метою оновлення бібліотечного фонду в бібліотеці-філії с. Верхні Гаї протягом тривалого часу діє **акція «Подаруй бібліотеці книгу»**. Бібліотекар Світлана Стасик дякує Світлані Федис за велику кількість цікавої літератури, якою поповнилась сільська бібліотека.

ЗУНР – провісниця держави Україна. З цієї нагоди в бібліотеці-філії с. Верхні Гаї проведено літературно-тематичний вечір «ЗУНР – провісниця держави

Україна». На заході були присутні учні та вчителі Верхньогайського НВК, працівники сільської ради, які переглянули уривки з док. фільму «Проголошення та діяльність ЗУНР 1918-1920 р.». З захопленням присутні слухали вірші, присвячені подіям 100-літньої

давнини, у виконанні Артема Ватага, Катерини Мещатін, Вікторії Василенко, Ярослава Янишина, Артема Стецка. Сільський голова Володимир Ханас у своїй промові висвітлив події, які відбувалися на теренах с. Верхні Гаї в період існування ЗУНР. Також Володимир Йосипович запропонував для перегляду презентацію «Верхні Гаї в період ЗУНР». Після закінчення заходу школярі з бібліотекарем Світланою Стасик вшанували пам'ять героїв молитвою та запаленням свічок біля пам'ятника Українським Січовим Стрільцям.

9 листопада в бібліотеці-філії с.Верхні Гаї проведено **годину єдності «Українська мова – мова єднання»**. Під час заходу бібліотекар Світлана Стасик провела екскурс в минуле та ознайомила дітей з біографією великих просвітителів, творців слов'янської

азбуки братів Кирила і Мефодія. Діти взяли участь у конкурсах «Подорож до країни фразеології», «Друзі мови» та з цікавістю переглянули книжкову виставку «Мов джерельна вода, рідна мова моя». Найбільш активними були Микола Гук, Іван Хрептак, Катерина Ватаг, Артем Стецко, Вадим Янишин, Артем Ватаг, Окса-

на Стецко. Закінчився захід яскравим флешмобом, присвяченим рідній українській мові.

16 листопада в бібліотеку-філію с. Верхні Гаї завітали першокласники зі своїм вчителем Орісею Михайлівною Кравець на **пізнавально-оглядову екскурсію**. У вигляді цікавої гри діти ознайомилися з системою роботи бібліотеки. На завершення діти отримали в подарунок книжки-розмальовки українських казок.

З нагоди Дня Гідності та Свободи у Верхньогаївському НВК відбулася **година-реквієм «Ре-**

волюція гідності, охрещена кров'ю», яку підготували бібліотекар Світлана Стасик, директор народного дому Галина Повханич та педагогічний колектив школи. Вчитель історії Андрій Іванович Яник виступив з промовою.

В с.Верхні Гаї відбулися поминальні заходи на вшанування жертв Голодомору в Україні. 24 листопада жителі села приєдналися до загальнонаціональної **акції «Запали свічку пам'яті»**. 25 листопада о 12.00 відбулася панахида біля пам'ятника Жертв Голодомору за невинно убієнними, яку очолили отець Роман та отець Степан, після якої з промовою виступив депутат районної

ради Михайло Гук. На завершення присутні слухали вірші, присвячені трагічним подіям, які читали Соломія Лега і Христина Стасик, та були зворушені скорботною мелодією у виконанні художнього керівника народного дому Андрія Добрянського.

З нагоди 110-ої річниці від дня народження голови Проводу ОУН Степана Бандери в книгозбірні с. Верхні Гаї продемонстровано документальний фільм «Хто такий Степан Бандера» для дітей шкільного віку.

28 грудня в бібліотеці-філії с. Верхні Гаї, пройшов передноворічний святковий майстер-клас «Веселі сніговики», який організували бібліотекар

Світлана Стасик та директор Народного дому Галина Повханнич. Після кропінкової роботи кожен зміг отримати свого неповторного сніговика.

с. ГАЇ НИЖНІ

Напередодні свята Покрова Пресвятої Богородиці учні Нижньогаївського НВК зібралися однією великою родиною у церкві св. Параскеви, де відбулася **посвята нових членів організації «Українська молодь – Христові»**.

Свято розпочалося Літургією, яку відслужив духовник організації о. Анатолій Полянко.

Під час молитви діти приступили до св. Сповіді та св. Причастя, склали присягу на вірність Христові, а відтак стали дійсними членами спільноти.

Нещодавно учні Нижньогаївського НВК I-III ст. спільно зі спортсменами Дрогобицької дитячо-юнацької спортивної школи «Медик» здійснили **велопробіг, присвячений 100-ій річниці утворення ЗУНР**.

Велосипедисти побували біля пам'ятного знака, встановленого на честь скасування кріпосного права, на місці загибелі Ростислава Волошина, поклали квіти до пам'ятника «Борцям за волю».

України», пам'ятника Василю Николяку. На завершення пробігу діти помолилися за мир і спокій в Україні біля стіп Матері Божої.

Протягом перших днів листопада учні Нижньогайвського НВК І-ІІІ ст. взяли участь в заходах, присвячених **100-річчю утворення ЗУНР**. Школярі молодших класів пройшли ходою до пам'ятних місць рідного села. Педагоги ознайомили їх з історією визвольних

змагань та життєвим шляхом Ростислава Волошина та Василя Николяка, які боролися за незалежність України. Завітала до школярів на «Стрілецьку ватру» волонтерська група «Кобзар», яка приготувала гаївчанам дуже смачний куліш. На завершення святкування в неділю Народний дім зібрав жителів різних поколінь на вечір-реквієм «Нашим героям».

11 листопада у Народному домі села Гаї Нижні відбулася **літературно-музична композиція «Листопадовий чин у серці народу»**, присвячена 100-річчю утворення Західноукраїнської Народної Республіки. Участь у святі взяли учасники гуртків художнього слова, вокального та танцювального. З привітальним словом виступив голова сільської ради В.Василенко. Свято підготували директор НД М.Борис та художній керівник Л.Василенко.

16 листопада у Нижньогаївському НВК І-ІІІ ст. відбувся **військово-патріотичний вишкід**, у якому взяли участь учні Меденицької СЗШ та Летнянського НВК. Школярі мали можливість ознайомитись з різними видами зброї: кулеметом,

автоматом, пістолетом Макарова. Метою вишколу була підготовка учнів до служби в Збройних Силах України.

У Нижньогаївському НВК І-ІІІ ст. відбувся **реквієм пам'яті жертв голодомору 1932-1933 рр. «Свічка пам'яті бринить сльозами»**. В усіх класах пройшли уроки Пам'яті. Біля підніжжя пам'ятника Борцям за волю України діти засвітили свічки за душі померлих голодною смертю під час штучного голоду в Україні.

с. ГРУШІВ КРАСНЕ

4 жовтня відбулась **літературна година до дня народження Б.Стельмаха** у с. Грушів Красне. Розпочала літературну годину бібліотекар бібліотеки-філії села Грушів Красне Оксана Василів. Разом з шкільним

бібліотекарем Любою Кізін бібліотекар Оксана Василиків розповіла учням про життєвий і творчий шлях поета. Діти із захопленням читали його поезію.

«Великий голод – вічний гріх» Акція «Запали свічку!»

с. ГРУШІВ СТАРИЙ

В Народному домі с.Грушів Старий 21 жовтня відбувся **тематичний вечір «Будь готовий до захисту Відчизни»**, присвячений Дню Захисника України.

З нагоди **святкування сторічного ювілею проголошення ЗУНР** у Грушівській СЗШ І-ІІ ст. проведено ряд виховних заходів (класні години «Українська революція: події, факти, коментарі», «За ніч мрія втілилася в реальність»; єдиний урок вшанування пам'яті «Михайло Грушевський-історик і будівник української нації»; виховний захід «За Україну, за її волю, за честь, за славу, за народ».

Біля пам'ятника Героїв Небесної Сотні учні школи вшанували борців за волю і незалежність України – Листопадового чину та Революції

Гідності – хвилиною мовчання та запаленням свічок пам'яті. Похід до грушівської святині пам'яті закінчився виконанням Гімну України.

21 листопада у Народному домі с. Грушів Старий було проведено **вечір-спомин до Дня Гідності та Свободи «Змінився світ»**. Працівники народного дому С.Хрунь та М.Бодник з учасниками гуртка художнього слова та вокального співу підготували тематичні вірші та музичні номери.

Ведучі Летнянчин Світлана та Василиків Оксана розповіли про трагічні сторінки нашої історії. Вірші про страшний голод читали Ірина Бунчак, Оксана Зенів, Наталія Кріль, Наталія Грицай. На заході були присутні учні школи, вчителі, представники місцевої влади.

28 грудня працівники бібліотеки та Народного дому с. Грушів Старий організували **перегляд фільму, присвяченого до 110-ї річниці від Дня народження Степана Бандери**.

с. ДАЛЯВА

У Далявській СЗШ І ступеня було проведено **виховний захід «Пам'яті жертв Голодомору»**, який підготувала Оксана Добрянська. До цього заходу учні готувалися заздалегідь, робили свічки пам'яті, на яких була інформація про ці далекі, страшні роки. Діти пе-

реглянули діяфілми «Голодомор», «Зернятка надії», «Пам'яті Голодомору для дітей України».

Страх, жах, відчай, жаль можна було побачити в очах дітей. Всі захотіли зробити квітку-незабудку для тих, хто загинув в роки Голодомору.

с. ДЕРЕЖИЧІ

14 жовтня біля каплички Покрови Пресвятої Богородиці в с.Дережичі о. Юрій відправив **молебень**, пом'янувши тих синів України, яких немає в живих, а також згадав тих, хто на передовій.

1 листопада в бібліотеці-філії с. Дережичі була проведена **літературна година: «ЗУНР – перший пагінець державності ХХ ст.»**. Пра-

цівники культури Галина Сенюта та Галина Паук розповідали присутнім відомості про ЗУНР. Учні розказували вірші і переглядали виставку книг про Західноукраїнську Народну Республіку.

1 листопада в Народному домі була проведена історична година, присвячена 100-річчю утворення ЗУНР. Історичну довідку почитав вчитель історії Мицько Л.Т. На заході були присутні учні та вчителі школи та сільський голова.

24 листопада відбулася акція «Запали свічку». Біля символічної могили о. Юрій Сільник відправив панахиду. Церковний хор виконав духовні пісні, були запалені свічки пам'яті.

с. ДОБРІВЛЯНИ

12 жовтня у бібліотеці-філії с. Добрівляни до **Дня захисника Вітчизни, Дня Козацтва, 76-ої річниці від створення УПА та свята Покрови Пресвятої Богородиці** була організована книжкова виставка.

Воїни Світла, Воїни Добра

...А дощ упав, а може, сльози
Бога, у могили воїнів, хлопець молодий.
Згасла свічка, вічності дорога,
«Героям слава», – лине по землі.

21 листопада у НД с. Добрівляни відбулася година пам'яті за всіх, хто загинув за волю України, присвячена дню Гідності та Свободи. Історичну довідку прочитала учасниця художнього слова Ольга Мельничин. Відтак всі присутні в залі запалили свічки пам'яті за тих, хто загинув за волю України, та виконали спільну молитву «Боже великий, єдиний».

23 листопада в Добрівлянському НВК I – III ст. проведено ряд заходів з метою вшанування пам'яті жертв Голодомору та усвідомлення школярами масштабів жорстокості, з якою комуністична влада винищувала український народ.

Сьогодні педагог-організатор Тетяна Бойко провела **лінійку Пам'яті «Україна пам'ятає, світ визнає»**, на якій хвилиною мовчання вшановано безвинно замучених голодом. Класні керівники провели єдину виховну годину «Це остання хлібина, остання».

Класний керівник 4-го класу Галина Берегуляк з вчителем початкових класів Сорокою Л.І. провела з учнями свого класу урок Скорботи «Не згасити пам'яті вогонь», а вчитель історії Валентина Кіндратів розповіла учням про «закон п'яти колосків». П'ятикласники разом з учителем етики Емілією Юрча та класним керівником Оксаною Букавин переглянули фільм «Голодомор. Геноцид в Україні».

28 грудня напередодні 110-ї річниці від дня народження Степана Бандери у селі Добрівляни відбувся **перегляд документального фільму «СТЕПАН БАНДЕРА. ЦІНА СВОБОДИ»**.

с. ДОБРОГОСТІВ

З-поміж найбільших зимових свят чи не найвеселішим та найочікуванішим був день Андрія, 13 грудня, коли, за українським звичаєм, сільська молодь збиралася в одній хаті на так званих „великих” вечорницях, влаштовуючи там усілякі забави. Де

панує неповторний дух жартів та веселих пісень, де летиться повноводною рікою мелодійна українська пісня, де парубки силою міряються, а дівчата, наче квіточки, розквітають у піснях, там проходять зимовими вечорами веселі українські вечорниці. Так і в Доброгостівській СЗШ І-ІІІ ст. ім.І.Боберського вже стало доброю традицією, що кожного року учні 10-го класу проводять **Андріївські вечорниці**. Разом із класним керівником Домською Ольгою Миколаївною та вчителем музики Колодій Світланою Миколаївною учні організували справжнє свято для усіх присутніх. Тут було розкрито справжню красу обряду. Дівчата та парубки зібралися для того, аби разом ворожити, їсти пампушки та жартувати, як колись це робили наші дідуся та бабусі. Український одяг, інтер'єр, смачні пампушки і справжні українські вареники. Учні відтворили увесь колорит української культури. І ще раз показали наскільки гарною є наша історія та наші звичаї.

Кожного року, в ніч з 18 на 19 грудня, Святий Миколай спускається із небес, щоб нагородити малюків за їх добрі вчинки, за старанність, слухняність, працьовитість. Скільки чудових подарунків у його чарівній торбині! Дітвора із нетерпіння чекає щед-

рого Миколая, пише йому листи, вивчає вірші, пісні.

19 грудня в школі відбулося **свято Миколая**, яке підготували учні 4-Б класу зі своїм класним керівником Бабій Ольгою Михайлівною. Музичне оформлення свята підготувала вчитель музики

ки Світлана Миколаївна Колодій.

Всі діти надзвичайно хвилювалися, адже на свято завітав сам Миколай, і кожен хотів якомога краще розказати віршик, заспівати і навіть затанцювати.

Свято принесло багато радості не тільки дітям, а й вчителям та батькам.

с. ДОВГЕ

**Історична година
«Події, що змінили
долю України»**

24 листопада о 16.00 в с.Довге (низ) до дня пам'яті жертв Голодомору 1932-1933 років запалили свічки і хвилиною мовчання пом'янули всіх жертв отих страшних часів, коли кремлівській кат удався до знуцання, щоб знищити народ із українських сіл.

с. ДОВГЕ ГІРСЬКЕ

У Довжанському НВК I – III ступенів низкою заходів відзначили День захисника України та 76-у річницю створення УПА. Учитель історії, кандидат педагогічних наук Володимир Петриків провів для старшокласників **урок-лекцію «Історія нескорених»**, в

якій розповів учням про становлення УПА, боротьбу повстанців, а також про повстанський рух на теренах рідного села.

Для перевірки знань учнів з історії національно-визвольних змагань середини ХХ ст. учитель історії та правознавства Олег Літвінов провів вікторину. Переможці вікторини нагороджені призами.

Патріотичні пісні у виконанні церковного хору храму Преображення Господнє села Довге Гірське.

9 листопада в Довжанському НВК I-III ст. відбулися заходи, присвячені **Дню української писемності та мови**. Учні та вчителі школи взяли участь

у написанні радіодиктанту національної єдності. Цю акцію започатковано з 2000 року. Відтоді щороку всі охочі можуть взяти участь у написанні радіодиктанту, але не для того, щоб з'ясувати, чи добре вони знають українську мову, а для того, щоб продемонструвати єдність з усіма, хто любить і шанує рідне слово. Після

цього вчителі української мови та літератури провели флешмоб «Мова у нас єдина, і пісня у нас солов'їна», де діти співали пісню «Рідна мова», яку підготувала вчитель музики Ірина Яворська. Актив шкільного парламенту спільно із заступниками підготували крилаті вислови та стінгазети про українську мову.

І на завершення учні старших класів під керівництвом педагога-організатора Христини Зубрицької зняли відеоролик «Мова наша солов'їна».

Учні Довжанської НВК I – III ступенів здійснили **краєзнавчу екскурсію** до сусіднього села Майдан, де дізналися багато цікавого з минулого села. Там оглянули чи не найдавнішу в Карпатах і Західній Україні плавильню металу, котра працювала вже в 1814 р. Також довідалися

про нещасливу долю костелу, спорудженого ще у 1938 р., у стінах якого була і база відпочинку, і ресторан, а тепер храм стоїть пусткою.

Своєю красою вразив учнів палац-вілла, де проживав начальник залізниці Верхнє Синьовиднє – Майдан, а зараз розташоване Майданське лісництво. Родзинкою екскурсії стали відвідини в урочищі Мальмансталь стада зубрів, де учні могли спостерігати за їхнім життям у природних умовах. Лісники гостинно прийняли школярів та смачно нагодували грибною юшкою, печеною картоплею та карпатським чаєм.

У народному домі с. Довге Гірське відбувся мистецький захід «Моя країна – Україна», присвячений 100-річчю ЗУНРу, який розпочався з молитви до Пресвятої Богородиці Марії у виконанні церковного хору, а також у їхньому виконанні прозвучали пісні

патріотичного характеру. Талановита солістка Іваночко Анна-Марія чудово виконала гімн УПА та подарувала глядачам разом з учасниками художньої самодіяльності Іваночко Веронікою та Бутим Вікторією пісню «Вишиваночка» та ін. Прекрасним завершенням заходу стала героїко-патріотична композиція у постановці Христини Зубрицької – «Ми вільна – Україна». Щиро дякую всім, хто прийняв участь у заході: церковному хору, талановитим діточкам та активним глядачам... За плідну співпрацю спасибі зав. бібліотеки Мицько Ользі, худ. кер. Зубрицькій Марії та педагогу-організатору Довжанського НВК І-ІІІ ст. Зубрицькій Христині.

16 листопада у Довжанському НВК І-ІІІ ст. пройшов **відбірковий етап інтелектуально-гумористичної гри КВК.**

Було сформовано дві команди, які змагалися у таких конкурсах: привітання, розминка, домашнє завдання та бій капітанів (запитання від журі). Команди розігрували заздалегідь підготовлені сцени, придумували гумористичні відповіді на запитання та виконували пісні.

Цей конкурс був спрямований на розвиток комунікативних якостей підлітків, виховання почуття відповідальності та згуртування шкільного колективу, розвитку почуття гумору та кмітливості.

21 листопада у бібліотеці-філії с. Довге Гірське пройшла **тематична година до Дня Гідності та Свободи**. Учасники заходу переглянули фільм про революцію. Зав. бібліотеки Ольга Мицько розповіла про героїв Дрогобиччини, їхню світлу пам'ять вшанували хвилиною мовчання.

У Довжанському НВК I-III ступенів відзначили **День Гідності і Свободи**. На годинах спілкування класні керівники розкрили учням важливість свята, яке встановлене з метою утвердження в Україні ідеалів свободи й демократії, а також віддання належної

шани патріотизму й мужності громадян, які восени 2004 р. та у листопаді 2013 р. – лютому 2014 р. постали на захист демократичних цінностей, прав і свобод людини й громадянина, національних інтересів держави та її європейського вибору.

Школярі переглянули тематичний фільм «Революція гідності», а після цього, позмагалися у грі «Що ви знаєте про День Гідності та Свободи?», на якому показали високу обізнаність з подіями Помаранчевої революції та Революції Гідності.

23 листопада в Довжанському НВК I-III ст. було проведено **заходи пам'яті жертв Голодоморів**: відбувся тематичний урок «Жертви Голодомору та політичних репресій», оформлена виставка «Голодомор – геноцид народу України», пройшла лінійка-реквієм «Не згасни, свічко пам'яті». Вчитель історії О.Літвінов розповів учням про події 1932-1933 років. Учениці 7-го класу підготували доповідь «Вогонь скорботи в серці навіки!». На завершення учні переглянули фільм «Гіркі жнива».

24 листопада колектив Довжанської школи спільно із народним домом приєднався до **Всеукраїнської акції «Запали свічку пам'яті»**.

29 грудня до 110-ї річниці від дня народження Великого Провідника Степана Бандери в бібліотеці-філії с. Довге Гірське бібліотекар Ольга Мицько організувала книжкову виставку та провела **пізнавальну годину «Степан Бандера та його нелегкий життєвий шлях»**.

30 грудня **новорічне свято** організували працівники Народного дому с. Довге Гірське спільно із зав. бібліотеки Ольгою

Мицько для найменших учасників художньої самодіяльності. В зимовий час присутні насолоджувались гарячим шоколадом, солодощами, радісною атмосферою.

с. ДОЛІШНІЙ ЛУЖОК

У Долішньому Лужку відбулися **уро-чистості до 100-річчя утворення ЗУНР**. Для кожного сучасного українця день 1 листопада – символ столітньої боротьби галицьких українців за волю та свою державу. Цей день знищив у народі дух рабства і є днем пам'яті про борців за свободу України.

На фасаді Долішньолужецької СЗШ І-ІІ ст. відкрито меморіальну таблицю, на якій викарбувано слова: «До 100-річчя утворення ЗУНР. Вічний спочинок на кладовищі Долішнього Лужка знайшов Василь Демчишак. Вічна пам'ять герою». Освятив таблицю парох села о. Микола.

У заході взяли участь начальник відділу освіти райдержадміністрації Іван Стецко, сільський голова Василь Котик, громада села. Про події столітньої давнини розповіли вчитель історії Галина Комар та учні школи. Присутні хвилиною мовчання вшанували пам'ять героїв, котрі ціною свого життя наближали незалежність України.

23 листопада учні та вчителі Долішньолужецької СЗШ І-ІІ ст. розпочали перші уроки темою «**Ми пам'ятаємо! Ми сильні!**», де згадали про мучеників української історії – українських селян, які стали жертвами найбільшого в історії людства злочину – Голодомору 1932-1933 років.

Кров холода в жилах, коли слухали спогади тих часів на лінійці-реквіємі «Не погасити пам'яті вогонь», факти в цифрах. Присутні помолилися за душі невинно убієнних людей. Старші учні школи разом з учителями переглянули документальний фільм «Великий голод».

24 листопада в Народному домі с. Долішній Лужок відбулося віче пам'яті жертв Голодомору, яке організували і провели директор народного дому Марія Зелик та бібліотекар бібліотеки-філії Леся Щербан. Було влаштовано виставку – перегляд «Голгота

голодної смерті». Учні 8-9 класів разом із працівниками культури вшанували хвилиною мовчання всіх невинно убитих українців та взяли участь в акції «Запали свічку пам'яті». Цей вогник – символ пам'яті про всіх знищених штучним голодом.

Свято Св. Миколая

Не забув Святий Миколай про чемних дітей у Долішньому Лужку. А вони, без сумніву, з нетерпінням чекали на Чудотворця: вивчали віршики, повторювали колядки, розучували сучасні танці та пісні. У день перед святом згадували всі свої добрі і злі вчинки, зважували, чого більше. Чи буде подарунок, а чи, можливо, різка? І як не старалися Чортики на святі нашкодити дітям, їм це не вдалося: подарунки одержали всі.

Організували в школі святкове диво вчитель початкових класів Тетяна Ворончак, педагог-організатор Ольга Дрозд, учитель музичного мистецтва Василь Котик.

Щороку Святому Миколаєві допомагає принести подарунки депутат Дрогобицької районної ради Василь Комар.

с. ДОРОЖІВ

14 жовтня у с. Дорожів урочисто відсвяткували день Захисника України. Після Божественної Літургії відбулося віче біля пам'ятника Дмитру Грицаю, а святковий концерт продовжився у приміщенні Народного дому. Всіх захисників України привітали депутат районної ради Владислав Грицута та голова сільської ради Богдан Дмитрів.

1 листопада віче, приурочене 100-річчю утворення ЗУНР, на могилі Січових стрільців о. Іваном була відправле-

на панахида, учасники художньої самодіяльності представили літературно-музичну композицію «Гей ви, Стрільці січовії». Виступили о. Іван, сільський голова Дмитрів Б.С., вчитель історії Гудима Теодозія Степанівна.

8 листопада до Дня української писемності й мови у бібліотеці-філії с. Дорожів була проведена година рідної мови «Мова – коштовний скарб народу». Учасники заходу, учні 10 класу: Маріанна Гудима, Ігор Заяць, Валентина Криворука, Оксана Мисяк, Марія Роман, Віталій Супик, Валентина Хомин, Ірина Ширигайло. Переглядаючи книжкову виставку «Мова – це серце народу: гине мова, гине народ» користувачі ознайомились з історією рідної мови, з народною мудрістю, з відомими майстрами рідного слова...

З нагоди 100-річчя ЗУНРу в бібліотеці-філії с. Дорожів бібліотекарем Оленою Грицютю оформлена книжкова виставка – перегляд «ЗУНР – наша слава і гордість». Бібліотекар провела історичну годину «ЗУНР: вікопом-

ний чин українського народу» з учнями 11-го класу.

21 листопада, учні та вчителі Верхньодорожівської СЗШ І-ІІІ ст. вшановували жертв Революції Гідності. **Лінійка пам'яті**, яку провів директор школи Іван Макух, дала змогу пригадати болючу сторінку нашої історії. Усі присутні вшанували загиблих героїв хвилиною мовчання. Після лінійки старшокласники разом з учителями переглянули кінофільм «Кіборги».

Незмінною традицією у житті Верхньодорожівської СЗШ І-ІІІ ст. є проведення **Андріївських вечорниць**. 13 грудня, у день св. Андрія Первозванного, учні 11-го класу разом зі своїм класним керівником провели таке гарне свято. Господиня свята Богдана Мазепа, учні 11-го класу та усі присутні колядували, танцювали, жартували та ворожили. Парубки з великим задоволенням кусали калиту. Юні господині пригощали усіх гостей свята варениками, пампушками та солодощами.

Усі ми віримо в чудеса і чекаємо на них, особливо на свята. 18 грудня **Святий Миколай завітав до Верхньодорожівської СЗШ**. Свято розпочав отець Олег Бісик спільною молитвою. Відтак діти щиро розказували віршики, співали пісеньки та колядували.

24 листопада у народному домі був проведений **вечір-реквієм**

«Вклонімося хлібу насущному», який підготували працівники культури спільно з учасниками драматичного гуртка. 25 листопада була відправлена панахида за душі убієнних у всіх трьох церквах, а у народному дому відбувся перегляд фільму «Гірка жнива».

с. ЗАЛОКОТЬ

1 листопада працівниками культури було **проведено інформаційну годину до 100-річчя ЗУНР**, де учасники художньої самодіяльності читали вірші, співали патріотичних пісень, а завідувача бібліотеки розповіла історію утворення ЗУНР.

21 листопада директор Народного дому Наталія Бунь та завідувача бібліотеки Галина Фортуна провели **тематичну годину до Дня Гідності та Свободи**. Біля стенду «Герої Небесної Сотні» учасники гуртка художнього слова читали вірші, вчитель початкових класів Г.Крейс згадала основні події тих днів. На завершення запалили свічку і вшанували загиблих хвилиною мовчання.

24 листопада відбулася **година історії «Мертві не побачать – живі пам'ятають»**. Зав. бібліотеки розповіла про ті страшні роки, після завершення учасниками заходу було запалено свічки, з яких виклали цифру 33, і вшанували загиблих хвилиною мовчання та молитвою.

с. ЗАЛУЖАНИ

Для того, щоб по-знайомити школярів 3-4 класу з бібліотекою, 4 жовтня було організовано бібліотечне **заняття-розвагу «На гостини до бібліотеки»** в с. Залужани.

Школярі ознайомилися з довідковими виданнями (енциклопедіями, словниками,

довідниками), періодичними виданнями, великими та мініатюрними книгами, а також почули про 10 переваг читання книжок кожного дня та багато іншого.

14 жовтня в селі Залужани відбулось посвячення пам'ятника загиблим воякам УПА та меморіальної дошки професору Володимиру Косику.

1 листопада до 100-річчя ЗУНР працівниками культури була проведена **історична година «Листопадовий чин»** та розгорнуто книжкову виставку.

До Дня української писемності та мови 8 листопада в бібліотеці-філії с. Залужани організована **книжкова виставка «Мова – це кров, що оббігає тіло нації. Виточи кров – умре нація»**.

21 листопада у бібліотеці-філії с.Залужани директор Народного дому Наталія Бунь та бібліотекар Галина Фортуна запросили жителів села до **перегляду фільму «Жіноче обличчя революції»** та книжкової виставки, де представлено літературу на тему Революції Гідності та Свободи.

ри Наталія Бунь та Га-
лина Фортуна провели
бесіду з користувачами
бібліотеки та ознайо-
мили з літературою,
якою можна скориста-
тися.

А для найменших користу-
вачів в бібліотеці пройшли хви-
лини історії «У їхніх серцях жила
Україна».

**«ЗУНР – перший пагінець
державності України ХХ ст.»** Під
такою назвою організована ви-
ставка-перегляд та проведено істо-
ричну хвилинку в бібліотеці-філії
с. Залужани. Працівники культу-

24 листопада був проведений
захід «Людської пам'яті мости»
та акція «Запали свічку пам'яті».
На заході були присутні – сіль-
ський голова М.Т. Щудла, актив
села, отець Михайло, який розпо-
чав захід панахидою біля пам'ят-
ника героям УПА.

В селі Залужани жителі села переглянули документальний фільм «Розсекречене життя» до 110-ої річниці від дня народження Степана Бандери.

с. КОТОВАНЕ

14 жовтня біля могили Січових стрільців в с. Котоване було проведено тематичний захід з нагоди 76-річчя УПА та Дня захисника України і відбулася зустріч з колишнім політв'язнем Березькою Емілією Константивною.

1 листопада до 100-річчя утворення ЗУНР було відкрито меморіальну дошку біля пам'ятника воїнів УПА. Були присутні о. Станіслав Дацько, сільський голова Роман Явірський, жителі

села, учні та вчителі школи.

24 листопада біля символічної могили Січовим Стрільцям була проведена акція «Запали свічку».

с. ЛЕТНЯ

В бібліотеці-філії с. Летня було проведено майстер-клас «Дари осені».

Дітей навчали, як щедрий осінній урожай можна доповнити барвистими квітами, багряними листочками дерев та отримати чудову іграшку або подарунок рідним.

2 листопада в бібліотеці-філії с. Летня користувачі взяли участь у грі «Мандрівка Україною».

Під час гри діти, немов в машині часу, перенеслися у різні епохи,

відвідали найпотаємніші місця нашої країни, побували у більше сотні цікавих куточків України.

2 листопада у Летнянському НВК відбулася **тематична лінійка, приурочена 100-річчю проголошення ЗУНР**. Учні 10-го класу разом із класним керівником Світланою Мецан підготували доповіді про історичні події того часу. Бібліотекар Віра Комарянська організувала **книжкову виставку під назвою «ЗУНР – наша слава і гордість»**.

21 листопада українці в усьому світі відзначають 5-у річницю подій на Майдані.

Цей шлях до свободи окроплений кров'ю Небесної Сотні й кров'ю тих, хто вже п'ятий рік поспіль боронить нашу країну від агресора; зрошений сльозами мате-

рів, котрі втратили своїх доньок і синів, але не скорились й продовжують виборювати свободу.

Бібліотекар Наталія Пиль оформила **книжкову виставку «У пам'яті народній»**.

Працівники культури с. Летня вшанува-

ли пам'ять героїв **хви-
линою мовчання** та
покладанням квітів до
пам'ятника Героям Не-
бесної Сотні.

Найбільше страхіт-
тя ХХ століття – це
Голодомор 1932-1933
років. У Летнянсько-
му НВК вшанували

пам'ять жертв геноци-
ду українського народу.

В п'ятницю, 23
листопада, в 1-11 клас-
сах відбулися уроки
пам'яті, присвячені
85-ій річниці жертв
Голодомору. Також
пройшла **лінійка на
тему «Ті дні у пам'яті
народній»**, яку підго-
тували учні 7-го класу з

класним керівником Іриною Івашків.

с. ЛІТИНЯ

Щоб згадати загиб-
лих Героїв АТО, по-
молитися за їхні душі,
11 жовтня жителі села
Літиня зібралися на
місцевому кладови-
щі. Літиня втратила
двох мужніх, відваж-
них і палко люблячих

свою Батьківщину патріотів: Яцківа Петра та Матьолу Мирона. На панахиду прибув військовий капелан о.Йосип Славич та представники військкомату, воїни-солдати бойових дій на Сході, які поклали квіти до могил побратимів та запалили пам'ятну свічку.

Учасники художньої самодіяльності народного дому с.Літиня та учні Літинського НВК подякували полеглим героям за їхній подвиг, присутнім солдатам за їхню відвагу та мужність.

На завершення усі присутні заспівали Гімн України.

18 жовтня з нагоди Європейського дня боротьби з торгівлею людьми служба у справах дітей спільно із центром соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді проводили **інформаційну кампанію в Літинському НВК I-II ст.**, метою якої є привернення уваги до проблеми торгівлі людьми, роз'яснення дітям видів і форм цього злочину.

Всім присутнім було роздано інформаційні листівки про їхні права та продемонстровано фільм на вищевказану тематику.

Нагадаємо, що Європейський день боротьби з торгівлею людьми був започаткований 18 жовтня 2007 року Європейським Парламентом як день консолідації...

З нагоди 100-річчя утворення Захід-

ноукраїнської Народної Республіки у Літинському НВК І-ІІ ступенів вчитель історії провів **брейн-ринг між учнями 8 і 9 класів**.

Учні школи переглядали відеоролик з історії створення ЗУНР та відповідали на запитання.

Рідна мова – це мова батька, мова мами, це мова народу, рідна мова – це мова серця.

До святкування Дня української писемності та мови долучилася вся шкільна родина Літинського НВК І-ІІ ступенів. У школі відбулася **святкова лінійка «Яка чудова**

українська мова». Учні 9-го класу розповіли історію становлення свята й про актуальність його сьогодні. Учні 6-го класу виклали прапор України із скорботних років нашої рідної мови.

Було проведено конкурс малюнків, у якому активну участь узяли учні початкових класів. Організували виставку книг «Пам'ятки української писемності».

Школярі не залишилися осторонь і приєдналися до національного флешмобу з написання радіодиктанту.

На закінчення лінійки діти побажали Україні щастя, миру й добра.

21 листопада в Україні відзначається День Гідності та Свободи, коли вшановують громадянський подвиг, патріотизм і муж-

ність людей, які виступили на захист демократичних цінностей, прав і свобод людини і громадянина, національних інтересів нашої держави та її європейського вибору під час подій Помаранчевої революції 2004 року та Революції Гідності 2013-2014 років. Ці доленосні події згуртували український народ навколо високої мети – відстоювання незалежності України, її стабільного розвитку в європейському співтоваристві, досягнення гідного рівня життя.

Цього дня в Літинській школі відбувся **виховний захід під назвою «Ми не зганьбили славу наших предків, нових Героїв дали небесам»**. Ведучі заходу допомогли пригадати присутнім, як все починалося. Учні 6-го класу розповіли, що, на їхню думку, означає Гідність. Школярі переглянули відеоролики про Майдан 2013-2014 років, засвітили свічки пам'яті та помолились за щасливе майбутнє нашої держави.

У Літинському НВК відбулися **виховні заходи, приурочені до Дня пам'яті жертв Голодомору**.

В усіх класах пройшов «Урок пам'яті». Також цього дня було проведено акцію серед учнів старших класів «Незабудки пам'яті», присвячену вшануванню пам'яті жертв голодоморів.

Діти молодших класів виготовили свічки пам'яті, які символізують нашу скорботу і пам'ять про мільйони загублених життів, серед яких були такі ж діти, як вони.

6 грудня в Літинській школі було проведено **ряд заходів, приурочених Дню Збройних Сил України**. Це саме те свято, коли в серцях у кожного патріота поєднуються гордість за наших героїв і смуток за тих, хто боронив Україну до останнього. Це свято не лише військових, а й усіх свідомих громадян, які

вболівають за долю нашої землі і нашого народу.

Було організовано покладання квітів та запалено свічки на могилах загиблих героїв Петра Яцківа і Мирона Матьоли, відбулася загальношкільна лінійка під назвою «Є така професія-Батьківщину захищати.»

1 січня в приміщенні читального залу Літинської бібліотеки відбувся **круглий стіл, присвячений 110-ій річниці від Дня народження Провідника Ор-**

ганізації Українських Націоналістів Степана Бандери. Участь в круглому столі взяли бібліотекар Ольга Пігут, користувачі бібліотеки і директор народного дому села Літиня.

Ольга Пігут виступила з доповіддю «Степан Бандера – провідник національно-визвольної

боротьби українського народу», провела огляд книжкової виставки «Степан Бандера – символ нової доби», основу якої складають історичні, художні та документальні матеріали про діяльність С. Бандери та ОУН – УПА.

Учасники заходу мали змогу більше дізнатися про життєвий шлях видатної історичної та політичної постаті, переглянувши презентацію.

с. ЛІШНЯ

На 14 жовтня припадає одразу три величних свята – День Ко-
зацтва, свято Покрови Пресвятої Богородиці та День захисника
України. З цієї нагоди в бібліотеці-філії с. Лішня було проведено
історичну годину «Понад усе вони любили Україну», спільно
з класним керівником Ольгою Мроць. Бібліотекарями було про-
ведено огляд книжкової виставки.

На завершення учасники за-
ходу переглянули фільм «Історія
УПА». Глядачі побачили живі
свідчення та відтворені драматич-
ні сцени подій того часу.

У неділю 14 жовтня до свята
Покрови та УПА в с. Лішня відбу-
лася **урочиста хода до могили
Січових Стрільців**, де відбулася
панахида.

24 жовтня у бібліотеці-філії
с. Лішня бібліотекарі спільно

з працівника-ми народного дому провели **майстер-клас «Осінній листопад»**. Користувачі вирізали листочки із кольорового паперу, якими згодом

прикрасили бібліотеку. Під час роботи діти проявляли свою фантазію, взаємодопомогу, взаємоповагу та цікаво проводили час.

До цієї знаменної події в Народному домі с. Лішня 1 листопада було проведено працівниками культури **інформаційну годину «ЗУНР – провісниця держави України»**, під час якої розповідали учням про створення ЗУНР. Учні розказу-

вали вірші і співали патріотичні пісні. А також переглянули книжкову виставку.

21 листопада в бібліотеці-філії с. Лішня відбулася **тематична година до Дня Гідності та Сво-**

боди «Революція Гідності. Революція Духу».

Працівники культури разом з учнями пройшли етапами Єврореволюції, згадали основні події тих днів. Для присутніх демонстрували документальний фільм «Революція Гідності омита кровю». На завершення вшанували хвилиною мовчання всіх, хто загинув, захищаючи незалежність і свободу.

В Народному домі с. Лішня 24 листопада відбувся **вечір-реквієм «Схилімо голови в скорботі»** за участі працівників народного дому, бібліотекарів та молоді села. Увазі учасників вечора була представлена виставка та демонстрація фільму «Го-

лодомор1932-1933рр. Постгеноцидний синдром». Закінчився вечір молитвою за невинно убієнних.

Протягом двох днів 22-23 грудня в рамках реалізації обласної Програми розвитку дитячих шахів

на Львівщині в Лішнянському НВК відбулось **спортивне свято «Новорічний дебют»**. В програмі свята змагання з шахів та шашок. Сьогодні відбулося офіційне відкриття змагань. З вітальним словом до учасників спортивного свята звернувся заступник голови райдержадміністрації Володимир Ханас: «Я вітаю вас з сьогоднішнім відкриттям «Новорічного дебюту». Бажаю, щоб протягом цих двох днів ви не тільки отримали ряд позитивних моментів від перемог, але й нові знання. Я переконаний, що усіх, хто грає у шахи і шашки, попереду чекає успіх в житті, ви обрали правильний шлях».

Це лише перший крок в популяризації цих видів спорту на Дрогобиччині, в багатьох школах району запрацювали шахові гуртки і діти виявляють неабиякий інтерес до цієї гри.

Нагадаємо, що організатори змагань є Дрогобицька районна організація ВФСТ «Колос», структурний підрозділ молоді і спорту та відділ освіти Дрогобицької райдержадміністрації, Дрогобицька районна рада, Лішнянська сільська рада, Лішнянський НВК, Дрогобицька міськрайонна федерація шахів та шахово-шашковий клуб «Софія».

28 грудня в бібліотеці-філії с. Лішня відбувся перегляд документального фільму до 110-ї річниці від дня народження Степана Бандери за участю працівників культури та молоді.

с. МЕДВЕЖА

21 жовтня у Народному домі с. Медвежа відбувся тематичний концерт, присвячений Дню захисника України.

23 листопада біля стенду «Небесна Сотня» відбулося віче, присвячене Революції Гідності і Свобо-

ди, учасниками якого були працівники сільської ради, вчителі і учні місцевої школи, громадські активісти, учасники АТО і мешканці села. Всі учасники хором заспівали державний Гімн України і «Боже великий, єдиний».

24 листопада в Народному домі була проведена акція «Запали свічку», вшанувавши пам'ять тих, хто став жертвою жорстокого режиму 32-33 рр.

с. МИХАЙЛЕВИЧІ

В приміщенні бібліотеки-філії с. Михайлевичі 12 жовтня відбулося **свято Покрови Пресвятої Богородиці**, у якому взяли участь діти середнього шкільного віку. Учасники заходу розповідали вірші, молитви про Матір Божу. Бібліотекар Оксана Пастух ознайомила всіх присутніх зі звичаями і традиціями українського народу на свято Покрови, розповіла про прикмети, пов'язані з цим днем.

1 листопада у народному домі відбувся **літературний вечір до утворення ЗУНР під назвою «100-річчя ЗУНР»**. У заході взяли участь учасники гуртків художнього слова та вокального співу.

9 листопада ми святкуємо День української писемності та мови. Бібліотекар бібліотеки-філії с. Михайлевичі Оксана Пастух запросила своїх юних друзів на **літературну годину «Мово, пресвятая Богородице мого народу!»** Бібліотекар розповіла дітям про розвиток та становлення української писемності та мови. Користувачі читали вірші про мову, писали диктант.

21 листопада у народному домі відбувся перегляд фільму «Майдан» до Дня революції Гідності і Свободи.

23 листопада в Михайлевицькій СЗШ I-II ступенів були проведені заходи з вшанування пам'яті жертв Голодомору 1932 – 1933 рр. в Україні. Проведена акція «Запали свічку», урочиста лінійка-реквієм «Ми пам'ятаємо!» та загальношкільний урок пам'яті, присвячений жертвам Голодоморів.

Учні та вчителі переглянули документальний фільм «Голод 1932-33 рр. в Україні».

Вихованці школи під керівництвом своїх наставників оформили виставку-композицію «Незабудка пам'яті».

24 листопада у Народному домі відбувся вечір пам'яті до Дня голодомору «Біль серця всієї України» та акція «Запали свічку», до якої долучився сільський голова Левицький Михайло Федорович та учасники художньої самодіяльності.

29 грудня в бібліотеці-філії с. Михайлевичі відбулася історична година, присвячена 110-річниці від дня народження Сте-

пана Бандери «Лідер національно-визвольної боротьби українців за незалежність.»

Бібліотекар Оксана Пастух ознайомила дітей старшого шкільного віку із життєвим шляхом героя України, який брав активну участь у суспільно-політичному житті, боровся

за свободу українського народу. Також учасники заходу переглянули документальний фільм «Секретні матеріали С. Бандери».

с. МОДРИЧІ

Вшанування всіх Героїв України, які поклали своє життя на вівтар свободи і які зі зброєю на руках сьогодні її виборюють, відбулось 14 жовтня у с.Модричі.

с. МОКРЯНИ

24 листопада в Народному домі спільно з бібліотекою та школою було проведено акцію «Запали свічку». Завідуюча бібліотеки розповіла про страшні події того часу, а учасники гуртка художнього слова прочитали літературну композицію. В кінці

заходу була прочитана молитва за душі убієнних.

18 грудня в с. Мокряни відбулось **святкування Дня Святого Миколая**, яке підготували і провели бібліотекар бібліотеки-філії

Городиська М., директор школи Гайдук Г. та вчителька Кулиняк М.

В заході взяли участь: Городиський М., Матлак С., Синишин В., Синишин Ю., Куцик І., Мельникович Г., Геремеш В., Румак М., Рак Я., Мельникович В., Соломчак В., Кацюрин О.

с. НАГУЄВИЧІ

14 жовтня визначна дата для українців. Нагуєвицька громада відзначила цей день на могилі перезахоронених бійців УПА, що знаходиться на території горішньої церкви – Перенесення Мощей св.Миколая.

Отець Іван Ковба відправив **панахиду** на могили та окропив свяченою водою могилу і пам'ятну дошку Героям Небесної сотні, а діти та молодь поклали квіти і декламували вірші. На завершення учасники церковного хору заспівали патріотичних пісень.

24 листопада працівники Народного дому та бібліотеки разом з учасниками художньої самодіяльності приєдналися до акції «Запали свічку пам'яті» біля хреста Просвіти.

с. НОВИЙ КРОПИВНИК

У Новокропивницькому НВК І–ІІІ ст. 9 листопада відбулося **свято до Дня української писемності та мови** «Ну що б, здавалося, слова», яке підготували вчителі української мови Ірина Мидянка та Ірина Юрчак.

Учні читали вірші, звучала українська пісня. Присутні дізналися цікаві факти з історії української писемності, мови. Відбувся мовознавчий турнір, у якому змагалися дві команди – «Розумники» та «Мовознавці» – у конкурсах «Розминка», «Закінчи прислів'я», «Така цікава буква А», «Битва синоніміч-

них рядів», «Розв'яжи лінгвістичну задачу» тощо. Команди були нагороджені грамотами та щирими оплесками глядачів.

Святкова газета, присвячена Дню української писемності та мови, висловлювання відомих людей про мову, дитячі малюнки, книжкова виставка, яку підготувала бібліотекар школи Оксана Карпінська, – усе створювало святкову атмосферу та сприяло поглибленню знань школярів про мову та мовлення, розвиткові творчих здібностей дітей, любові до краси й гармонії рідного слова.

У Новокропивницькому НВК І-ІІІ ст. відбулося **низка заходів з вшанування роковин Голодомору в Україні**. Усі учні зібралися на загальношкільну лінійку-реквієм «Ми пам'ятаємо! Ми сильні!». Класні керівники провели перші уроки – Уроки Пам'яті жертв

Голодоморів, бібліотекар школи підготувала книжкову виставку «Жнива скорботи», учні переглянули фільм «Голод 32-33 рр.».

У Новокропивницькому НВК І –ІІІ ст. відбулася **акція «Свічка Захисника»**. В сільському храмі учні, вчителі разом з отцем Ярославом спільно молились до Богородиці за мир в Україні, за Збройні Сили України. А біля могили загиблим воїнів священник відслужив парастас.

В школі відбулася **загальношкільна лінійка «На варті нашого мирного життя»**, яку провела педагог-організатор Ірина Юрчак. Класні керівники провели виховні години «Солдатські будні», «На захист рідної землі», а бібліотекар школи організувала книжкову виставку «За Україну! За її волю!»

с. НОВОШИЧІ

14 жовтня в Народному домі с.Новошичі відбувся **флешмоб присвячений Дню захисника України**. У цей день молодь с. Новошичі та навколишніх сіл підтримує захисників України та від усієї душі бажає мирного неба і благополуччя.

1 листопада в Новошицькій СЗШ І ст. відзначили 100-річчя ЗУНР. Учителі Оксана Ковалів та Надія Яворська провели **історичну годину «ЗУНР – провісниця держави України»**. Учні дізналися, що перший листопад був, є і залишився в українському житті однією з найвизначніших подій української історії. Саме тоді, 1 листопада 1918 року, на стародавній ратуші Львова вперше замайорів Національний жовто-блакитний стяг і після ше-

сти століть іноземного поневолення західно-українських земель виникла національна українська держава, яка на основі Тимчасової Конституції стала себе іменувати Західноукраїнською Республікою.

Школярі переглянули відео короткої історії створення ЗУНР. Хлопці заспівали пісню «Гей, там на горі Січ іде», дівчата – «Україна, матуся моя».

Усі присутні вшанували пам'ять мужніх борців за волю України хвилиною мовчання.

До Дня української писемності та мови в Новошицькій СЗШ І ст. відбувся **виховний захід «Мова наша – солов'їна»**, який підготувала вчитель Віра Шиян. Учні співали патріотичні пісні, читали вірші про мову, у яких закликали плекати й любити її. Першоклас-

ники зворушливо, із запаленими свічками молилися до Бога, просили зберегти рідну мову.

На святі були присутні батьки та родичі учнів. На завершення всі разом виконали Державний Гімн України.

21 листопада у школі відбувся **виховний захід з нагоди відзначення Дня Гідності і Свободи**, який підготувала і провела вчитель Ніна Бойко. Дві революції: Майдан 2004 р. – був Святком Свободи і Революція 2013 р. – Революцією Гідності. Тоді

українці продемонстрували свою європейськість, гідність і своє прагнення до свободи. На початку заходу учні, учителі школи та директор народного дому Світлана Броніцька виконали Гімн. Малі школярки читали вірші про волю, свободу і неподільність України, про її захисників. Переглянули кліп «Молитва за Україну», «Білі лебеді». Під звучання гімну Небесної сотні «Плине кача» учні запалили свічку за тих, хто пожертвував собою. Усіх тих, хто в боротьбі за волю і кращу долю України не дожив до сьогоднішнього дня, спить у незнаних і безіменних могилах, усіх героїв Майдану і воїнів-захисників України, учні пом'янули хвилиною мовчання.

Вчителі школи провели **національно-патріотичний захід до Дня Збройних Сил «Захисники – наша гордість»**. Ніна Бойко ознайомила учнів з історією створення українського війська. Школярі прослухали пісні «Ой на горі там жінці жнуть» і «Ой у лузі червона калина», заспівали «Ми – козаки» та «Гей, там на горі Січ іде». Біля шкільного куточка «Герої не вмирають» учні запалили свічку і помолилися за загиблими воїнами.

Оксана Ковалів підготувала для хлопців командні конкурси на спритність, кмітливість, швидкість та силу. Маленькі майбутні захисники змагалися у перетягуванні канату, утворювали із частинок ціле прислів'я.

Під керівництвом Віри Шиян учні виготовили віночки пам'яті, які поклали біля могили Січковим Стрільцям та пам'ятника солдатам-односельчанам, які загинули під час Другої світової війни, запалили лампадки і свічки, вшанували пам'ять хвилиною мовчання.

18 грудня, в переддень великого свята, **Святий Миколай завітав у Новошичі.** Казкове дійство зустрічі святого Миколая відбулося в народному домі. Захід підготували вчителі та учні Новошицької СЗШ І ст. На прихід чудотворця з нетерпінням чекала дітвора. Миколай прибув добрий та щедрий і обдарував усіх подарунками. Святий вислухав вірші, пісні, молитви діток, які зверталися до нього з проханнями принести злагоду, добро і любов у родини, мир та спокій для України.

Привітав дітей і дорослих з цим радісним святом сільський голова Андрій Ікало.

23 листопада напередодні 85-ої річниці пам'яті жертв Голодомору в Новошицькій школі був проведений **урок пам'яті «Були колись страшні часи».** Провели захід вчителі Ніна Бойко, Оксана Ковалів, бібліотекар Віра Лебіщак та директор народного дому Світлана Броницька. Бібліотекар оформила тематичну полицку «Жнива скорботи», запропонувала дітям прочитати книгу Антоніни

Листопад «Біла молитва братика». На уроках трудового навчання діти з вчителями виготовили незабудки пам'яті, які прикріпили на панно та хвилиною мовчання вшанували загиблих.

с. ОПАКА

1 листопада біля могили борцям за волю України відбулося **віче до 100-річчя утворення ЗУНР**. Отець Іван Розлуцький відправив молебень. Сільський голова Мазур Г.М. сказала вступне слово.

Історичну годину під назвою **«Народ мій є»**, присвячену 100-річчю Листопадового чину і утворенню Західноукраїнської Народної Республіки, провела бібліотекар бібліотеки-філії с. Опака Ганна Якуц. Вона ознайомила з перебігом історичних подій 1918-1919 рр.

14 листопада **літературну годину «Наш скарб – рідна мова»**, присвячену Дню української писемності та мови, провела бібліотекар бібліотеки-філії с. Опака Ганна Якуц. Запрошені на масовий захід учні 3-4 класів школи. Тема заходу – виховати почуття глибокої любові до мови свого народу.

24 листопада в сільській бібліотеці відбулась **година скорботи «Голгофа голодної смерті»**. Завідуюча бі-

бліотеки розповіла про ті важкі роки для нашої країни, учасники гуртка художнього слова прочитали літературну композицію. В народному домі був проведений перегляд фільму «Гіркi жнива».

30 грудня в бібліотеці-філії с. Опака відбулася історична година «Лицар української держави – Степан Бандера», яку підготувала і провела Анна Якуц. Бібліотекар розпочала виступ такими словами: «Степан Бандера – це герой ХХ століття, людина-легенда у літописі історії України. Настав час піднести його ім'я по всій вільній Україні, щоб кожна жива душа подякувала Богові за те, що послав нам таку світлу постать в найтемніші часи більшовицького режиму. Саме Бандера врятував честь України і зумів організувати народ на відчайдушну боротьбу за нашу національну незалежність і державність. Бандера підніс український патріотизм до найвищої жертвовності. Його гасло – Бог і Україна!»

с. ОПАРІ

14 жовтня українці святкують одразу три свята. Перше – Свято Покрови Божої Матері, друге – День українського козацтва, третє свято – День захисника України. З нагоди цього свята, у селі Опарі, у будинку культури, відбувся урочистий концерт.

1 листопада в селі Опарі відбулось урочисте **відкриття меморіальної таблиці січовому стрільцю Олексію Чушаку**, який загинув у боротьбі за Україну.

Урочистості проходили біля місцевої школи, на будівлі якої встановлена меморіальна дошка.

Право відкрити таблицю надали голові райдержадміністрації Андрію Шевкеничу та представниці родини Олексія Чушака Олександрі Цекот.

Чин освячення провели місцеві священики УГКЦ Василь Гой та УПЦ КП Василь Цап.

У вітальному слові голова райдержадміністрації Андрій Шевкенич сказав: «Сьогодні з нагоди 100-річчя Західноукраїнської Народної Республіки ми вшановуємо пам'ять героїчних захисників української державності – воїнів Української Галицької Армії. Символічно, що одна з шести таблиць, які встановили у районі, віднині буде знаходитися на Опарівській школі. Діти, які тут навчатимуться, будуть пишатися і берегти спогад про свого героя-односельця. Вітаю вас із великою датою в історії українського державотворення – сотою річницею проголошення Західноукраїнської Народної Республіки! Пам'ятаймо, доля нашої держави нині є в наших руках, не втраймо дарованого Богом шансу»

Перед присутніми на урочистостях виступили Опарівський сільський голова Григорій Куций, голова районної ради Михайло Сікора, депутат обласної ради Михайло Задорожний.

Представниця родини Чушаків Олександра Цекот щиро подякувала усім причетним до встановлення таблиці особам та зачитала лист зі словами вдячності від дочки Олексія Чушака Олександри та її сім'ї, які проживають за кордоном. Опарівські школярі, серед яких – члени осередку Соkільської організації, виступили з концертною програмою на патріотичну тематику.

«**У їхніх серцях жила Україна**». Під такою назвою було проведено **виховну годину** в приміщенні бібліотеки с. Опарі. Бібліотекар Довган Галина та директор народного дому Сенюк Ірина розповіли присутнім про події того часу: чому почався Євромайдан та його розгін, про масові протести в Україні та що змінилося в державі протягом 5-ти років. Розповідь ведучих супроводжувалась короткими відеороликами.

О, незабутній листопаде...

Під такою назвою було проведено **історичну годину** в с. Опарі працівниками бібліотеки та народного дому.

24 листопада жителі села Опарі віддали шану тим, хто власним життям розплатився у 1932-33рр. за прагнення жити в Українській державі.

У народному домі був проведений **вечір пам'яті «Жнива скорботи»**. Про трагічні події того часу розповіли ведучі та учасники заходу.

Присутні переглянули презентацію «Голодомор в Україні 1932-1933р.» та приєдналися до акції «Запали свічку пам'яті».

За упокій душ померлих голодною смертю о. Василь Цап відслужив панахиду.

с. ПІДМОНАСТИРОК

У народному домі с. Підмонастирок 13 жовтня відбувся **тематичний вечір «А вже тая козацькая слава...»**

24 листопада до Дня пам'яті жертв Голодомору 32-33-рр. відбувся **вечір-реквієм** за участю гуртка художнього слова «Джерело» та учнів школи.

с. ПОПЕЛІ

У Попелівському НВК з 13 по 17 листопада тривав **«Тиждень милосердя й доброти»**, під час якого були проведені різні заходи. Сьогодні потребує не лише добрих справ, а й милосердя, чуйності, толерантності,

співчуття, які мають бути постійно присутніми в нашому житті.

13 листопада – у «Всесвітній день доброти» педагог-організатор Марія Львівна Качмарчик провела виховний захід «Душі людської доброта». У виступі діти розчулили присутніх, заставили задуматися над тим, що коштує дешево, але є важливою складовою нашого життя – це добро, яке ми повинні робити завжди. Доповнили захід віршами, цікавими розповідями, життєвими ситуаціями, а на завершення створили «серце доброти», наповнене людськими цінностями і переплетене любов'ю.

Тож будьмо носіями добра, любові та милосердя! Добрі справи мають стати доброю традицією, яку потрібно підтримувати і зробити кредом свого життя кожному громадянину нашої Батьківщини. Не залишайтеся байдужими!

Спільно з працівниками ювенальної превенції Дрогобицького відділу поліції і заступника директора з виховної роботи Віри Любомирівни Тупичак була проведена **зустріч-бесіда з учнями 1-11 класів на тему: «Скажемо насильству НІ!»** з метою попередження, виявлення та профілактики насильства серед неповнолітніх.

Навчальний заклад відвідали старший інспектор ювенальної

превенції Дрогобицького відділу поліції Брик Анастасія Олександрівна та дільничний офіцер поліції Сосяк Віталій Михайлович.

У ході зустрічі було порушено тему «Насильство: поняття, види та відповідальність». Поліцейські постійно зустрічаються із вихованцями навчального закладу, щоб у майбутньому убезпечити їх від вчинення злочинів та правопорушень. Школярі активно спілкувалися, ставили цікаві запитання, а на завершення всі переглянули відеоролик, відзнятий учнями 11-го класу «Школярі Попелівського НВК – проти насильства у сучасному світі!» Також поліцейські обговорили проблеми насильства серед підлітків з адміністрацією загальноосвітнього навчального закладу.

Зустріч правоохоронців з учнями та керівництвом школи відбулася в рамках Всеукраїнської акції «16 днів проти насильства».

5 грудня в бібліотеці-філії с. Попелі бібліотекар Романа Приставняк провела **бесіду «Мирні воїни світла»**, присвячену Всесвітньому дню волонтерів.

У Попелівському НВК відбулося **театралі-**

зоване свято, присвячене до Дня Святого Миколая, яке підготувала педагог-організатор Ірина Сташишин. Діти старанно та з великою відповідальністю віднеслися до цього заходу. На святі були присутні учні школи, батьки та вчителі. Головні герої свята за допомогою пісень, віршів та сценок донесли до глядачів історію свята та особливості його святкування.

Молодші школярі отримали солодощі від ангелів та побажання і настанови від Святого Миколая. Всі учасники святкового заходу отримали безмежний заряд позитивних емоцій на цілий рік!

с. ПОЧАЄВИЧІ

3 жовтня в бібліотеці-філії с. Почаєвичі бібліотекар Оксана Гуляка провела **літературно-історичну годину** під назвою **«Андріан Кащенко – співець козацької слави»**, присвячену 160 – й річниці з дня народження. На масовий захід були запрошені активні ко-

ристувачі бібліотеки.

Перегляд фільму «Ціна демократії»

24 листопада в бібліотеці-філії с. Почаєвичі бібліотекар Оксана Гуляка провела **історично – інформаційну годину «Траге-**

дія нескореної нації», присвячену пам'яті безвинно замучених мор-голодом людей в Україні 1932-1933 рр. Учасники заходу вшанували пам'ять жертв штучного голодомору в Україні. Це одна з найстрашніших сторінок, яка призвела до неба-

чених безневинних жертв. Не було ні війни, ні посухи, а була тільки зла воля одних людей проти інших.

24 листопада в храмі св. Архистратига Михаїла о. Валерій Білінський відправив **панахиду за душі невинно убієнних**. Учасники художньої самодіяльності біля братської могили «Борцям за волю України» запалили свічку пам'яті.

с. РИБНИК

14 жовтня у с. Рибник відбулися **«Козацькі забави»**. Багато позитиву, море емоцій та вражень. Хочеться всім подякувати, хто прийшов і взяв участь у іграх, конкурсах, а особлива подяка активному спортсмену села – Лозинському М. І., Кулак Н. М., – в.о. директора Рибницької школи, які були суддями конкурсів, Степана Степановича з ВК «Рибничанка», який проявив неабияку підтримку.

21 листопада в с. Рибник Народний дім спільно зі школою провели **виховну годину з нагоди святкування Дня Гідності та Свободи**. Ми не ма-

на Майдані».

с. РИХТИЧІ

1 листопада було проведено захід до 100-річчя проголошення ЗУНР «Вони захищали державу серцем». На фасаді школи сільські священники освятили дошку Січовим Стрільцям, які поховані на сільському цвинтарі. Виступили на святі голова районної ради М.Сікора, сільський голова О.Борис, а також учасники художньої самодіяльності та діти-школярі.

До Дня української писемності та мови в бібліотеці-філії с. Рихтичі розгорнуто **книжкову виставку «Наша мова калінова»**. На виставці представлено «Скорботний календар укра-

їнської мови», де є перелік безлічі різних указів, циркулярів про її заборону.

В бібліотеці-філії с. Рихтичі хвилиною мовчання розпочалася **патріотична година «Україна – країна гідності і свободи»**, яку підготували і провели зав. бібліотеки-філії Ольга Домін та працівники Народного дому Оксана Яворська і Ірина Головацька. Ольга Домін своєю розповіддю повернула присутніх в буремні дні Революції Гідності. Користувачі бібліотеки

читали поетичні рядки, написані на Майдані, а також вірші, присвячені цим подіям. Учасники заходу переглянули фільм «Революція Гідності». Після перегляду відбулося обговорення фільму, всі ділилися враженнями від побаченого і почутого.

21 листопада у Рихтицькій СЗШ І-ІІ ст. Відбулася **акція «Відкритий мікрофон»** з нагоди Дня Гідності і Свободи в Україні. Кожен, хто в душі відчуває себе гідним громадянином, мав змогу підійти до мікрофона і сказати про подвиг тих,

хто перший піднявся на захист гідності людей, хто не залишився байдужим до подій в Україні, хто віддав своє життя за свободу рідної землі. Ми вдячні всім, хто висловив свою думку. Пам'ятаймо всіх героїв, які віддали своє життя за свободу і гідність.

21 листопада Рихтицька СЗШ приєдналася до акції «Всесвітній день гідності». Акція триватиме з 21 листопада по 9 грудня 2018 р. У рамках цієї акції відбудеться ряд міні-заходів: презентації з елементами тренінгів, перегляд відеоматеріалів, міні-конференції.

Сьогодні учасники акції пройшли два кроки: «Гідність на перший погляд» (провела куратор Надала І.С.) та «Гідність у дії» (провела куратор Лукавська Л.Т.). Активно дискутували учні 8-10 класів та їхні педагоги. Було цікаво, креативно, пізнавально... Будемо жити гідно! Анонсуємо наступний крок на п'ятницю.

23 листопада в Рихтицькій СЗШ І-ІІІ ст. відбулися заходи з нагоди 85-ої річниці Голодомору 1932-33 рр. в Україні. Учні школи цього дня знову пригадали страшні сторінки геноциду українців.

Присутні вшанували пам'ять невинно убитих хвилиною тиші та помолилися за їхні душі.

У суботу учні школи разом з батьками та родичами помоляться у Храмі Преображення Господнього, де буде відправляти-

ся панахида за невинно убієнних голодом 33-го року та запалять свічки пам'яті на пагорбі біля фігури Ісуса Христа.

24 листопада до Дня пам'яті жертв Голодомору в церкві Преображення Господнього о. Олександр та о. Роман відправили панахиду за невинно убієнними. Опісля рихтичани провели акцію «Запали свічку» біля пам'ятника Ісусу Христу. Учасники художньої самодіяльності читали віршовані твори.

11 грудня в рамках «Всеукраїнського тижня права», за участі спеціаліста служби у справах дітей Дрогобицької районної державної адміністрації Якимець Т.П., педа-

гогом соціальним Дрогобицького РЦССДМ Марцінко Л.М., працівниками Дрогобицького районного відділу ДРАЦС ГТУЮ у Львівській області спільно з керівником «Дрогобицького бюро правової допомоги» Стрийського місцевого центру з надання БВПД Габрівським П.В.

проведено інформаційно-роз'яснювальну роботу з учнями 7-9 класів Рихтицької середньої загальноосвітньої школи І-ІІІ ст. на тему «Права людини».

В ході проведеної зустрічі свої знання щодо прав та обов'язків діти закріпили у відповідних іграх. Також переможцям було вручено призи.

Надано відповіді на всі запитання та роздано тематичні буклети для закріплення сказаного.

Мета проведення заходу – підвищення правової грамотності українців, так як кожному гарантується право на знання своїх прав та обов'язків.

28 грудня в Народному домі села Рихтичі відбувся перегляд фільму до 110-ї річниці від дня народження С. Бандери, який організували працівники Народного дому Яворська О., Головацька І. та зав. бібліотеки-філії Домін О. Також в бібліотеці розгорнуто книжкову виставку

«Життя покладене на вівтар України», де представлено літературу про життєвий шлях героя, його боротьбу за волю України.

с. РІПЧИЦІ

1 листопада урочисто відзначають 100-ту річницю утворення Західноукраїнської Народної Республіки.

З метою вшанування полеглих воїнів УГА(Українська Галицька Армія), Січових Стрільців та відзначення Дня великої слави, а саме – встановлення першої державності на західноукраїнських землях в 20 столітті, у Ріпчицькій СЗШ І ступеня було проведено тематичну бесіду з учнями школи.

Опісля усі присутні помолилися за тих, хто віддав своє життя в боротьбі за незалежність України.

Бібліотекар сільської бібліотеки Світлана Вереницька та колектив сільської ради засвітили «Свічку захиснику».

18 грудня бібліотекар Світлана Вереницька

провела майстер-клас «Вчимося прикрашати». З гофрованого паперу діти вчилися виготовляти різнобарвні квіти, якими згодом прикрасили приміщення бібліотеки. В майстер-класі взяли участь Шийка Аліна, Гнатків Вероніка, Андрусів Ве-

роніка, Полівода Вікторія.

с. РОЛІВ

1 листопада 2018 р. в Народному домі с. Ролів було проведено урочистості та поставлена **літературно-музична композиція, присвячена 100-річчю утворення ЗУНР**. Свято вели ведучі народного дому, а вокальна група виконала пісні про Україну.

стрілець», а учні 5-6 класів завершили свято літературною композицією.

24 листопада відбувся **вечір-реквієм «Великі твої жертви, Україно»**, присвячений жертвам Голодомору 32-33 років. У вечорі взяли участь учасники гуртків художнього слова та вокального співу. На вечорі прозвучав реквієм «Лякримоза». Вокальна група народного дому виконала пісню «Господи помилуй нас», були запалені свічки на символічній могилі. 25 листопада о. Олександр Копистинський відправив панахиду за невинно убієнними.

1932-1933 – трагічні роки в історії українського народу. Ми відзначаємо вже 85-ту річницю від часу тих подій, які винищили мільйони українців. Пам'ять про ті часи вкарбувалась у свідомість наших співвітчизників назавжди, вона боєм проймає серця людей, є насправді невмирущою і передаватиметься з покоління в покоління.

У Ролівській СЗШ І-ІІ ступенів цього тижня проведено **ряд заходів з вшанування жертв Голодоморів та політичних репресій**. Відбувся вечір-реквієм «Гірки жнива», під час якого учні

та вчителі прослухали інформацію про трагічні події та переглянули відеоматеріали про Голодомор. Хвилиною мовчання присутні вшанували пам'ять співвітчизників, які загинули внаслідок Голодомору 1932-1933 років.

Перший урок сьогодні відбувся як урок пам'яті жертв Голодомору. Темами уроків були: «Ці страшні 32-33-й роки», «Свічка пам'яті», «Україна пам'ятає». В початкових класах учні переглянули презентацію на тему Голодомору, а також взяли участь в акції «Незабудки пам'яті»

с. СІЛЕЦЬ

8 листопада в приміщенні Народного дому була прочитана лекція **«Єднаймося й творім нову державу»** до 100-річчя утворення ЗУНР. Лектор – вчитель початкової школи Розлуцька Ірина Львівна. Учасниками художньої самодіяльності народного дому був даний невеличкий концерт.

21 листопада у Народному домі була проведена **літературна композиція «Задивлюсь у твої зіниці»** до Дня Гідності і Свободи за участю гуртка художнього слова.

24 листопада біля пам'ятного хреста «Бор-

цям за волю України» вшанували пам'ять всіх загиблих від Голодомору та приєдналися до акції «Запали свічку». В приміщенні народного дому пройшла демонстрація фільму «Гіркі жнива».

с. СМІЛЬНА

14 жовтня в Народному домі с. Смільна відбувся **святковий концерт, присвячений Дню захисника України та 76-й річниці створення УПА.**

1 листопада директор Народного дому провела **історичну годину «ЗУНР – в єдності сердець і в соборності душі»**. Учасники художньої самодіяльності прочитали вірші і заспівали декілька патріотичних пісень.

с. СНЯТИНКА

Події, що змінили долю України

24 листопада в Народному домі села Снятинка проведено **вечір-реквієм «Великий голод – вічний гріх»** з нагоди Дня пам'я-

ті жертв Голодомору, який організували і провели бібліотекар Любов Турик та директор Народного дому Віра Копач.

Любов Турик зазначила, що жорстокий сталінський режим штучно довів до того, що у мирний період на найродючіших землях

голодна смерть забрала близько 12-ти мільйонів людей. Віра Копач зазначила, що пам'ять про національні трагедії, темні часи та лихоліття єднає нас, гуртує, робить сильнішими і мудрішими.

Для огляду була оформлена книжкова виставка «Великий голод – вічний гріх».

У Снятинському НВК організатор Бец М.З, вчителі історії Турик М.М, Лепак З.М., класні керівники, класоводи, бібліотекар провели **ряд заходів щодо вшанування 85-х роковин Голодомору**. Відбулася загальношкільна лінійка, організована тематична виставка. Школярі переглянули кліп «Голодомор – геноцид українського народу» та уривки із документального фільму «Голод -33» за романом В. Барки «Жовтий князь».

Директор школи Турик М.М наголосив, що Голодомор 1932—1933 років — акт геноциду українського народу, організований керівництвом ВКП(б) та урядом СРСР у 1932–1933 роках шляхом створення штучного масового голоду, що призвів до смерті від голо-

ду 3,941 млн безпосередньо та склав 6,122 млн. втрат ненародженими. Викликаний свідомими і цілеспрямованими заходами вищого керівництва Радянського Союзу на чолі зі Сталіним та Української РСР, розрахованими на придушення українського національно-визвольного руху і фізичного знищення частини українських селян.

Діти хвилиною мовчання і молитвою вшанували невинно убієнних.

1 листопада в бібліотеці-філії села Снятинка була проведена **літературна година «ЗУНР – перший пагінець державної України ХХ ст.»**

Працівники культури Любов Турик та Віра Копач розповіли присутнім про історію ЗУНР. Діти декламували вірші та переглянули виставки про Західноукраїнську Республіку.

с. СОЛОНСЬКО

21 листопада в народному домі с. Солонсько пройшов **виховний захід «Револуція Гідності, охрещена кров'ю»**. Історичну довідку підготували працівники культури. Після короткої хронології всі присутні переглянули документальний фільм «Майдан. Як усе починалося».

Прошу у серці запалити скорботи полум'я священне та крізь століття пронесить сльозу безвинно убієнних. У 1932-33 рр. жертвами ставали не окремі люди, винищували цілі села. Від голоду помирали і старі, і молоді, і ненародженні. Людей свідомо морили голодом.

Це злочин проти народу. Світ мав би розколотися надвоє, земля перевернутися від такого жахиття. Але світ не розколовся, і ми ходимо по цій землі, як і належить. Ми єдині спадкоємці всього, що було і не маємо права забувати чорних сторінок нашого народу. Працівниками народного дому с. Солоньско та учителями і учнями місцевої школи була проведена **історична година пам'яті жертв голодомору «Людської пам'яті мости»**.

с. СТАРИЙ КРОПИВНИК

12 жовтня в бібліотеці-філії з учнями Старокропивницького НВК 1-2 ст. було проведено **патріотичну годину «Жити – Вітчизні служити»**. Спочатку бібліотекар Тамара Свищ розповіла про історію виникнення свята, про історію українського війська. Потім

сільський голова Ігор Гандзій розповів присутнім про новітніх героїв Дрогобиччини, рідного села. На закінчення було зроблено огляд тематичної полиці «Полум'ям подвигу вашого наші горять»

серця», де представлені публікації про наших захисників – учасників АТО.

Минулого тижня в Старокропивницькому НВК І-ІІ ст. проходив Тиждень здоров'я. У понеділок вчитель основ здоров'я Кулиняк Л.Ю. провела урок-тренінг **«Вплив наркотичних речовин на здоров'я»** з учнями 7-9 класів. Протягом уроку відбувалася

співпраця з учнями, де Штерєб І. та Полюганіч М. підготували презентації **«Вплив наркотичних засобів на людину»**, **«Алкоголізм – хвороба чи залежність?»**.

У середу до Старокропивницького НВК запросили випускницю нашої школи Гасаналієву М.Р., яка закінчила Івано-Франківський національний медичний університет та інтернатуру і отримала спеціальність лікар-дерматовенеролог та косметолог. Вона провела лекції **«Про косметичні проблеми підлітків»**, **«Хвороби шкіри»**, **«Хвороби, що передаються статевим шляхом»**, ознайомила підлітків із причинами та профілактикою хвороб. Відповіла на всі анонімні запитання учнів.

У четвер учні 7-9 класів провели виховні бесіди по збереженню свого здоров'я в 1-4 класах.

У п'ятницю учні під керівництвом Кулиняк Л.Ю. та з допомогою президента школи Кандур І. провели флешмоб, присвячений збереженню нашого здоров'я. Лозунги флешмобу – **«За здоровий спосіб життя»**, **«За щасливе майбутнє»**.

21 листопада в бібліотеці – філії с. Старий Кропивник відбувся історичний екскурс до Дня Гідності та Свободи **«Революція гідності: ми маємо пам'ятати»** з учнями Старокропивницького НВК І-ІІ ст.

Захід провела бібліотекар Тамара Свищ за участі директора школи Світлани Савки та сільського голови Ігоря Гандзія, які згадали, як рівно 5 років тому розпочалися події, які назавжди змінили Україну.

На завершення заходу присутні були ознайомлені з тема-

тичною полицкою
«Вони захищали наше
майбутнє».

**Година-реквієм
«Згадувати боляче, за-
бути неможливо»**

Під такою назвою 28 жовтня в приміщенні Народного дому с. Старий Кропивник відбулася **історично-мистецька година з нагоди 100-річчя з дня створення Західноукраїнської Народної Республіки**.

Розпочала свій виступ бібліотекар бібліотеки-філії Тамара Свищ, яка провела захід спільно з вчителями історії і музики Старокропивницького НВК І-ІІ ст. Галиною Здендяк та Романом Свищем. Також до слова було запрошено місцевого па-роха о.Василя Нагину.

Розповіді про події осені 1918 року пере-пліталися з стрілецьки-

ми піснями та поезією. Особливо зворушливо прозвучали вірші «Вісімнадцятого року листопад» та «Стрілецька могила» у виконанні Ганни Юськів та учениці 9 кл. Каті Демків. На завершення заходу бібліотекар Тамара Свищ представила книжкову виставку «Становлення державності в Україні» та ознайомила присутніх з книгами «ЗУНР: відоме і невідоме», «Діячі ЗУНР у формуванні ідеї соборності України», «Наша справа стрілецька не вмере, не загине».

5 грудня, в приміщенні бібліотеки-філії села Старий Кропивник було проведено літературну подорож «Співець краси і волі», присвячену 140-й річниці від дня народження українського поета-лірика Олександра Олеся.

На літературних станціях «В дитинстві ще... давно-давно колись» та «На чужині» учні 9 класу Старокропивницького НВК 1-2ст. Аня Свищ і Володимир Рубель ознайомили присутніх з життєвим шляхом поета.

Третя станція «Літературними стежками Олександра Олеся» була присвячена творчості поета. Його вірші прозвучали у виконанні бібліотекаря Тамари Свищ, учнів Романа Лутчина та Софії Кухар. Вірш «Пам'ятай», написаний Олександром Олесем у 1931 році і покладений на музику, надзвичайно актуальний саме сьогодні.

На останній літературній станції «Зустріч біля книжкової виставки» бібліотекар Тамара Свищ розповіла про книги, які були представлені на виставці «Чарівник поетичного слова».

6 грудня в бібліотеці-філії с. Старий Кропивник пройшов **День інформації**, який провела бібліотекар Тамара Свищ спільно з секретарем сільської ради Галиною Юрків. Спочатку в бібліотеку завітали учні 3-го класу Старокропивницького НВК, а пізніше, після запалення свічок і молитви біля пам'ятного знаку

Небесній Сотні, і учні 9-го класу долучилися до бесіди про воїнів, які захищають Україну.

На закінчення бібліотекар Тамара Свищ зробила бібліографічний огляд літератури, представленої на тематичній полиці «Україну-мати умій захищати».

документального фільму «Степан Бандера. Ціна свободи».

с. СТОРОНА

Протягом тижня у кожному класі було проведено **ряд виховних годин, бесід, уроків про Героїв національно-визвольної боротьби**: «Є така професія – Батьківщину захищати», «Захисники України! Низький вам уклін», «Історичні постаті нашого села» та інші.

А також було проведено виховний захід «Слава героям-воїнам УПА», який підготувала педагог-організатор Галина Мицак. Учні

розповідали про героїзм воїнів УПА, про армію, яка вела нерівну боротьбу з ворогом. Цей захід був проведений з метою, щоб ще раз заглибитися, осягнути сторінки нашої багатостраждальної історії.

На алеї Слави, біля школи, відбулася загальношкільна лінійка, яку підготував вчитель історії Андрій Левицький. Усі присутні почули цікаву розповідь про національно-визвольну боротьбу українського народу, а також хвилиною мовчання вшанували пам'ять загиблих у боротьбі.

14 жовтня у с. Сторона відбувся **святковий концерт, присвячений Дню захисника України**. Свято розпочалося в бібліотеці, де завідуюча бібліотеки-філії Оксана Ровдич ознайомила всіх присутніх з тематичною виставкою. У Народному домі відбувся тематичний концерт, який підготували та провели директор Народного дому Іванна Столяр та художній керівник Василь Кузів.

31 жовтня в в Сторонянській школі відбувся **виховний захід «1030 років хрещення**

України-Русі», який провела вчитель основ християнської етики Наталія Гудзар з учнями школи. Було вдало підібрано матеріал, використано цікаві факти з історії про хрещення Київської Русі, про князя Володимира.

Учні розповідали вірші, виконували релігійні пісні і пісні про Україну, а також грали ролі у сценках про князя Володимира Великого та його бабцю княгиню Ольгу. Були представлені дослідження учнів і їхні власні описи на цю тему.

У підсумку заходу було наголошено, що хрещення Київської Русі було початком епохи давньоруської держави.

1 листопада до 100-річчя ЗУНР було проведено тематичний вечір. Історичну довідку прочитала завідувача бібліотеки Оксана Ровдич, а учасники художньої самодіяльності дали святковий концерт.

До знаменної дати 100-річчя утворення ЗУНР у школі було проведено ряд виховних заходів. Класні керівники та вчителі початкових класів провели тематичні уроки, вікторини, виховні години про діячів державотворення.

Учитель історії Галина Кузів провела з учнями загальношкільну лінійку «100-річчя утворення ЗУНР», на якій було наголошено, що утворення Західноукраїнської Народної Республіки увійшло в історію як героїчна сторінка в боротьбі українського народу за не-

залежність, за вільний та демократичний розвиток української держави.

Також серед учнів 5-9 класів проведено конкурс малюнків на цю тему.

21 листопада біля могили Небесної Сотні та пам'ятника Михайла Архистратига була відправлена **панахида** отцем Федором, а церковний хор церкви св. Миколая виконав духовні твори.

Щорічно у четверту суботу листопада в Україні відзначається **День пам'яті жертв Голодомору** – геноциду українського народу, який наклав свій безжальний відбиток на всю нашу історію, на національну свідомість.

У Сторонянській школі було проведено низку заходів до цих трагічних подій в Україні. У 1-му класі (вчитель Галина Пушкар) проведено урок пам'яті «Ми пам'яємо...», де вчителька розповіла дітям про голодні роки та сумні дитячі ігри, про їжу у цей період.

Учні 4-го класу (вчитель Катерина Чіпак) виготовили незабудки пам'яті, які прикріпили до карти України. А також підготували виховний захід « Від зернини до хлібини».

Класні керівники провели виховні години та бесіди на теми: «Свіча пам'яті», «Геноцид української нації» тощо.

Учитель історії Андрій Левицький провів загальношкільну лінійку-реквієм «Схилено голови в скорботі», під час якої розповів дітям у доступній формі про трагічні події 1932-1933 років. Хвилиною мовчання вшанували жертв голодомору. Педагоги та школярі переглянули фільм «Голод-33».

с. СТУПНИЦЯ

28 жовтня в Дрогобицькому районі **освячено меморіальну дошку на могилі загиблих воїнів УГА**. На цій знаковій події для села Ступниця, на старому кладовищі, зібралися мешканці села, молодь, представники Дрогобицької районної ради та Дрогобицької райдержадміністрації.

Панахиду, молитву за героїв, що загинули за волю України, та чин освячення провів місцевий парох о. Станіслав. Учні школи поклали квіти до пам'ятного знаку.

Депутат Дрогобицької районної ради Ігор Гук пригадав історію свого прадіда, який брав участь в проголошенні ЗУНР у Верхніх Гаях, а потім на віче в Дрогобичі та проголошенні Акту Злуки в Києві на Софіївській площі в січні 1919 року.

Надзвичайно цікавою, з історичної точки зору, була розповідь політв'язня Емілії Береської, яка розповіла про тих воїнів, яких вона знала особисто, що воювали не лише в околицях сіл Медвежа та Ступниця, але й на горі Маківка, один з них – це Григорій Поточняк, який був членом Проводу ОУН в Котовані під керівництвом Петра Андрушка.

Опісля директор школи Оксана Волошанська провела історичний екскурс про події 100-річної давності, а учні школи своїми віршами розчулили всіх учасників дійства.

Завершилися урочистості спільним виконанням молитовного гімну «Боже Великий».

В суботу, 24 листопада, проведено **вечір-реквієм «Чорне крило Голодомору»** в селі Ступниця. Був переглянутий фільм канадського режисера Дж. Менделюка «Гіркі жнива». Такої страшної трагедії, яку пережив український народ у 30-х роках, не зазнав, мабуть, жоден народ в історії людства. На завершення

всі учасники заходу запалили свічки пам'яті біля пам'ятника «Борцям за волю України», схилили голови в скорботі та вшанували їх пам'ять хвилиною мовчання.

Захід провели бібліотекар бібліотеки-філії с. Ступниця Ольга Москаль та директор

Народного дому Любов Рогач.

В Ступницькій СЗШ І-ІІ ст відбулися заходи, присвячені пам'яті жертв Голодомору 1932-1933 років. В рамках цього заходу в школі відбулася загальношкільна лінійка, організована **тематична виставка «День скорботи і пам'яті Голодомору в Україні»**. Проведено круглий стіл на тему:

«Голодомор в Україні – геноцид українського народу», переглянуто фільм «Голод 33», учні вшанували загиблих хвилиною мовчання.

с. ТИНІВ

23 листопада в початковій школі с. Тинів була проведена **історична година пам'яті «Запали свічку. Голодомор – ми пам'ятаємо»** бібліотекарем бібліотеки – філії с. Тинів Галиною Сенишин. Вона розказала учням про Голодомор 1932-1933р.р. В масовому заході взяли участь директор НД Роман Данилків, Світ-

лана Баратяк, директор школи Оксана Нечипір.

Листопадовий чин

Згадати цю подію мали змогу користувачі бібліотеки-філії с. Тинів під час години історії, яку прове-

ла бібліотекар Галина Сенишин. Допомогли у проведенні директор школи Оксана Нечипір, учитель молодших класів Іванна Кізін, Світлана Біла, директор народного дому Роман Данилків.

В заході взяли участь учні Тинівської школи Максим Голик,

Ірина Летнянчин, Марія Кузик, Дмитро Лагуш, Анна-Марія Гарасим, Сніжана Данилків, Ірина Данилків, Єва Галадій, Михайло Голик.

Районна бібліотека для дітей

Осінній сезон в Дрогобицькій районній бібліотеці для дітей відкриває **книжкова виставка «Королева осінь»**.

9 жовтня розпочався Міжнародний тиждень листа, під час якого рідні та близькі пишуть один одному вітальні рядки. У Дрогобицькій районній бібліотеці для дітей відбувся **майстер-клас з написання листа**, під час якого діти писали та зачитували свої листи.

До Дня українського козацтва та Дня захисника України під час Свята української книжки працівники Дрогобицької район-

ної бібліотеки для дітей організували і провели заходи:

- для тих, хто захоплюється історією своєї держави, для постійних відвідувачів та гостей читального залу оформле-

на книжково-ілюстративна виставка «Моя Україна-коліска козацької волі», присвячена найбільш яскравим постатям Війська Запорізького, їх державній діяльності;

- також пройшов захід «Ось де, люди, наша слава, слава України», під час якого хлопці-козаки розповіли присутнім факти з козацького життя.

«Ці книги варті читання»— під такою назвою в Дрогобицькій

районній бібліотеці для дітей оформлено книжкову виставку, яка приурочена Святу української книжки.

До Дня Гідності та Свободи у Дрогобицькій районній бібліотеці для дітей оформлено книжкову виставку «Воїни світла» та відбулася відеопрезентація книжки Христини Лукашчук «Казка про Майдан» для дітей 5-го класу.

В Дрогобицькій районній бібліотеці для дітей вшанували пам'ять жертв Голодомору 1932 – 1933 років в Україні.

Працівники Дрогобицької районної бібліотеки для дітей та

Меденицької селищної бібліотеки долучилися до акції «Свічка захисника» та вшанували пам'ять односельчанина Романа Сусяка, який загинув на Сході України.

с. УЛИЧНЕ

14 жовтня – значуща дата, в якій вплелись воедино чотири свята: День святої Покрови Пречистої Богородиці, 76-а річниця створення Української повстанської армії (УПА) – 1942 р., День Українського козацтва та День захисника України (від 14 жовтня 2014).

З цієї нагоди в бібліотеці-філії с. Уличне розгорнуто **книжкову виставку «Героїв країна – моя Україна»**.

21 жовтня в бібліотеці-філії села Уличне відбулося **зібрання осередку Союзу Українок**, на яке

були запрошені голова Дрогобицької райдержадміністрації Андрій Шевкенич, депутат обласної ради Михайло Задорожний, сільський голова Святослав Стефанків, депутат районної ради Михайло Галик.

Керівник місцевого осередку Дарія Гавчак надала слово союзниці Галині Ковальчук.

На завершення свого виступу Галина Ковальчук подарувала для майбутнього музею села документи та світлини родини Гарабачів.

Слово також було надано голові Дрогобицького регіонального відділення «Меморіал» ім. В. Стуса Миронові Бучацькому.

21 жовтня в селі Уличне відбулося **освячення пам'ятного знаку «Борцям за волю України»**, який встановлений по обласній програмі «Охорона та збереження культурної спадщини Львівської області на 2018 рік».

Мешканці Уличного та навколишніх сіл зібралися на сільському кладовищі для спільної молитви за воїнів УПА, які віддали життя за те, щоб наша Україна стала незалежною.

Віддати шану героям приїхали голова Дрогобицької райдержадміністрації Андрій Шевкенич, депутат Львівської обласної ради Михайло Задорожний. Були присутні сільський голова Святослав Стефанків, депутат Дрогобицької районної ради Михайло Галик, громада Уличного.

Розпочалося вшанування виконанням Державного Гімну України та покладанням квітів до пам'ятного знаку. Опісля місцевий парох о. Петро Сливка провів чин освячення.

Після цього відбулася поминальна панахида на могилі Марії та Євгена Гарабачів, що знаходиться поряд. І в цьому є ще одне єднання ідеї, яку виношували Степан Бандера та його сподвижники. Однією з них була і Марія Гарабач, яка була послідовницею Провідника ОУН. Вона упорядковувала архіви Організації, передруковувала підпільну літературу, подавала пресові повідомлення про боротьбу ОУН-УПА за волю України. Протягом 1945-1948 років працювала в апараті Степана Бандери, допомагаючи готувати до друку його ідеологічні та публіцистичні статті.

27 жовтня уличненська дітвора разом із вчителем початкових класів Уличненської школи Галик Г.М. та сільським бібліотекарем Ничик Н.М. побували на **книжково-літературному фестивалі «Трускавецький ЛітФест»** в URBAN бібліотеці в м. Трускавець.

Там відбулася зустріч з письменницею, художницею, майстриною, ілюстраторкою Ганною Осадко.

Майстриня провела майстер-клас малювання (ілюстрування) пластиліном.

Захоплюючою і цікавою була розповідь Ганни Осадко про книги для підлітків «Дівчата Джаклін Вілсон», які вона ілюструє.

1 листопада відбулася година пам'яті «ЗУНР – символ прагнень українців до незалежності» за участю гуртків художньої самодіяльності народного дому. Працівниками бібліотеки була поставлена книжкова виставка.

17 та 18 листопада в с.Уличному, яке є найбільшим в Дрогобицькому районі, відбувалися урочистості, приурочені 575-ій річниці першої писемної згадки про село.

Розпочались святкування із відкриття музейної кімнати на базі сільської бібліотеки, іні-

ціаторами створення якої стали голова ГО «Маю права» Володимир Савчин та сільський голова Святослав Стефанків. Після освячення музею, яке здійснив о.Петро Сливка відбулася краєзнавча конференція.

21 листопада працівники народного дому та бібліотеки організували перегляд документального фільму «Революція гідності, як усе починалося» до Дня Гідності та Свободи. Були присутні учні та дирекція школи, працівники сільської ради.

На вшанування пам'яті жертв Голодомору в Україні 1932-1933 років в Уличненській школі проведено низку заходів, серед яких виховні години, тематичні бесіди, акція «Свічка пам'яті». Було оформлене шкільне панно «Пам'ятаємо про Голодомор».

Школярі переглянули відеофільм «Голодомор 1932-1933 років», організували виставку плакатів та стінгазет «Чорного мору не забудем».

24 листопада уличненці зібралися біля пам'ятника Тарасу Шевченку, щоб запалити свічку і схилитися в скорботному доземному поклоні перед пам'яттю жертв страшного голодомору.

Розпочалося **скорботне віче** поминальною Панахидою за душі невинно убієнних жертв голодоморів, яку відслужив о.Петро Сливка.

Вікторія Сирватка прочитала вірш, присвячений дітям-жертвам страшної голодної смерті.

Всі присутні вшанували світлу пам'ять жертв голодомору в Україні 1932 – 1933 роках хвилиною скорботи.

З 25 листопада до 10 грудня триває **Всеукраїнська акція «16 днів проти насильства»**.

Однією з актуальних проблем сучасної України є проблема насильства, загрози в кіберпросторі, які значною мірою загрожу-

ють як життєдіяльності окремої людини, так і суспільства в цілому. Жорстоке поводження з дітьми визнано однією з найбільш розповсюджених форм порушення прав людини у світі.

В рамках акції провідний спеціаліст служби у справах дітей

Т.Якимець та соціальний педагог ДРЦСССДМ І.Тодорович провели профілактичну роботу в Уличненській СЗШ І-ІІІ ст. щодо насильства в сім'ї, торгівлі людьми, популяризації здорового способу життя, недопущення вживання дітьми алкогольних напоїв та тютюнових виробів. Вони також розповіли дітям, що таке булінг, як його побороти та які його наслідки. Було продемонстровано відеоролики на відповідну тематику. Школярі отримали інформаційні листівки щодо процедури захисту їхніх прав та інтересів.

Учні 9-10 класів підготували виставку на тему : «Діти проти насильства».

5 грудня, в бібліотеку-філію с. Уличне завітали учні 3-А класу місцевої школи з класним керівником Мар'яною Грабко. Бібліотекарі розповіли дітям про те, як народжується книжка, який шлях вона долає, перш ніж попаде в бібліотеку. Цікавими для дітей

були літературно-пізнавальні конкурси, які вони успішно виконали.

Також діти ознайомились з новинками літератури та відвідали кімнату-музей, яка нещодавно відкрилася на базі бібліотеки.

6 грудня 2018 року, в День Збройних Сил України уличненці долучилися до акції пам'яті «Свічка Захисника». На місцевому кладовищі на могилі загиблого учасника АТО, лейтенанта Збройних Сил України Івана Габчака, зібралася близькі та родичі героя, громадськість села, працівники сільської ради та культури, вчителі та учні школи. О. Петро Сливка відслужив панахиду за загиблими за волю і Незалежність України.

15 грудня в бібліотеці-філії с. Уличне відбувся майстер-клас із розмальовування святкових медових пряників, ініціатором якого стали Іванна Галик та її дочка Анжеліка Галик. Коли вироби були вже готові, всі учасники майстер-класу написали зворушли-

вого листа солдату.

Солодкі подарунки вирушили на Схід для Воїнів ООС та для поранених, які перебувають на лікуванні та реабілітації у Львівському військовому шпиталі.

22 та 24 грудня в бібліотеці-філії с. Уличне

відбувся **майстер-клас із виготовлення новорічно-різдвяних віночків**, який провела Іванна Галик. Віночки, які виготовили своїми руками Анжеліка Галик, Олена Савчин, Софія Кушнір будуть прикрашати не тільки їхні домівки, але й установи рідного села.

с. УНЯТИЧІ

14 жовтня у с. Унятичі біля символічної могили відбулося **уро-чисте віче, присвячене Дню захисника України та 76-им роковинам створення УПА.**

31 жовтня в бібліотеці-філії с. Уняти-

чі відбулась **історична година «ЗУНР – наша слава і гордість»**, яка була проведена працівниками культури і учителем Наталею Богданівною.

«Це був найкращий день в історії Галичини», – сказав сільський голова М. Матолінець, покладаючи квіти до могили Січових Стрільців.

В Унятицькому НВК І-ІІ ст. до **85-ї річниці Голодомору** були проведені такі заходи: виховна година у 8 класі «П'ять колосків»,

усний журнал у 5-6 класах «Вічна пам'ять замореним голодом»; ГКК у 9-му класі «Душі померлих стукають у наші серця», історичний екскурс у 7-му класі «Ми пам'ятаємо, Україно»; урок пам'яті у 4-му класі «1932-1933. Боже, за що?»; урок пам'яті у 2-му класі «Свіча пам'яті». Була організована виставка літератури та дитячих робіт до 85-ої річниці Голодомору.

с. УРІЖ

14 жовтня святкують Покрову Пресвятої Богородиці, День українського козацтва. Крім цих свят, з 2015 року відзначаємо День захисників України.

З цієї нагоди педагог-організатор та практичний психолог організували учнівські колективи навчально-виховного комплексу для проведення «Козацьких забав».

Після уроків на шкільному подвір'ї відбулися конкурси строю і пісні, перетягування линви, приготування обіду (найсмачніша гречана каша), «Втеча з полону», «Мій коник». Також учні взяли участь у вікторині «Козаки – герої сьогодення» і визначались у номінаціях «Найсильніший козак та козачка» і «Кмітлива господиня».

Вихованці облаштували свої табори, активно брали участь у конкурсах, проявляли силу, знання та здобували перемоги.

Члени журі відзначили, що талантів в навчально-виховному комплексі не бракує. Гідна зміна козацької України!

14 жовтня у селі Уріж відбувся **виступ учасників художньої самодіяльності Народного дому біля могили Січових стрільців до Дня захисника України і 76-ої річниці створення УПА та українського козацтва.**

В Урізькому навчально-виховному комплексі 18 жовтня було проведено круглий стіл з учнями 8-10 класів **«Депортація кримських татар – трагічна історія українського народу».**

Вчитель історії та правознавства

Галина Гром за круглим столом провела бесіду, звертаючи увагу на розуміння термінології та важливості цієї проблеми. В 1944 році силами НКВС розпочалася депортація кримських татар з батьківщини. За офіційними даними було виселено 183 155 осіб, головним чином в Узбекистан, невеликі

групи татар було виселено в Казахстан, Таджикистан та в Росію. За наслідками депортації загинуло, за різними даними, від 15 до 46% татар.

В даний час кримські татари в Криму змушені переживати «новий варіант геноциду», виконавцем якого є Росія. За оцінками Меджлису кримськотатарського народу понад 50 тисяч осіб покинули Крим після окупації його російськими військами. З них понад 20 тисяч – кримські татари.

На базі Урізького НВК І-ІІІ ст. відбувся загальношкільний **захід, присвячений 100-річчю ЗУНР**. На святі був присутній працівник відділу освіти Андрій Яник. Учні декламували вірші, виконували пісні про славетні подвиги Українських Січових Стрільців. Присутні в залі мали змогу пройтися історичними подіями минулого і сучасного нашого народу. Також були продемонстровані відеорозповіді та презентації видатних постатей ЗУНР.

Учитель історії та правознавства Гром Ганна Іванівна розповіла історію виникнення ЗУНР, разом з класним колективом була виставлена стінгазета «Листопадовий чин».

«Ну що б, здавалося, слова...»

Саме з таким гаслом проходив тиждень в Урізькому навчально-виховному комплексі з нагоди Дня української писемності та мови, який щороку відзначаємо 9 листопада.

Низка заходів, проведених у ці дні, не дала нудувати нікому.

Класні колективи проявляли творчі вміння у виготовленні стіннівок.

Найрозумніші й найкмітливіші мали нагоду позмагатися в інтелектуальній грі «Що? Де? Коли?», яку провела педагог-організатор Галина Михайлівна Лазор.

Святковий захід зі своїми вихованцями підготувала Галина Йосипівна Квятківська, наголосивши на історичній і духовній важливості рідної мови для кожного українця. Діти вміло розіграли казку Івана Франка «Старе добро забувається», побажавши глядачам у залі, щоб воно (добро) поверталось до всіх сторіцею.

9 листопада під керівництвом в.о.директора, вчителя-словесника Лідії Іванівни Калюжної, педагоги та учні зібралися разом

для написання XVIII Всеукраїнського радіодиктанту національної єдності «Крила України».

Україна – країна, у якій дітям з колисковою пісню матері прививають любов до рідної землі. У шкільних стінах продовжується становлення особистості – мудрої, відповідальної, сильної духом і тілом. Сьогодні наша Батьківщина живе завдяки вої-

нам-патріотам, які окропили своєю кров'ю рідну землю.

13 листопада на базі Урізького НВК I-III ст. відбувся **військово-патріотичний вишкіл**, у якому також узяли участь учні Опаківського та Підбузького НВК. Старший офіцер відділення офіцерів запасу і кадрів Дрогобицько-Бориславського ОРВК, капітан Ярослав Фояк, показав учням, як розбирати та збирати автомат, відповів на усі запитання дітей, підкреслюючи важливість громадянської свідомості в шкільному віці. Після чого вихованці мали можливість узяти в руки зброю, спробувати самостійно зібрати та розібрати автомат. Учні надзвичайно вдячні організаторам за такий пізнавальний та цікавий захід.

Палає свічка в кожному вікні
В журі схилилась вся наша країна.
Сьогодні пригадаємо сумні дні,
коли від голоду вмирала Україна.
Страшні часи. Блокада. Геноцид
Зумисне знищення повсталого
народу
Вмирали люди... Не було панахид
Вже й сліз не було навіть
в небозводу.

24 листопада жителі села Уріж **вшанували пам'ять жертв Голодомору 32-33 рр.** У поминальному заході участь взяли учасники художньої самодіяльності та працівники культури.

6 грудня на базі Урізького навчально-виховного комплексу І-ІІІ ст. відбувся **кастинг на конкурс «Школа має талант»**. Фестиваль складався з 4-х номінацій: Супер-артисти – співаки і танцюристи», «Круті штучки – умілі ручки», «Свій талант не приховали юні театralи» та номінація «Для сміливої дівчори: Я можу!

А ви?...». Класні колективи мали нагоду проявити свої вміння та здібності. Учні демонстрували свій талант у жартівливих мініатюрах «Баба Параска та баба Палажка», «Батько повертається з батьківських зборів», «Стецькові женихання». Також учнівські колективи виконували пісні, грали на музичних інструментах та продемонстрували свої роботи з лозоплетіння, вишивку бісером, художні малюнки та домашню випічку.

17 грудня в Урізькому навчально-виховному комплексі у дошкільній групі відбулося **свято «Миколай, ти до нас завітай»**, яке підготувала вихователь Ірина Гомзяк. Свято Миколая одне з найсвітліших свят, яке сповнене добром, радістю, надією, вірою в

чудо, і нехай ця віра збережеться у серцях дітей. Маленькі вихо-

ванці вперше продемонстрували свої таланти: виконували пісні, танцювали, розповідали вірші. Дошкільнятка створили для чудотворця маленький бал, за це і отримали солодкі подарунки. Також на свято було запрошено батьків та вчителів.

с. ЯСЕНИЦЯ СІЛЬНА

1 листопада 2018 р. у народному домі була проведена **історична година**. Ведучі народного дому розпочали поетичними рядками свято і запросили до слова вчителя історії Гаман Галину Борисівну, яка розповіла про події цих часів.

21 листопада спільно зі школою було проведено **тематичний вечір до Дня Гідності і Свободи**. Історичну довідку про події цього часу прочитала вчитель історії Гаман Галина Борисівна.

24 листопада у храмі Миколи Чернецького відбулася **панахида**, яку відправив отець Йосип. Учасники гуртка художнього слова читали поезію та запалили свічки пам'яті. На поминальній годині був присутній депутат Василь Паращак.

Вшанування жертв Голодомору

Світ мав би розколотися надвоє, сонце мало б перестати світити, земля перевернутися від того, що 85 років тому відбувалося в Україні. Але світ не розколовся, сонце сходить, земля обертається, як їй належить. І ми ходимо цією землею зі своїми тривогами і надіями, ми – єдині спадкоємці всього, що було...

24 листопада Україна вшануватиме пам'ять жертв Голодомору 1932-1933 років. Протягом тижня, з 19 до 23 листопада, у Ясенице-Сільнянському НВК проходили заходи на вшанування жертв цієї трагедії українського народу. Учні школи та вихованці дитсадочку

виготовили незабудки як символ пам'яті за невинними жертвами та облаштували символічну експозицію у фойє школи.

ВИЗНАЧНІ ПОСТАТТІ ДРОГОБИЧЧИНИ

ІВАН БОБЕРСЬКИЙ: ФОРМУВАННЯ СВІТОГЛЯДУ

*Сова Андрій Олегович,
кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри
олімпійської освіти Львівського державного університету
фізичної культури імені Івана Боберського, заступник
директора Центру незалежних історичних студій*

Стаття присвячена видатному українському педагогу, громадському, культурно-просвітньому, військово-політичному, державному діячу, науковцю, журналісту, редактору, фундатору українського тіловиховання, меценату Іванові Боберському (1873–1947). На основі різнопланових джерел розглянуто перші його роки життя і діяльності, зокрема дитинство, навчання, педагогічну працю в гімназіях Львова і Дрогобича.

Ключові слова: Іван Боберський, дитячі роки, роки навчання, педагогічна праця, формування світогляду.

Іван Боберський (14.08.1873, с. Доброгостів – 17.08.1947, м. Тржич, Словенія) – видатний український педагог, громадський, культурно-просвітній, військовий-політичний, державний діяч, науковець, журналіст, редактор, фундатор українського тіловиховання, меценат. Про формування його світогляду на жаль нема ґрунтовних праць в українській та іноземній історіографії. З огляду на це підготовлено дану розвідку.

Боберські походили з давнього вїтївсько-князївського роду з с. Лопушанки Лехнової Липецької країни Самбірської економії¹. На думку дослідника Ігора Смутка прїзвище вказує в них вихідцїв з села Боберка, осади волоського права, яка мїстилася у приватних володїннях Кмітів на Сяноччинї. Ігор Смуток припускає, що Боберські могли бути або нащадками Івана Волоха, котрий у 1537 р. отримав локаційний привїлей на заснування села Боберки, або, нащадками звичайних непривїлейованих мешканцїв цьо-

¹ Смуток І. Руська шляхта Перемишльської землі (XIV–XVIII ст.). Родоводи. – Львів: Простір-М, 2019. – Т. 1. – С. 549.

го ж села. Перші письмові згадки про Боберських належать до першої половини XVI ст. Упродовж XVI–XVIII ст. Боберські не володіли земськими маєтностями. Через те їхній статус в документах XVII–XVIII ст. окреслюється наступним чином: “nobiles”, “szlachetny”, “ucsiwy”, “opatny”, “slawenty”². Упродовж XVI–XX ст. рід Боберських дав українській еліті чимало священиків, педагогів, науковців, військових, громадських та культурно-просвітніх діячів³. Це були люди, як правило, авторитетні, цілеспрямовані, з твердими життєвими переконаннями і принципами. Племянниця Івана Боберського Віра Кулицька згадувала, що «всі Боберські були люди з характером і в усіх обставинах трималися свого»⁴.

Про рід Боберських XVI–XVIII ст. є ґрунтовна розвідка українського генеалога Ігора Смутка⁵. Згідно неї чимало відомостей можна почерпнути з різних історичних джерел про Шимка Боберського. Коли саме він переселився до с. Лопушанки Лехнової встановити не вдалося. Однак відомо, що Шимко Боберський розпоряджався у с. Лопушанка Лехнова частиною вйтівства та попівства. У 1599 р. він добре знаний за актами самбірського замку. У 1598 р. та упродовж 1608–1618 рр. Шимко Боберський обіймав уряд крайника Дністрянської країни. Він був присутній при укладанні багатьох угод щодо майнових питань та розгляді судових справ підданих сіл Лопушанки Лехнової, Лімни, Михновця, Мшанця, Плоского та ін. У 1620 р. Шимко відступив свої права на вйтівство синам Яцьку, Іллі та Івану. У 1616–1620 рр. та 1623 р. старший його син Яцько призначався на посаду крайника. Ілля отримав привілей на вільницький лан у статусі вільника. А Іван у 1630-х рр. був урядником-війтом у Лопушанці Лехновій. Яцько, Ілля та Іван дожили до початку 1650-х рр. У 1651 р. вони відступили свої права на половину вйтівства синам Івана – Яну (Яцю) та Гриню, а “токарівський” лан – Луці, Стефану та Івану Лопушанським. У 1668 р. Ян (Яць) та Гриньо дарували право на половину

² Смуток І. Руська шляхта Перемишльської землі (XIV–XVIII ст.). Родоводи. – Львів: Простір-М, 2019. – Т. 1. – С. 549.

³ Смуток І. Руська шляхта Перемишльської землі (XIV–XVIII ст.). Родоводи. – Львів: Простір-М, 2019. – Т. 1. – С. 549–554; Чабан Л. Рід Боберських // Матеріали четвертої міжобласної генеалогічної конференції “Український родовід” 27–28 березня 2004 року / Упор. А. Огорчак. – Львів: НВФ “Українські технології”, 2005. – С. 108; Приватний архів Лесі Чабан (м. Львів).

⁴ Кулицька В. Спогади : машинопис. – Арк. 1 // Приватний архів Лесі Чабан (м. Львів).

⁵ Смуток І. Руська шляхта Перемишльської землі (XIV–XVIII ст.). Родоводи. – Львів: Простір-М, 2019. – Т. 1. – С. 549–554.

війтівства синам Павлу, Андрію, Базилію, Григорію, Прокопу. Про це зберігся привілей короля Михайла Вишневецького. Щоправда у ньому не конкретизується, хто кому доводиться синами. Тоді ж у джерелах згадуються сини Гриця – Стефан і Дмитро та двоюрідний брат останніх – Іван. У 1667 р. вони отримали права на частину війтівства від Базилія Устрицького. Це було затверджено привілеєм Яна Казимира. У перемишльських актах останньої чверті XVII ст. згадується Стефан Боберський, який у 1673 р. брав участь у конфлікті з Дверницькими та Устрицькими. У 1691 р. він разом з іншими війтами Самбірської економії протестував проти збройних формувань коронної армії, адже остання неодноразово розорявала підданих Самбірської економії. У джерелах є також згадки про ще двох представників Боберських – Георгія (згадується у протестації Мединських проти Софії Комарницької 1691 р.) та Олександра (звинувачувався у захопленні третини попівського лану 1684 р.)⁶.

У XVIII ст. про Боберських повідомлялося у привілеях Августа II (від 24 листопада 1722 р.), Августа III (від 6 квітня 1754 р.) на війтівство у с. Лопушанці Лехновій; ревізії прав і привілеїв для міст і сіл на війтівства, князівства, солтисівства, проведеної у Самбірській економії у 1766 р. тощо. Важливим документом є легітимація на шляхетство, датована 22 жовтня 1782 р. і видана Боберським у перемишльському гродському суді. Згідно неї можна зробити висновки про те, що рід Боберських на той час був доволі чисельним, включаючи два десятки сімей⁷.

Про діяльність Боберських XIX ст. збереглося вже доволі багато джерел, які дали змогу укласти генеалогію роду від початку XVIII ст. до наших днів⁸.

Батько Івана Боберського – о. Микола (1844–1918) народився 21 травня в Лопушанці Лехновій на Турківщині в родині Івана та Варвари Боберських. Початкову освіту здобув у селі Хашців. У 1860 р. з відзнакою закінчив цісарсько-королівську окружну школу у Лаврові. Професор Василь Стояловський про Миколу Боберського писав: “аматор ховзанки [ковзанка. – А. С.] на леді був мій другий товариш Микола Боберський, родом з гір, селянський син, він мешкав (в Лаврові) у курній хлопській хаті, дуже часто до мене

⁶ *Смуга І.* Руська шляхта Перемишльської землі (XIV–XVIII ст.). Родоводи. – Львів: Простір-М, 2019. – Т. 1. – С. 549–550.

⁷ *Смуга І.* Руська шляхта Перемишльської землі (XIV–XVIII ст.). Родоводи. – Львів: Простір-М, 2019. – Т. 1. – С. 551.

⁸ Генеалогічне дерево Боберських // Приватний архів Лесі Чабан (м. Львів).

приходив, я давав йому питльованого хліба [хліб із борошна дрібного помолу. – А. С.], а він приносив мені разового; ми дуже любилися. Пізніше він був священиком у Ваневичах”⁹. Після школи у Лаврові Микола Боберський продовжив навчання у гімназії в Самборі, де у 1868 р. склав матуру (іспит зрілості) також з відзнакою. Після гімназії він вчився у Львівській та Перемишльській духовних семінаріях. У 1872 р. Микола Боберський закінчив богословські студії у Перемишлі. Його сучасники відзначали, що під час богословських студій, він, окрім навчання, вирізнявся даром красномовства та мав гарний баритоновий голос. 5 січня 1873 р. перемиський єпископ Іван Ступницький висвятив його на священика¹⁰.

Душпастирську працю о. Микола Боберський проводив у селах Бітля на Турківщині (1873), Доброгостів на Дрогобиччині (1873–1874), Завадка на Турківщині (1874–1876), Криниця на Дрогобиччині (1876), Гординя на Самбірщині (1876), Стрільбичі на Старосамбірщині (1876–1879), Черхава на Самбірщині (1879–1883), Злоцьке біля Нового Санчу (1883–1887), Ваньовичі на Самбірщині (1887–1918)¹¹.

Микола Боберський був одним з найавторитетніших священиків і громадських діячів кінця ХІХ – початку ХХ ст. на Бойківщині. Як відомого і шанованого священика на Самбірщині, його неодноразово запрошували з проповідями та виступами до Самбора й інших сусідніх парафій з різноманітних імпрез. У селах та містечках, де проводив свою душпастирську працю о. Микола, оживала та активізовувалася культурна, просвітницька та господарська діяльність.

Мати Івана Боберського – Анна-Домініка Козаневич (донька Іллі та Юліани з Паславських), вчителька за фахом, походила родом з-під Самбора. Микола і Анна одружилися 1872 р., перед висвяченням Боберського в сан¹².

⁹ Назарко І. Чільний священик з Бойківщини // Літопис Бойківщини. Піврічник, присвячений досліддам історії, культури й побуту бойківського племені. – 1976. – Липень–грудень. – Чис. 2/24 (35). – С. 38–39.

¹⁰ Чабан Л. Рід Боберських // Матеріали четвертої міжобласної генеалогічної конференції “Український родовід” 27–28 березня 2004 року / Упор. А. Огорчак. – Львів: НВФ “Українські технології”, 2005. – С. 109.

¹¹ Blazejowski J. D. Historical šematism of Peremyśl including the apostolic administration of Lemkivščyna (1828–1939). – Lviv, 1995. – P. 101, 131, 146, 522, 572, 600.

¹² Чабан Л. Рід Боберських // Матеріали четвертої міжобласної генеалогічної конференції “Український родовід” 27–28 березня 2004 року / Упор. А. Огорчак. – Львів: НВФ “Українські технології”, 2005. – С. 114; Приватний архів Лесі Чабан (м. Львів).

Подружжя о. Миколи та Анни Боберських мало вісім дітей: Івана (1873–1947), Олександра (?–1947), Володимира (?–1918), Методія (1881–1917), Стефанію (1882–1952), Мелетія (1888–1910), Євгенію (1890?–1935) і Юліана (1892–1971)¹³. У сім'ї з малечку привчали дітей до праці та намагалися дати їм добру освіту. Результатом цього було те, що Іван Боберський та його брати отримали вищу освіту, а сестри – середню.

Іван Боберський народився 14 серпня 1873 р. у селі Доброгостів (тепер село Дрогобицького р-ну Львівської обл.) у священничій родині о. Миколи і Анни. Доброгостів виникло у XIV ст. За переказами, назва його походить від того, що населення було гостинним до приїжджих (звідси добро – гостів), які подорожували через село зі Львова до Закарпаття. У XIX ст. велика частина землі села належала австрійським землевласникам, згодом – польським осадникам, і церкві. Значна частина селян були безземельними або малоземельними. Чималий заробіток приносило те, що селяни варили сіль у Доброгостові та земляний віск у Трускавці. Цю продукцію вони збували в Борині, Сколе, Стрию та Турці¹⁴. 17 серпня, на парохії о. Миколи Боберського, у церкві святого Миколая, Іван був охрещений дрогобицьким деканом та парохом Стебника о. Василем Гапановичем. Назвали новонародженого на честь діда, який упродовж двадцяти (за іншими даними – тридцяти) років був війтом села Хащів на Турківщині¹⁵. Будинок де народився Іван Боберський та церква у якій його хрестили на жаль до сьогоднішнього часу не збереглися.

У Доброгостові Іван Боберський прожив близько одного року свого раннього дитинства. З огляду на священничу працю свого батька о. Миколи, його дитячі та підліткові роки проходили у постійних переїздах з парафії на парафію.

Визначальний вплив на формування світогляду і життєвих принципів Івана Боберського здійснили, без сумніву, батьки – представники української інтелігенції. Тоді, в умовах бездержавності і формуванню українського політичного проводу, саме священники стали провідниками українського національного відро-

¹³ Генеалогічне дерево Боберських // Приватний архів Лесі Чабан (м. Львів).

¹⁴ Історія міст і сіл Української РСР. Львівська область / Редакційна колегія тома: Маланчук В. Ю. (голова редколегії), Гнидюк М. Я., Дудикевич Б. К. та ін. – Київ: Головна редакція української радянської енциклопедії АН УРСР, 1968. – С. 318; *Гарасим'як Г.* Доброгостів: прожите й пережите. – [Б. м. в.], [б. р. в.]. – С. 4–7.

¹⁵ *Чабан Л.* Рід Боберських // Матеріали четвертої міжобласної генеалогічної конференції “Український родовід” 27–28 березня 2004 року / Упор. А. Огорчак. – Львів: НВФ “Українські технології”, 2005. – С. 108.

дження. Отець Микола Боберський був яскравим представником цієї верстви. Його завзяття, енергія і активна життєва позиція засвідчується діяльністю в багатьох напрямках культурного життя українців того часу. У контексті душпастирської праці він боровся з доволі поширеною на той час соціальною хворобою серед селян Галичини – пияцтвом (зауважимо, що згідно переказів, які збереглися у родині Боберський й по сьогоднішній час, у зв'язку з конфліктом на цьому ґрунті о. Микола змушений був покинути парафію с. Доброгостова)¹⁶.

Отець Микола Боберський у селах, де проводив душпастирську працю, засновував «Братства тверезості», видав збірку проповідей «Про пияцтво» (Львів, 1884). Намагаючись вирішувати проблему масової неписьменності серед віруючих, у себе на парохіях закладав читальні товариства «Просвіта». Організовував також господарські кооперативи. Отець Микола дописував до багатьох галицьких часописів того часу: «Въстникъ», «Руський Сіонъ», «Галицький Сіонъ», «Душпастир» тощо¹⁷.

Прикладом до вищенаведеного є діяльність о. Миколи Боберського на парохії у с. Злоцьке коло Нового Санча. Там він заснував одну з перших читалень на Лемківщині – «Руську читальню», перетворивши її 1885 р. на «Просвіту», підпорядковану матірньому (центральному) товариству у Львові. Завдяки о. Миколі, читальню постійно оновлювали новою літературою, яку видавала «Просвіта» у Львові. У 1885 р. при ній він заснував крамницю, а 1886 р. у с. Злоцьке – молочарню¹⁸. Такі ініціативи о. Миколи давали можливість не лише впливати на духовний світ мешканців села, а й сприяти поліпшенню їхнього добробуту.

Чи не найбільше праці о. Микола Боберський вклав у розвиток села Ваньовичі, що коло Самбора – парохії, де він пропрацював

¹⁶ Чабан Л. Спогади : аудіозапис / записав Андрій Сова 7.10.2013 р. у м. Львові // Приватний архів Андрія Сиви (м. Львів).

¹⁷ Назарко І. Чільний священик з Бойківщини // Літопис Бойківщини. Піврічник, присвячений дослідкам історії, культури й побуту бойківського племені. – 1976. – Липень–грудень. – Чис. 2/24 (35). – С. 40–41; Таланти Турківщини. Довідник визначних людей краю / Упорядник Петро Зборовський. – Львів: «Камула», 2003. – С. 6–7; Чабан Л. Рід Боберських // Матеріали четвертої міжобласної генеалогічної конференції “Український родовід” 27–28 березня 2004 року / Упор. А. Огорчак. – Львів: НВФ “Українські технології”, 2005. – С. 109, 113.

¹⁸ Назарко І. Чільний священик з Бойківщини // Літопис Бойківщини. Піврічник, присвячений дослідкам історії, культури й побуту бойківського племені. – 1976. – Липень–грудень. – Чис. 2/24 (35). – С. 41.

аж до смерті¹⁹. Передусім він добудував (1887 р.) у селі церкву, домігшись виділення коштів з Галицького намісництва та дирекції колії (Кароля Людвіка). У 1890 р. заснував у селі читальню товариства «Просвіта», «Братство тверезості», школу і сільський парохіяльний хор. У 1891 р. – один з перших кооперативів на Бойківщині, що підпорядковувалася «Народній Торговлі» у Львові. Також о. Микола Боберський заклав власну цегельню, побудував будинок та магазин для церковного братства, приділяючи разом з тим багато часу культурно-просвітницькій праці. Завдяки о. Миколі, мешканцям Ваньович не раз вдавалося бувати на виставах українського театру в Самборі²⁰.

Підтвердженням того, що о. Микола Боберський мав великий авторитет та працював для підняття національної свідомості українців не тільки у с. Ваньовичі, а й за його межами є лист керівництва «Просвіти» у Львові, адресований йому 6 травня 1891 р. У ньому зазначалося: «Ваша Всечесности! Головний Виділ тов[ариства] «Просвіта» у Львові ухвалив на своїм засіданню з дня 2-го с[ього] м[ісяця] заявити Вашій Всечесности, що виділ радує ся з поводу, що загадалисье засновати філію нашого товариства в Самборі, желає Вам доброго успіха в тому хосенному прямуваню. Одних загальних зборів звольте нас повідомити, а вишлем на його делегата. Щасти Вам Боже! Книжки, а іменно: 30 прим. Образи Страстей Исуca Христа, 30 прим. Паски, 30 прим. Молитвенник по 20 ц. в. а., 10 прим. Молитвенник по 25 ц. в. а. пересилаємо рівночасно. Остаємося з глибоким поважанєм. Від головного виділу тов[ариства] «Просвіта» Володимир Лаврівський Д-р Омелян Огоновський»²¹.

Сучасники відзначали й те, що о. Микола Боберський з сім'єю були добрими господарями. Вони мали велике власне господарство – три пари коней, чимало худоби, плуги, борони, механічну молотарку, ручну і механічну січкарню тощо²². Багато хто з місце-

¹⁹ о. Микола Боберський // Ілюстрований календар товариства «Просьвіта» з літературним збірником на переступний рік 1920. – Львів, 1919. – С. 357; Померли. о. Микола Боберський // Діло. – Львів, 1918. – 25 серпня (12 ст. ст.). – Чис. 192 (9752). – С. 3.

²⁰ Чабан Л. Рід Боберських // Матеріали четвертої міжобласної генеалогічної конференції «Український родовід» 27–28 березня 2004 року / Упор. А. Огорчак. – Львів: НВФ «Українські технології», 2005. – С. 113.

²¹ ЦДІА України у Львові. – Ф. 366. – Оп. 1. – Спр. 4. – Арк. 1.

²² Чабан Л. Рід Боберських // Матеріали четвертої міжобласної генеалогічної конференції «Український родовід» 27–28 березня 2004 року / Упор. А. Огорчак. – Львів: НВФ «Українські технології», 2005. – С. 113.

вих мешканців не те, що не мали, а й уперше в житті бачили таке сільсько-господарське знаряддя праці.

Діяльність і авторитет батька справляли враження на Івана Боберського. Він був вимогливим до себе і вимагав відповідної поведінки від навколишніх. Як згадувала переказ свого батька Юліана (наймолодшого брата Івана Боберського) Леся Чабан, одним з улюблених виховних напучувань о. Миколи для своїх дітей та парохіян була приповідка про чотири чесноти українця – «Не знав, заспав, забув, запізнився!»²³.

Отець Микола був національно свідомою людиною. Відомо, що він протистояв проявам москвофільства в середовищі української інтелігенції. У такому ж дусі виховував своїх дітей. На все життя Іван запам'ятав батькову науку – «думай по-українськи!»²⁴.

Те, що національний дух та свідомість у домі Боберських плекалися з дитячих років, засвідчує щоденниковий запис Івана Боберського, датований 26 вересня 1918 р.: «Надійшла самаж пані [Емілія] Левицька, худощава, середного росту, все м'яскає устами, неначеб щось їла, з ясними очима, уймаючими [привабливими. – А. С.] рисами лиця. Волосся гладко зачесане, не сиве, але русяве. Ціла постава вказує на вік понад 65 літ. Говорить по польськи, хотай українка. Це наслідки давного виховання, коли в українських домах говорено по польськи під впливом польського впливу і гнету. Тета Лукія в домі моїх родичів у Ваньовичах помагала моїй матері в господарстві і залюбки говорила по польськи до нас, дітий. Ми опирались і казали: «Не можемо слухати того цвенькоту». Тета відповідали: «Ucz się, będziesz potrzebował nawet polski język [вчися, будеш користуватися навіть польською мовою]»²⁵.

Не менший вплив на Івана Боберського справила його мати Анна. Як більшість жінок священиків того часу вона допомагала чоловікові в його душпастирській праці. Анна проводила курси для неписьменних, а також намагалася організовувати жіноцтво до суспільно-культурної діяльності. Це для жіночого укладу життя на селі того часу було справою дуже передовою. Чимало ува-

²³ Чабан Л. Спогади : аудіозапис / записав Андрій Сова 25.10.2015 р. у м. Львові // Приватний архів Андрія Сиви (м. Львів).

²⁴ о. Микола Боберський // Ілюстрований календар товариства "Просвіта" з літературним збірником на переступний рік 1920. – Львів, 1919. – С. 357.

²⁵ Боберський І. Дневник, 15.IX.1918–22.V.1919 : машинопис. – Арк. 11 // Осередок української культури і освіти у Вінніпезі; Боберський І. Щоденник, 1918–1919 рр. / Упоряд. Ю. А. Мицик. – Київ: Вид. дім "КМ Академія", 2003. – С. 16.

ги Анна приділяла власним дітям. Зі спогадів племінниці Івана Боберського Зої Боберської (Лисейко) дізнаємося про матір Івана таке: «Була дуже працелюбна. Як кликала фірмана, то, щоб не тратити часу, полола бур'ян у квітнику. Був сильний «ригор»: все мусіло бути на своєму місці, кожна дитина мала свій обов'язок, кожний мав працювати. З дітьми велася дуже строго. На обіді мусіли бути всі, кожний за собою мав прибрати, виконувати свої обов'язки, один другому не мав робити труднощів»²⁶. Згадані риси характеру мами в майбутньому стануть такими ж прикметними ознаками постаті її сина Івана.

У с. Ваньовичі, яке стало останнім місцем душпастирської праці о. Микола Боберський, Іван провів два роки, коли навчався та закінчив гімназію в Самборі. Сюди на парохію батька він приїжджав вже у зрілому віці про що засвідчують спогади сучасників та численні фотографії²⁷.

Початкову освіту Іван Боберський здобув вдома під опікою мами, учительки за фахом. При потребі Боберські користувалися послугами приватних вчителів чи гімназистів старших класів. У 10-річному віці батьки відправили Івана на навчання до гімназії. Упродовж 1884–1887 рр. він навчався у Новому Санчі, а 1887–1891 рр. у Самборі. Про навчання у самбірській гімназії Іван Боберський залишив спогад у своєму щоденнику: «Пополудні [14 квітня 1919 р. у Станіславові] зійшовся я з Теофільом Гоцьким, вищим урядником від залізниць. Це мій шкільний товариш, з яким я ходив до гімназії в Самборі від VI-тої до VIII-мої [кляси]. Разом здавали ми матуру. Він був добрим математиком, але також добрим оповідачем. В VII-мій клясі мешкав я у його мами і мав там харч. Він любив ходити за панночками, які йому подобались, оттак для розривки, щоб опісля розповідати, як вони виглядають. Ця, до котрої писав стишки, була дійсно гарна. Пригадував тепер ці часи. Пригадував, як учив моїх братів в селі Ваньовичах, коло Самбора, на вакаціях. Пригадував мого батька, що підпер все його повагу, коли приходило до якогось непорозуміння між ним та його учениками, моїми братами. Пригадав велике подвір'я з коровами, які давали молоко і сметанку до кави. А що за кава, а хліб з маслом! Як цей хліб пах у всіх кімнатах! Коли скінчив години греки, латини, геометрії, йшли всі до Дністра купатись, якого півтора кілометра від приходства. Дорога йшла серединою ши-

²⁶ Боберська (Лисейко) З. Спогади : машинопис. – Арк. 1 // Приватний архів Лесі Чабан (м. Львів).

²⁷ Світлина // Приватний архів Лесі Чабан (м. Львів).

рокого приходського лану. По обох боках пшениця, жито, конюшина, ячмінь аж до Дністра. Не розумію, для чого йому видалось це все приємним. Мені ніт. Хіба що ми тоді много речей не знали і були цікаві, що ще прийде. Опісля цікавість вичерпується. Світ стає звичайною тяганиною від роботи до роботи»²⁸. Зі своїм однокласником Теофілем Гоцьким Іван Боберський підтримуватиме зв'язки і після закінчення самбірської гімназії, зокрема у вирі 1918–1919 рр., у роки польсько-української війни.

У самбірській гімназії Іван Боберський окрім фізики, логіки, математики, історії та інших дисциплін, вивчав декілька іноземних мов: латинську, грецьку, польську, німецьку²⁹. Під час навчання у гімназії він виявив особливе зацікавлення німецькою мовою. Надалі це визначило майбутню спрямованість його навчання і праці.

Після закінчення самбірської гімназії Іван Боберський вступив на навчання в університет Львова (1891–1895), згодом продовжив навчання у Граці (1895–1899), де здобув фах вчителя німецької мови³⁰.

Львівський університет на той час складався з чотирьох факультетів: філософського, юридичного, теологічного та медичного. Іван Боберський навчався на філософському факультеті. Факультет об'єднував кафедри як природничих наук, так і гуманітарних, і готував учителів: фізиків, математиків, хіміків, географів, біологів, істориків, філологів тощо³¹. Іван Боберський навчав-

²⁸ Боберський І. Дневник, 15.IX.1918–22.V.1919 : машинопис. – Арк. 142 // Осередок української культури і освіти у Вінніпезі; Боберський І. Щоденник, 1918–1919 рр. / Упоряд. Ю. А. Мицик. – Київ: Вид. дім “КМ Академія”, 2003. – С. 194–195.

²⁹ Rozkład materiału naukowego // Sprawozdanie dyrekcji c. k. wyższego gimnazjum w Samborze za rok szkolny 1890. – Sambor: Nakładem funduszu szkolnego, 1890. – S. 49–50.

³⁰ Klasyfikacya uczniów w 2. półroczu // Sprawozdanie dyrekcji c. k. wyższego gimnazjum w Samborze za rok szkolny 1890. – Sambor: Nakładem funduszu szkolnego, 1890. – S. 68; Гуйка О. Незабутня постать – проф. І. Боберський // Авангард. Журнал для молоді. – Лондон–Мюнхен–Нью-Йорк–Торонто, 1953. – Ч. 8–9 (30–31). – С. 97; Список прізвищ бувших студентів грацьких високих шкіл // Український Грац-Леобен. У сторіччя українського студентського товариства “Січ” в Граці, Австрія. Статті, есеї і спогади / Гол. ред. М. Чировський. – Ньюарк-Кліфтон: Товариство бувших студентів високих шкіл Грацу і Леобену “Січ”, 1985. – С. 179; Марунчак М. Біографічний довідник до історії українців Канади. – Вінніпег, 1986. – С. 65; Чабан Л. Рід Боберських // Матеріали четвертої міжобласної генеалогічної конференції “Український родовід” 27–28 березня 2004 року / Упор. А. Огорчак. – Львів: НВФ “Українські технології”, 2005. – С. 114.

³¹ Крикун М. Львівський університет австрійського періоду (1784–1918) // Encyclopaedia. Львівський національний університет імені Івана Франка: в 2 т. Т. І: А–К. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2011. – С. 45.

ся на “німецькій філології”, яка викладалася на філософському факультеті³².

Навчаючись у Львівському університеті, Іван Боберський, на першому курсі, винаймав кімнату на вул. Чарнецького, 26 (тепер вул. Винниченка). Згодом він про цей період життя згадував: «Шухевич мешкає в камениці при вулиці Чарнецького, 26. Стара камениця, високі просторі кімнати. В тій камениці в партері мешкав я на I-шій році філософії у пані Шмідової разом з Львом Несторовичем і Александром Баранецьким»³³.

Студіювання німецької мови Іван Боберський продовжив у Граці. Там він проявив себе як зразковий студент. Українці ставили його як приклад іншим навіть у міжвоєнний період. Яскравим свідченням цього є спогади уродженця Тернопільщини Пилипа Гайди, які він записав, навчаючись у Граці 1923 р.: “На університеті панували ще старі, традиційні, передвоєнні звичаї. Поміж студентів панувала цілковита і повна «Libertas academica» [академічні свободи], ніхто нікого не зобов’язував, ані не примушував учитись чи навіть ходити на виклади. Це було справою сумління та обов’язку кожного студента. Та, незважаючи на те, більшість студентів, а особливо українці, навчалися, ходили пильно і точно на виклади і складали іспит завжди в приписаному порядку, чим набули собі дуже доброї репутації, можна сміливо сказати, найкращої з-поміж усіх чужинців. Тому-то українці були в правах дорівняні до німців, або, як вони казали: «Gleichstellung der Inländer» [рівний статус усіх громадян]. Українці платили за навчання за тими самими розцінками, що й німці, і могли ще старатись про знижку або навіть цілковите звільнення, якщо мали до того умови й причини, тобто відповідну кількість колоквіальних іспитів на семестр. Усі інші чужинці платили за навчання вдвічі більше. Лише українці могли бути прийняті до академічної їдальні й харчуватись там на рівні з німцями, навіть за зниженою оплатою. З огляду на таку прихильність до нас, українців, ми постановили собі триматися гідно, щоб не завдати собі сорому, а німцям – розчарування. Пам’ятаючи про те, що в книгах Грацького університету записа-

³² Мельник В. Філософський факультет // Encyclopedia. Львівський національний університет імені Івана Франка: в 2 т. Т. II: Л–Я. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2014. – С. 585–586.

³³ Боберський І. Дневник, 15.IX.1918–22.V.1919 : машинопис. – Арк. 30 // Осередок української культури і освіти у Вінніпезі; Боберський І. Щоденник, 1918–1919 рр. / Упоряд. Ю. А. Мицик. – Київ: Вид. дім “КМ Академія”, 2003. – С. 38.

но такі імена наших попередників, як д-р Іван Боберський, д-р Яким Ярема (обидва германісти), д-р Василь Пастушин та д-р Богдан Безушко, про яких вічно згадували нам німці та ставили їх за приклад іншим, і ми не хотіли бути гіршими. Кожен пильнував себе у студіях та складав іспити”³⁴.

Навчаючись у Грацькому університеті, Іван Боберський прагнув оволодіти знаннями, значно ширшими за університетський курс, а також брав безпосередню участь у суспільно-культурній праці, яке проводило українське студентство. Він був членом українського студентського товариства “Русь” (руське академічно-технічне земляцтво “Русь” у 1910 р. було перейменоване на “Січ”), заснованого 1895 р.³⁵ Там Іван Боберський разом з Олександром Козакевичем та І. Ціпановським, які згодом стали визначними діячами західноукраїнської руханки (зокрема працюючи в Коломиї і Городенці) захопився ідеєю фізичного виховання³⁶. Зацікавлення руханкою невдовзі стало захопленням усього його життя. Одним з підсумків студій Івана Боберського стало закінчення державного однорічного гімнастичного курсу і здобуття кваліфікації вчителя гімнастики середніх шкіл. Зауважимо, що фізичне виховання в більшості країн Європи того часу лише впроваджувалося у навчальні програми закладів освіти і було справою малознаною у Галичині, а тіловиховні заняття, як правило, будувалися на основі німецької, шведської та сокільської гімнастичних систем. Тому фахівців кваліфікували як вчителів гімнастики (фізкультури). Студії Івана Боберського з фізичного виховання отримали продовження завдяки його поїздкам країнами Європи – Німеччиною, Швецією, Чехією та Францією. Там він ознайомився із досвідом національних гімнастичних систем – німецької, шведської, чеської сокільської гімнастики тощо. В сукупності це дало можливість Іванові Боберському сформуватися спеціалістом з фізичного виховання, перейнявши провідні європейські тенденції того часу.

³⁴ Гайда П. Пройдений шлях: Спогади 1892–1952 / передм. Ярослава Грицака. – Київ: Смолоскип, 2014. – С. 358.

³⁵ В. Н. Минає півсторіччя // Студентський Клич. Бюлетень українського студентського т-ва “Січ” – Грац. – Грац, 1947. – Червень. – Ч. 1. – С. 35; Зарицький М. Академічне т-во “Січ” та його студенти медицини // Український Грац-Леобен. У сторіччя українського студентського товариства “Січ” в Грацу, Австрія. Статті, есеї і спогади / Гол. ред. М. Чировський. – Ньюарк-Кліфтон: Товариство бувших студентів високих шкіл Грацу і Леобену “Січ”, 1985. – С. 102.

³⁶ Жарський Е. Проф. Іван Боберський, його роля і значення для української фізичної культури // Альманах Ради Фізичної Культури. – Мюнхен: Видавництво “Молоде Життя”, 1951. – С. 11.

Закінчивши навчання у Граці та переїхавши на сталий побут у Галичину, Іван Боберський ще довго листувався із українським студентським товариством “Русь” (з 1910 р. – “Січ”) у Граці. В архіві цієї організації відклалися три фотографії Івана Боберського (одна із його студентських років зроблена в професійного фотографа у Граці) та його щонайменше одинадцять поштових карток, адресованих товариству упродовж 1899–1910 рр.³⁷ 1 січня 1902 р. Іван Боберський відвідав українських студентів, які навчалися в Грацькому університеті. Про це свідчить його фотографія вклеєна в пропам’ятній книзі товариства “Січ” із власноручним підписом під нею: “Іван Боберський Брідідік 1. (14.) січня 1902”³⁸. До речі, “Брідідік” – це його студентське псевдо, яким він підписував окремі листи, адресовані до Грацу. Вдалося виявити навіть одну публікацію підписаним таким псевдом. Вона з’явилася друком 9 грудня 1909 р. у часописі “Сокільські Вісти”, де Іван Боберський від імені англійського лорда писав про розвиток спорту в Англії: “Подивляєте, що спорт в Англії станув дуже високо, що молодіж і старші, муштини і женщины, шляхта і робітники, купці і урядники, школярі і академики займають ся намятно спортом, грають союзняка, ситківку, крікета, веслують, плавають, бігають, скачуть, мечуть кружком. Але у нас в неділі і свята всі винарні, пиварні, каварні, гостиниці, позамикані, деж мають люди йти? Коли не можуть пійти пити, їсти, грати в карти і спіпати над часописями, то мусять йти на свіжий воздух, щоби вибігати ся і вирухати ся. Беззглядно недільна перерва в торговлі і публичнім житю змушує нас Англичан розірвати ся спортом. У нас в Англії в неділю не доручують навіть листарі листів”³⁹.

Після смерті Івана Боберського від імені українського студентського товариства “Січ” у Граці було підготовлено некролог. У ньому з-поміж іншого було коротко, але влучно подано про грацький період життя Івана Боберського: “Серед і так понурих, тяжкою мережею непевності окутаних еміграційних буднів ділимося з усім українським світом сумною вісткою про смерть професора Івана Боберського, людини незвичайних здібностей й хрустального ха-

³⁷ Листи Івана Боберського до українського студентського товариства “Русь” у Граці // Архів українського студентського товариства “Січ” у Граці.

³⁸ Пропам’ятна книга українського студентського товариства “Січ” у Граці. – Т. 1. // Архів українського студентського товариства “Січ” у Граці.

³⁹ *Лорд Брідідік [Боберський І.]*. Подивляєте, що спорт // Сокільські Вісти. – Львів, 1909. – 9 грудня. – Чис. 18. – С. 1 // Народне Слово. Ілюстрована, популярно-просвітна, політична й літературна часопись. – Львів, 1909. – 9 грудня. – Чис. 296. 170

рактеру – людини молодечого запалу, працьовитої, що до останку в тіснім зв'язку зі своїми земляками не жалував своїх сил для добра своєї Країни, що до дна випив келих гіркого полину українського буття в першій половині 20-го віку. [...] Вже коло 1900 р. [помилка, насправді 1895 р. – А. С.] стрічаємо його в Граці, де продовжує і закінчує свої студії. Тут включається І[ван] Боберський в життя студентського Товариства “Січ” (тоді ще “земляцтво Русь”) і здобуває серед своїх молодих товаришів велику пошану своєю культурною, товариською, а передусім веселою вдачею. По закінченні студій І[ван] Боберський стає професором гімназії у Львові. Ще довгий час радо згадує свої студії в Граці і безпереривно переписується веселими віршиками і дотепами зі своїми молодшими товаришами з Грацу. [...] В цей, невимовно тяжкий час тратить український нарід цінну одиницю – одного з найкращих його синів, а студентська громада в Граці одного з найстарших ветеранів і заслужених організаторів нашого Товариства”⁴⁰. У студентському товаристві “Русь” Іван Боберський жартома називав себе “лівицею опозиції, архидяком, шляхтичем фон Тінтенфас де Каламариско Кропило, з ласки Божої ветеран Руси”⁴¹.

Перебування Івана Боберського у Граці було визначальним ще й тим, що там він познайомився зі словенкою Йосифиною Поллак (1876–1946), яка походила з містечка Тржич. 12 жовтня 1907 р. Йосифина стала його дружиною⁴². Як засвідчують світлини, у молоді роки подружжя неодноразово відвідувало Боберських у селі Ваньовичах⁴³.

У 1899 р., після університетських студій у Граці, Іван Боберський повернувся в Галичину. 2 червня 1899 р. він склав іспит на посаду заступника учителя⁴⁴. Це підтверджується його листом,

⁴⁰ Над свіжою могилою... // Студентський Клич. Бюлетень українського студентського т-ва “Січ” – Грац. – Грац, 1947. – Жовтень–листопад. – Ч. 2. – С. 3–4.

⁴¹ В. Н. Минає півсторіччя // Студентський Клич. Бюлетень українського студентського т-ва “Січ” – Грац. – Грац, 1947. – Червень. – Ч. 1. – С. 36; В. Н. Минає півсторіччя // Український Грац-Леобен. Усторіччя українського студентського товариства “Січ” в Граці, Австрія. Статті, есеї і спогади / Гол. ред. М. Чировський. – Ньюарк-Кліфтон: Товариство бувших студентів високих шкіл Граці і Леобену “Січ”, 1985. – С. 112.

⁴² ЦДДА України у Львові. – Ф. 366. – Оп. 1. – Спр. 29. – Арк. 3; Чабан Л. Рід Боберських // Матеріали четвертої міжобласної генеалогічної конференції “Український родовід” 27–28 березня 2004 року / Упор. А. Огорчак. – Львів: НВФ “Українські технології”, 2005. – С. 116.

⁴³ Світлини // Приватний архів Лесі Чабан (м. Львів).

⁴⁴ Spis nauczycieli szkół średnich w Galicyi oraz polskiego gimnazjum w Cieszynie na podstawie nadesłanych tabel konskrypcyjnych / ułożył Henryk Kopia. – Lwów: Nakładem towarzystwa nauczycieli szkół wyższych, 1909. – S. 49.

адресованого до членів українського студентського товариства “Русь”. У листі зазначалося: “Перебувши 2.VI.го испитові муки без перепон здоровлю Вас тою новиною – зо Львиного Граду. Брідідік. 3.VI.[18]99”⁴⁵.

Після здачі іспиту Іван Боберський невдовзі у Львові влаштувався на працю в IV гімназії з польською мовою викладання (див. таблицю 1). Про цей період його життя свідчить листування з рідними й близькими⁴⁶. У листі від брата Івана Боберського – Володимира вказана адреса, де у Львові замешкав Іван Боберський – вул. Сташціца, 6, перший поверх (тепер вул. С. Томахівського)⁴⁷.

Таблиця 1.

**Педагогічна діяльність Івана Боберського в
IV цісарсько-королівській гімназії у Львові**

№	навчальний рік	предмет, інші функції	класи	кількість годин на тиждень
1.	1899/1900	німецька мова	2-б, 3-б, 4-б, 5-б, 6-б	21
		господар (класний керівник)	3-б	

Дж.: Grono nauczycieli przy końcu roku szkolnego 1900 // Sprawozdanie dyrektora c. k. IV. gimnazjum we Lwowie za rok szkolny 1899. – Lwów: Nakładem funduszu naukowego, 1899. – S. 31–34; Zmiany w składzie grona nauczycieli w ciągu szkolnego 1901 // Sprawozdanie dyrektora c. k. IV. gimnazjum we Lwowie za rok szkolny 1901. – Lwów: Nakładem funduszu naukowego, 1901. – S. 50–51.

14 липня 1900 р. згідно розпорядження міністерства віровизнань і освіти Австро-Угорщини Іван Боберський обійняв посаду дійсного учителя⁴⁸. На той час система середньої освіти в Австро-Угорщині передбачала три посади: заступник учителя, учитель, професор.

⁴⁵ Лист Івана Боберського до українського студентського товариства “Русь” у Граці. Львів, 3 червня 1899 р. // Архів українського студентського товариства “Січ” у Граці.

⁴⁶ ЦДІА України у Львові. – Ф. 366. – Оп. 1. – Спр. 7. – Арк. 1–6 зв., 23–40 зв.

⁴⁷ ЦДІА України у Львові. – Ф. 366. – Оп. 1. – Спр. 7. – Арк. 36.

⁴⁸ Zmiany w składzie grona nauczycieli w ciągu szkolnego 1901 // Sprawozdanie dyrektora c. k. wyższego gimnazjum w Drohobyczu za rok szkolny 1901. – Drohobycz: Nakładem funduszu szkolnego, 1901. – S. 40; Spis nauczycieli szkół średnich w Galicyi oraz polskiego gimnazjum w Cieszynie na podstawie nadesłanych tabel konskrypcyjnych / ułożył Henryk Kopia. – Lwów: Nakładem towarzystwa nauczycieli szkół wyższych, 1909. – S. 49.

Педагогічна діяльність Івана Боберського в царсько-королівській гімназії у Дрогобичі

№	навчальний рік	предмети, інші функції	класи	кількість годин на тиждень
1.	1900/1901	німецька мова	I-й семестр: 4-б, 5, 6, 7, 8 II-й семестр: 5, 6, 7, 8	20 16
		гімнастика	4 відділи	6
		завідувач німецької бібліотеки для учнів		

Дж.: Skład grona nauczycielskiego przy końcu roku szkolnego 1901 // Sprawozdanie dyrekcyi c. k. wyższego gimnazyum w Drohobyczu za rok szkolny 1901. – Drohobycz: Nakładem funduszu szkolnego, 1901. – S. 37–39;

⁴⁹ Skład grona nauczycielskiego przy końcu roku szkolnego 1901 // Sprawozdanie dyrekcyi c. k. wyższego gimnazjum w Drohobyczu za rok szkolny 1901. – Drohobycz: Nakładem funduszu szkolnego. 1901. – S. 37.

⁵⁰ Skład grona nauczycielskiego przy końcu roku szkolnego 1901 // Sprawozdanie dyrekcyi c. k. wyższego gimnazjum w Drohobyczu za rok szkolny 1901. – Drohobycz: Nakładem funduszu szkolnego, 1901. – S. 37; Zbiory naukowe // Sprawozdanie dyrekcyi c. k. wyższego gimnazjum w Drohobyczu za rok szkolny 1901. – Drohobycz: Nakładem funduszu szkolnego, 1901. – S. 59–60.

Zmiany w składzie grona nauczycieli w ciągu szkolnego 1901 // Sprawozdanie dyrekcyi c. k. wyższego gimnazjum w Drohobyczu za rok szkolny 1901. – Drohobycz: Nakładem funduszu szkolnego, 1901. – S. 40; Zmiany w składzie grona nauczycieli w ciągu szkolnego 1901 // Sprawozdanie dyrekcyi c. k. wyższego gimnazjum w Drohobyczu za rok szkolny 1902. – Drohobycz: Nakładem funduszu szkolnego, 1902. – S. 32; Spis nauczycieli szkół średnich w Galicyi oraz polskiego gimnazjum w Cieszyńcu na podstawie nadesłanych tabel konskrypcyjnych / ułożył Henryk Kopia. – Lwów: Nakładem towarzystwa nauczycieli szkół wyższych, 1909. – S. 49.

Іван Боберський також проводив гімнастику в 1–6-их класах⁵¹. Зауважимо, що гімнастика (Іван Боберський запропонував на її означення український термін “руханка”) тоді була надобов’язковою (необов’язковою) дисципліною і проводилася у поза навчальний час. Не зважаючи на це, йому вдалося зацікавити гімнастикою гімназійну молодь.

На заняттях гімнастики учні Івана Боберського були поділені на чотири відділи. Перший і другий відділи займалися раз в тиждень, третій і четвертий – два рази тижнево. Загалом Іван Боберський проводив заняття гімнастики шість разів на тиждень. Заняття відбувалися згідно затвердженого 12 лютого 1897 р. плану міністерством віровизнань і освіти Австро-Угорщини. У документі (1910 р. Іван Боберський переклад цього документу українською мовою опублікував у львівському часописі “Народне Слово”) зазначалося: “Ціль науки руханки: всестороннє і рівномірне скріплене тіла, піднесенє, здоровля, рухливість і свіжість духа, виховуванє до свідомого, опанованого волею руху, до зручності, відваги, витривалости і порядку”⁵².

Саме в дрогобицькій гімназії Іван Боберський на практиці почав втілювати здобуті ним в Європі знання з німецької мови та теорії і методики фізичного виховання. Відомо, що на заняттях гімнастики він вперше запровадив досі невідомі, або малознані рухові ігри та забави у Галичині, зокрема – англійську гру «футбол» (Іван Боберський вводить до широкого вжитку український відповідник – копаний м’яч). Також з учнями упродовж 1900/1901

⁵¹ Skład grona nauczycielskiego przy końcu roku szkolnego 1901 // Sprawozdanie dyrekcyi c. k. wyższego gimnazjum w Drohobyczu za rok szkolny 1901. – Drohobycz: Nakładem funduszu szkolnego, 1901. – S. 37, 39.

⁵² Перевів Бб [Боберський І.]. Плян для науки руханки в гімназіях, реальних гімназіях і реальних школах // Вісти з Запорожа. – Львів, 1910. – 13 жовтня. – Чис. 47 // Народне Слово. Люстрована, популярно-просвітна, політична й літературна часопись. – Львів, 1910. – 13 жовтня. – Чис. 427. – С. 13.

н. р. Іван Боберський здійснив прогульки (піші мандрівки) Дрогобиччиною, зокрема до Трускавця (з 1–6-ими класами), Борислава (з 1-им класом), Стебника (з 4–5-ими класами), околицями Дрогобича (з 1–6-ими класами) тощо⁵³.

У дрогобицькій гімназії Іван Боберський довго не затримався. Зі спогадів його учня і соратника Степана Гайдучка дізнаємося про те, що Іван Боберський поставив двійку з німецької мови синові старости повіту: “Боберський учителював в дрогобицькій гімназії і як говорили у Львові тому перенесли його до Львова деś з 1901 роком, бо мав дати в Дрогобичі сінгля (двійку) з німецької мови синові старости повіту”⁵⁴. Під тиском, Іван Боберський змушений був шукати інше місце праці. Пошуки, на щастя, дуже швидко увінчалися успіхом. Влітку 1901 р. він продовжив свою педагогічну діяльність в руській (українській) цісарсько-королівській Академічній гімназії у Львові.

Отже, упродовж XVI–XX ст. рід Боберських дав українській еліті чимало священиків, педагогів, науковців, військових, громадських та культурно-просвітніх діячів. Одним із його яскравих представників став Іван Боберський (1873–1947). Формування його світогляду відбувалося у родинному колі, зокрема під впливом батьків – о. Миколи та Анни. Іван Боберський отримав добру середню та вищу освіту. Окрім безпосередньо навчання він брав активну участь у громадському секторі (був одним із активних членів українського студентського товариства “Русь” у Граці). У грацький період свого студентського життя Іван Боберський набув передових, інноваційних як для того часу в Європі знань і вмінь в царині тілесного виховання і спорту. Повернувшись із навчання у Галичину він – кваліфікований фахівець німецької філології і один з небагатьох в українському середовищі дипломованих спеціалістів з малознаного фаху – вчителя гімнастики. Свої перші кроки як педагога він зробив у IV цісарсько-королівській гімназії у Львові (1899–1900) та цісарсько-королівській гімназії у Дрогобичі (1900–1901). Саме в цих навчальних закладах Іван Боберський на практиці почав втілювати здобуті ним в Європі знання з німецької мови та теорії і методики фізичного виховання.

⁵³ Nauka przedmiotów nadobowiązkowych // Sprawozdanie dyrekcyi c. k. wyższego gimnazjum w Drohobyczu za rok szkolny 1901. – Drohobycz: Nakładem funduszu szkolnego, 1901. – S. 48, 49.

⁵⁴ Гайдучок С. Спомини // Приватний архів Степана Гайдучка (м. Львів).

ОБСТАВИНИ ЗАГИБЕЛІ ШЕФА ГОЛОВНОГО ВІЙСЬКОВОГО ШТАБУ УКРАЇНСЬКОЇ ПОВСТАНСЬКОЇ АРМІЇ ДМИТРА ГРИЦАЯ

*Сова Андрій Олегович,
кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри
олімпійської освіти Львівського державного університету
фізичної культури імені Івана Боберського, заступник
директора Центру незалежних історичних студій*

Стаття присвячена провідному діячу українського визвольного руху Дмитрові Грицаю, який у роки Другої світової війни з січня 1944 р. по грудень 1945 р. очолював Головний Військовий Штаб Української Повстанської Армії. На основі неопублікованих документів ОУН, які зберігаються у Мюнхені відтворено чотири останні дні його життя, а також розглянуто обставини загибелі у Празькій в'язниці.

Ключові слова: Український визвольний рух, ОУН, УПА, Дмитро Грицай, Чехословаччина, Прага.

За останні роки в Україні з'явилося сотні монографій, брошур та тисячі наукових, науково-популярних та популярних статей присвячених історії національно-визвольної боротьби українського народу у XX столітті. Особлива увага науковців спрямована на дослідження історії Організації Українських Націоналістів та Української Повстанської Армії. Водночас вивченню окремих постатей, які безпосередньо пов'язані з українським визвольним рухом на українських землях приділено значно менше уваги. Як наслідок і досі українська історіографія не може похвалитися ґрунтовними працями про життєвий шлях багатьох ключових постатей ОУН та УПА. Серед них, на увагу заслуговують Головні Командири, Краєві Командири, Командири Воєнних Округ, Командири Тактичних Відтинків, Курінні, Сотенні, Чотові, Роеві тощо. Важливим у цьому аспекті є вивчення громадської, військової та політичної діяльності дев'яти генералів УПА. Серед них: генерал-хорунжий Леонід Ступницький ("Гончаренко"), генерал-хорунжий Іван Трейко ("Дибов"), генерал-хорунжий Дмитро Грицай ("Перебийніс"), генерал-хорунжий Роман Шухевич ("Тарас Чупринка", "Роман Лозовський", "Тур"), генерал-хорунжий Олекса Гасин ("Лицар"), генерал-політвиховник Іван Климів ("Легенда"), генерал-політвиховник Дмитро Маївський

(“Тарас”), генерал контрозвідки Микола Арсенич (“Михайло”), генерал-хорунжий Василь Кук (“Василь Коваль”)¹. Українські науковці зробили певні кроки у вивченні їхніх біографій². Упродовж

¹ Детальніше див. статтю Олександра Вовка: Вовк О. Останній генерал УПА: до біографії Василя Кука // 3 архівів ВУЧК-ГПУ-НКВД-КГБ. Науковий і документальний журнал. – Київ, 2003. – № 1(20). – С. 254–257. Режим доступу: histans.com/JournALL/gru/gru.../20.pdf

² Мірчук П. Роман Шухевич (Ген. Тарас Чупринка). Командир армії безсмертних. – Нью-Йорк–Торонто–Лондон, 1970. – 269 с.; Збірник на пошану генерала Романа Шухевича / Улож. Г. Васькович. – Мюнхен, 1990. – 356 с.; Mirchuk P. Against the invaders. Taras Shuhevych Commander-in-Chief of the UPA. – New York, 1997. – 162 с.; Дужий П. Генерал Тарас Чупринка (Нариси про Романа Шухевича – Головного Командира УПА). – Львів, 1997. – 64 с.; Дужий П. Роман Шухевич – політик, воїн, громадянин. – Львів: Галицька Видавнича Спілка, 1998. – 256 с.; Дем’ян Г. Генерал УПА Олекса Гасин – “Лицар”. – Львів: Інститут народознавства НАН України, 2003. – 648 с.; Кук В. Роман Шухевич державний муж і командир легендарної УПА. – Київ: Українська Видавнича Спілка, 2005. – 32 с.; Арсенич П. Рід Шухевичів. – Івано-Франківськ: Нова Зоря, 2005. – 264 с.; Роман Шухевич: постать на тлі доби Воюючої України / Упор. В. Штокало. – Тернопіль: Ідея і Чин України, 2005. – 336 с.; Кук В. Генерал-хорунжий Роман Шухевич. Головний Командир Української Повстанської Армії. – Львів, 2005. – 88 с.; Дашкевич Я., Кук В., Бойко В., Посівнич М. Про генерала Тараса Чупринку (Романа Шухевича). – Львів: НАНУ, Інститут української археології та джерелознавства ім. М. С. Грушевського. Львівське відділення, 2006. – 32 с.; Українська Повстанська Армія. Історія нескорених / В. В’ятрович (відпов. ред.), Р. Грицьків, І. Дерев’яний, Р. Забілий, А. Сова, П. Содолю. – Львів, 2007. – 352 с.; The Ukrainian Insurgent Army: A History of Ukraine’s Unvanquished Freedom Fighters / V. Viatrovych, R. Hrytskiv, I. Dereviyanj, R. Zabilyj, A. Sova, P. Sodoľ. – Lviv, 2007. – 80 р.; Кук В. Генерал-хорунжий Роман Шухевич. Головний Командир Української Повстанської Армії. – Львів, 2007. – 120 с.; Василь Кук, maidan.org.ua. УПА в запитаннях і відповідях Головного Командира. – Львів: Галицька Видавнича Спілка, 2007. – 80 с.; Веденеев Д. Одиссея Василия Кука. Военно-политический портрет последнего командующего УПА. – Киев: К. И. С., 2007. – 208 с.; Кузик С. Штаб-квартира Романа Шухевича у Княгиничах. – Коломия, 2007. – 192 с.; Нескорений Роман Шухевич. 100 років / Упор. Ірина Войцехівська. – Чернівці, 2007. – 22 с.; Посівнич М. Роман Шухевич. – Київ: ТОВ “Атлант ЮЕМСІ”, 2007. – 63 с.; Прус В. Роман Шухевич і Радехівщина. – Львів, 2007. – 56 с.; Роман Шухевич – пластунок. Юнацькі та молоді роки Головного Командира Української Повстанської Армії / Упорядник Андрій Сова. – Київ–Львів–Івано-Франківськ, 2007. – 168 с.; “Вітрами й сонцем Бог мій шлях намітив...” / Укл. Яворська О., Гой Ю. – Хмельницький, 2007. – 52 с. (про Р. Шухевича с. 6–15); Микольський Ю. Як упав головний командир УПА генерал-хорунжий Роман Шухевич – “Тарас Чупринка”. Різні версії і найбільш ймовірна. (До 100-ліття від дня народження). Львів, 2007. – 270 с.; Роман Шухевич у документах радянських органів державної безпеки (1940–1950). – Київ: ПП Сергійчук М. І., 2007. – Т. 1. – 640 с.; Роман Шухевич у документах радянських органів державної безпеки (1940–1950). – Київ: ПП Сергійчук М. І., 2007. – Т. 2. – 584 с.; Український визвольний рух. – Львів, 2007. – Збірник 10: До 100-річчя від дня народження Романа Шухевича. – 352 с.; Літопис УПА. Нова серія. – Київ–Торонто, 2007. – Т. 10: Життя і боротьба генерала “Тараса Чупринки”. 1907–1950. Документи і матеріали / упор. С. Богунів, В. Даниленко, А. Кентій, С. Кокін, В. Лозицький, М. Посівнич. – 832 с.; The Ukrainian

останніх років особливо ретельно опрацьовуються документи та матеріалами що стосуються життєвого шляху Романа Шухевича та Василя Кука. Однак, про деяких генералів немає видано навіть невеликої брошури. Мова у нашому випадку йде про Дмитра Грицяя³.

Дмитра Грицяя (1907–1945 рр.; псевда – “Перебийніс”, “Палій”, “Бук”, “М. Д. Б.”, “М. Д. Бученко”, “Дуб”, “Олег”, “Палій”, “Сірко” та ін.) без перебільшення можна віднести до знакових постатей української історії. Він був активним громадським та військовим діячем. За своє недовге життя Дмитро Грицяй зумів пройти шлях від рядового члена Української Військової Організа-

Insurgent Army: A History of Ukraine's Unvanquished Freedom Fighters / V. Viatrovych, R. Hrytskiy, I. Dereviannyj, R. Zabilyj, A. Sova, P. Sodoł'. – Lviv, 2007. – 80 p.; Українська Повстанська Армія. Історія нескорених / В. В'ятрович, Р. Грицьків, І. Дерев'яний, Р. Забілий, А. Сова, П. Содоль. – Львів–Київ, 2008. – 86 с.; Манзуренко В., Ішук О. Василь Кук – Головний командир УПА. – Рівне: видавець Олег Зень, 2008. – 80 с.; Кузик А. О. Підпільна штабна квартира Романа Шухевича у Княгиничах. – Львів: Науково-видавничий центр “Опілля-Л”, 2009. – 36 с.; Ішук О., Огороднік В. Генерал Микола Арсенич: життя та діяльність шефа СБ ОУН. – Коломия, 2010. – 196 с.; Вахула М. Є. Роман Шухевич – військовий та політичний діяч України. Автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата історичних наук. – Львів, 2010. – 20 с. та ін.

³ Короткі біографічні дані про Дмитра Грицяя див.: Дмитро Грицяй // Визначні постаті визвольної боротьби України (найновіша доба). – Стрий, 1992. – С. 39; Содоль П. Українська Повстанча Армія, 1943–1949. – Нью-Йорк, 1994. – С. 76; Дмитро Грицяй // Гривул Т., Мороз В., Муравський В., Окаринський В. Матеріали до пластового мартиролога / Передмова О. Сича. – Львів, 2003. – С. 34–35; Коляччук О., Литвин М., Науменко К. Генералітет українських визвольних змагань. Біограми генералів та адміралів українських військових формацій першої половини ХХ століття / Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України. – Львів, 1995. – С. 140; Грицяй Дмитро // Литвин М., Науменко К. Збройні сили України першої половини ХХ ст. Генерали і адмірали / Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України. – Львів–Харків: “Видавництво Saga”, 2007. – С. 72; Грицяй Дмитро // Довідник з історії України / За ред. І. Підкови, Р. Шуста. – Київ: Генеза, 1993. – Т. 1 (А–І). – С. 157; Грицяй Дмитро // Довідник з історії України (А–Я): Посібник для серед загальноосвітніх навчальних закладів / За заг. ред. І. Підкови, Р. Шуста. 2-ге вид., доопр. і допов. – Київ: Генеза, 2001. – С. 179; Дмитро Грицяй // Пластуни у визвольних змаганнях. – Нью-Йорк, 2002. – С. 11; Грицяй Дмитро // Енциклопедія українознавства. Словникова частина – доповнення / Головний редактор В. Кубійович. – Львів, 2003. – Т. 11. – С. 288; Стасюк О. Й. Грицяй Дмитро // Енциклопедія історії України: В 5 т. / Редкол.: В. А. Смолій (голова) та ін. – Київ: Наукова думка, 2004. – Т. 2: Г–Д. – С. 204; Стасюк О. Й. Грицяй Дмитро Михайлович // Енциклопедія Сучасної України. – Київ, 2006. – Т. 6: Го – Гю. – С. 476; Муравський В. Грицяй Дмитро // Енциклопедія Львова. Т. 1 / За ред. А. Козицького та І. Підкови. – Львів: “Літопис”, 2007. – С. 582; Дарованець О., Мороз В., Муравський В. Грицяй Дмитро, с. Михайла й Катерини // Мірчук П. Нарис історії ОУН. 1920–1939 роки. Видання третє, доповнене. – Київ: Українська видавнича спілка, 2007. – С. 664.

ції до одного із керівників Організації Українських Націоналістів та Української Повстанської Армії. Особливо він зумів проявити свої організаторські та ораторські здібності в роки Другої світової війни. У 1939–1940 рр. Дмитро Грицай командував відділом “Веркшц” в Стараховіце, а з березня 1940 р. – повстанським штабом ОУН. Він був учасником II Великого збору ОУН у Кракові, що відбувся 31 березня – 3 квітня 1941 р. У 1941–1942 рр. та 1944–1945 рр. був військовим референтом Проводу ОУН. За часів німецької окупації за націоналістичну діяльність впродовж грудня 1942 р. – вересня 1943 р. відсидів в тюрмах гестапо, звідки був звільнений боївкою служби безпеки ОУН. У грудні 1943 р. призначений заступником шефа Головного військового штабу УПА, а з січня 1944 р. по грудень 1945 р. – шеф ГВШ УПА, майор УПА. Член Української Головної Визвольної Ради. У грудні 1945 р. затриманий чехословацькими прикордонниками при спробі перейти чехословацько-німецький кордон. 22 грудня 1945 р. загинув у празькій в’язниці. Посмертно підвищений до ступеня генерала УПА та нагороджений Золотим Хрестом Заслуги УПА⁴.

В українській історіографії про Дмитра Грицайя написано досить мало⁵. Протягом останніх років окремі аспекти його біографії досліджували Григорій Дем’ян, В’ячеслав Гнатюк, Андрій Сова⁶.

⁴ Галузевий державний архів Служби безпеки України (далі – ГДА СБУ). – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 60. – Арк. 249, 282.

⁵ До 100-річчя від дня народження Дмитра Грицайя Дрогобицька міська централізована бібліотечна система та Центральна міська бібліотека імені В’ячеслава Чорновола видали інформаційний список літератури, до якого включено перелік книг, розділи з книг, газетні та журнальні публікації. Всього список налічує 25 позицій. Див.: Дмитро Грицай: До 100-річчя від дня народження: Інформаційний список літератури / Укладач О. Кивацька. – Дрогобич, 2007. – 4 с.; 30 грудня 2007 р., з нагоди відкриття пам’ятника Д. Грицаю у с. Верхній Дорожів, видано лише невеликий буклет. Див.: Дмитро Грицай. 1907–1945. Шеф Головного військового штабу Української повстанської армії. Генерал-хорунжий / Упорядкування о. Іван Яковка. – Б. м. [Львів], 2007. – 8 с.

⁶ Дем’ян Г. Повстанський генерал “Перебийніс” // Шлях перемоги. – 1997. – 5 червня. – Ч. 23 (2249). – С. 6–7; Дем’ян Г. Повстанський генерал “Перебийніс” // Берегиня. – 1997. – № 3–4. – С. 22–41; Гнатюк В. Із львівського періоду революційної діяльності Дмитра Грицайя (1929–1934 рр.) // Дрогобицький краєзнавчий збірник. – Дрогобич, 2000. – Вип. IV. – С. 243–252; Гнатюк В. Із львівського періоду революційної діяльності Дмитра Грицайя (1929–1934 рр.). Сторінки біографії // Визвольний шлях. – 2000. – Кн. 9. – С. 41–49; Сова А. Діяльність Дмитра Грицайя в організації Пласт // Дрогобицький краєзнавчий збірник. – Дрогобич, 2008. – Вип. Х–ХІІ. – С. 611–623; Сова А. Генерал УПА Дмитро Грицай – “Перебийніс”: матеріали до біографії // Український націоналізм: історія та ідеї. Науковий збірник / За редакцією О. Багана. – Дрогобич: Посвіт, 2009. – Вип. І. – С. 120–132; Сова А. Діяльність Дмитра Грицайя у дорожівській філії товариства “Просвіта” (30-ті рр. XX ст.) // Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність / Інститут

Однак незважаючи на появу цих публікацій, цілісної біографії Дмитра Грицяя досі не створено. Практично нічого невідомо про останні дні його життя. Тому у цій публікації розглянуто цей важливий момент з біографії Дмитра Грицяя, а саме обставин загибелі.

Основним джерелом для наукових пошуків слугували документи ОУН, що зберігаються у Мюнхені. Їх люб'язно надав для опрацювання молодший науковий співробітник Інституту українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України Михайло Романюк. Він у свою чергу скопіював їх у 2006 р., опрацьовуючи комплекс документів з історії українського визвольного руху 1920–1960-х рр., які зберігалися у Мюнхені. Зокрема проаналізовано такі документи (подано назви того часу): “Протокол списаний дня 12.01.1946 р. з Дорка відносно Грицяя і Тараса”, “Протокол списаний дня 13.01.1946 р. з Дорка відносно Грицяя і Тараса”, “Протокол списаний дня 13.01.1946 р. з Дорка відносно Демида”, “Протокол списаний дня 14.01.1946 р. з Дорка відносно Грицяя і Тараса”, “Протокол списаний з Дорка дня 16.01.1946 р. відносно Тараса і Грицяя”, “Протокол списаний дня 25.01.1946 р. з Якуба Штерна в Ляндсбергу відносно Демида”, “Нотатки з розмови з Печерою дня 15.02.1946 р. відносно Демида”, “Звіт Печери у справі Демида”, “Протокол списаний дня 27.02.1946 р. з Дорка відносно Тараса і Грицяя”, “Зізніння Демида. 1.11.1947 р.”, “Ще до справи Тараса і Перебийноса (Зізнання Демида) 3.11.1947 р.”. У публікації також використано спогади та націоналістичну періодику.

Після загибелі Дмитра Грицяя у підпіллі помилково склалася думка про те, що він загинув 19 грудня 1945 р. Про це свідчать повідомлення про його загибель у підпільній пресі⁷, зокрема у 10 числі журналу Проводу Організації Українських Націоналіс-

українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України. Від. ред. Ярослав Ісаєвич, упоряд.: Феодосій Стеблій, Володимир Пашук. – Львів, 2010. – Вип. 19: “Просвіта” – оберіг незалежності та соборності України. – С. 473–479 (Режим доступу: www.nbuv.gov.ua/portal/.../150Sova.pdf); Сова А. Повідомлення про загибель шефа Головного Військового Штабу УПА Дмитра Грицяя // Цитаделя: Львівський мілітарний журнал. – Рік 2010, частина 2 (4). – С. 71–75; Сова А. Документи Центрального державного історичного архіву України у Львові про участь генерала УПА Дмитра Грицяя в товаристві “Сокіл” // Цитаделя: Львівський мілітарний журнал. – Рік 2011, частина 2 (6) (передано до друку); Сова А. Дмитро Грицай – пластун // <http://www.sokil.plast.org.ua/>

⁷ Докладніше див.: Сова А. Повідомлення про загибель шефа Головного Військового Штабу УПА Дмитра Грицяя // Цитаделя: Львівський мілітарний журнал. – Рік 2010, частина 2 (4). – С. 71–75.

тів "Ідея і Чин"⁸, у 8–9 числах підпільного журналу Головної Команди Української Повстанської Армії "Повстанець"⁹, у 2/3 числі журналу для молоді "На чатах"¹⁰. Така ж інформація містилася у листівці-некролозі, яка була виготовлена у 1946 р. швидше ніж всі інші повідомлення про смерть Дмитра Грицяя. Один її примірник зберігається у "збірці документів" Миколи Лебеда¹¹. Аналогічною ситуація виглядала у іншій друкованій продукції українського збройного підпілля на західноукраїнських землях¹².

У багатьох спогадах осіб, які безпосередньо брали участь в структурах українського визвольного руху 1940–50-х рр. також фігурувала дата загибелі Дмитра Грицяя як 19 грудня 1945 р. Так, полковник командир воєнної округи "Буг" Василь Левкович –

⁸ Ідея і чин. – 1946. – Ч. 10. – С. 2. Повідомлення повністю та із скороченнями публікувалося у закордонних виданнях та в незалежній Україні. Докладніше див.: Смерть генерала // Слово і зброя. Антологія української поезії присвяченої УПА і революційно-визвольній боротьбі 1942–1967 / Упорядник і автор біографічних даних Леонід Полтава. – Торонто, 1968. – С. 123. (скорочено); Літопис Української Повстанської Армії. – Торонто: Видавництво "Літопис УПА", 1995. – Т. 24: Ідея і чин: Орган Проводу ОУН, 1942–1946 / Ред. Ю. Маївський, Є. Штендера; співред. П. Потічний. – С. 432; Упали на полі слави // Альманах Станіславівської землі. Збірник матеріалів до історії Станіслава і Станіславщини / Редактор-упорядник Юрій Гаецький. – Нью-Йорк–Київ–Івано-Франківськ: Видання Центрального Комітету Станіславщини, 2009. – Том III. – С. 58–59. Збереглося багато примірників вказаного журналу в архівах України, світу та в приватних збірках. Див. наприклад: ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 20. – Арк. 140; "Збірка документів" Миколи Лебеда та ін.

⁹ Це повідомлення знаходиться в Архіві Управління Служби безпеки України у Львівській області Його у вересні 1997 р. виявив працівник "Книги пам'яті" Ігор Свистун. Журнал, в якому міститься повідомлення, виготовили у невідомому підпільному осередку. Його обсяг становить 22 сторінки машинописного тексту на цигарковому папері формату близько 200х290 мм. У цьому примірнику "Повстанця" допущено досить багато орфографічних помилок. Повідомлення у 1998 р. опубліковане у журналі "Воля і Батьківщина". Докладніше див.: Архів УСБУ ЛО. – Спр. П-23019; Мороз В. Останнє число "Повстанця" // Воля і Батьківщина. – 1998. – Ч. 2. – С. 62–71.

¹⁰ На чатах. Журнал для молоді. – 1947. – Ч. 2/3. – С. 2 // ГДА СБУ. – Ф. 13. – Оп. 1. – Спр. 376. – Т. 26. – Арк. 130 зв.

¹¹ Про "збірку документів" Миколи Лебеда та про нього див.: Стасюк О. Й. Лебедь Микола // Енциклопедія історії України: В 10 т. / Редкол.: В. А. Смолій (голова) та ін. – Київ: Наукова думка, 2009. – Т. 6: Ла–Ми. – С. 70–71; Сова А. До історії діяльності польського підпілля на Дрогобиччині в роки Другої світової війни // Цитаделя: Львівський мілітарний журнал. – Рік 2010, частина 1 (3). – С. 49–56; Сова А., Муравський В. Лебедь Микола // Енциклопедія Львова. – Т. 4. / За ред. А. Козицького. – Львів: "Літопис", 2012. – С. 34–35 та ін.

¹² Наприклад: Календарець на 1948 рік. – Львів, б. р. – С. нумерована (25); Календарець повстанця на 1950 рік. – Б. м.: виконано в техзв'язі "За Волю України", б. р. – С. 41.

“Вороний”, у написаних у Червонограді 1992 р. спогадах згадував: “Цей день, 19 грудня 1945 р., для нас був особливо трагічним. Крім “Золотаря”¹³ та “Володимирка”¹⁴, загинув тоді шеф Головного Штабу УПА генерал – “Перебийніс” – [Дмитро] Грицай і референт пропаганди Головного Проводу ОУН “Тарас” – [Дмитро] Маївський, коли переходили через Чехословаччину на захід, а також референти штабу ВО “Буг” майор “Аркас”¹⁵ та майор-виховник “Ватюга”¹⁶ разом з іншими повстанцями, що були з ними”¹⁷. До речі, у 1947 р., Василь Левкович перебував у республіканській тюрмі МГБ на Короленка у Києві. Його справу вів капітан МГБ Дубок, який виконував функцію, за словами В. Левковича “[...] не знаю, як і назвати, керівника чи начальника 2-го відділу при слідчій частині республіканського МГБ”¹⁸. Під час слідства мова зайшла і про Дмитра Грицяя. В. Левкович пізніше згадував: “Коли мова зайшла про смерть мого заступника “Аркаса” і “Ватюги” 19 грудня 1945 р., то Дубок відповів: то вам Миколай (19 грудня – Миколая) багато дечого приніс, і “Аркас” з “Ватюгою” тоді загинули, і “Золотар”, та й “Тарас” і “Перебийніс” тоді ж полягли. Я, вдаючи, що не знаю, що він має на увазі, запитав, про кого він говорить. Він відповів: “Тарас” – референт пропаганди, і “Перебийніс” – шеф головного штабу УПА, потрапили в Чехословаччині в руки чеської служби безпеки, але Тарас встиг застрілитись, а Перебийноса взяли живим. Але, додав він, чеські товариші не знають ваших поведок, і посадили його в камеру, не знявши ременя зі штанів. Він у камері зачепив ремінь за решітку ґратів на вікні і повісився, щоб не остатись у руках ворога”¹⁹.

На лютневому засіданні Головного Проводу ОУН на рідних землях було прийнято рішення, згідно з яким Головний Командир УПА Роман Шухевич мав виїхати за кордон до Закордонних

¹³ Псевдо Дмитра Слюзара.

¹⁴ Псевдо Дмитра Вітюка.

¹⁵ Псевдо Володимира Рудого.

¹⁶ Псевдо Василя Ваврука.

¹⁷ Василь Левкович – “Вороний”. Сторінки з пережитого комбатантом УПА // Спогади вояків УПА та учасників збройного підпілля Львівщини та Любачівщини. – Торонто–Львів, 2003. – С. 88.

¹⁸ Василь Левкович – “Вороний”. Сторінки з пережитого комбатантом УПА // Спогади вояків УПА та учасників збройного підпілля Львівщини та Любачівщини. – Торонто–Львів, 2003. – С. 105.

¹⁹ Василь Левкович – “Вороний”. Сторінки з пережитого комбатантом УПА // Спогади вояків УПА та учасників збройного підпілля Львівщини та Любачівщини. – Торонто–Львів, 2003. – С. 106.

Частин ОУН, щоб провести там ряд нарад²⁰. Згодом таке рішення було відмінено. На конференції Проводу ОУН, яка відбулася влітку 1945 р., вирішено відправити за кордон члена Бюро Проводу ОУН Дмитра Маївського та Василя Кука – “Леміша”. Згодом, через те, що на налагодження контактів з останнім треба було затратити багато часу, вирішено відправити замість Василя Кука Дмитра Грицяя. На той час Дмитро Грицай, за словами Василя Чижевського, з огляду на деякі непорозуміння з Романом Шухевичем – “Туром” хотів поїхати за кордон на зустріч зі Степаном Бандерою²¹. До речі, Дмитро Грицай у студентські часи дружив зі Степаном Бандерою. Останній не раз приїжджав у с. Дорожів²².

Восени 1945 р. база Петра Федун – “Полтави” в районі г. Парашка на Сколівщині була використана для підготовки та відправки у рейд в Західну Німеччину представників Проводу ОУН в Україні Дмитра Грицяя – “Перебийноса” та Дмитра Маївського – “Тараса”²³. Від кінця червня 1945 р. тут майже постійно перебував Дмитро Маївський. У жовтні 1945 р. на базу прибув Дмитро Грицай та кур’єр зв’язку Василь Чижевський – “Демид”. Тоді ж до бази Петра Федун прибула боївка охорони Дмитра Маївського під командуванням “Миколи”. Вона мала прикривати перехід вищеназваних осіб через радянсько-польський кордон. Забезпеченням рейдуючої групи займалися Михайло Дякунчук – “Волос” та Іван Корчинський – “Корчак”. У дорогу група вирушила на початку листопада 1945 р. кордон перейшли між селами Сянки та Беньова Турківського району Львівської області в ніч з 6-го на 7-ме листопада і вже 8-го листопада були у розташуванні курінного УПА Василя Мізерного – “Рена”²⁴. Далі рейдуюча група пішла по організаційних зв’язках. Дещо згодом Василь Чижевський залишив Дмитра Грицяя та Дмитра Маїв-

²⁰ Дужий П. Українська справа вчора і сьогодні. Збірник статей, спогадів. – Львів: Афіша, 2002. – Том 1. – С. 421.

²¹ Ще до справи Тараса і Перебийноса (Зізнання Деміда). 3 листопада 1947 р. // Архів ОУН у Мюнхені. – Арк. 1.

²² Грушовський Богдан. Дмитро Грицай приїздив зі Степаном Бандерою в Дорожів. Спогади. Записав Григорій Дем’ян 30 квітня 1997 р. у с. Верхній Дорожів Дрогобицького р-ну Львівської обл. Зберігаються в архіві Г. Дем’яна. Опубліковані: Дем’ян Г. Повстанський генерал “Перебийніс” // Шлях перемоги. – 1997. – 5 червня. – Ч. 23 (2249). – С. 7

²³ Романюк М. Петро Федун – “Полтава” – провідний ідеолог ОУН та УПА. – Торонто–Львів: Видавництво “Літопис УПА”, 2009. – С. 33–34 (Літопис УПА, серія “Події і люди”, книга 6).

²⁴ Романюк М. Петро Федун – “Полтава” – провідний ідеолог ОУН та УПА. – Торонто–Львів: Видавництво “Літопис УПА”, 2009. – С. 34 (Літопис УПА, серія “Події і люди”, книга 6); Зізнання Деміда // Архів ОУН у Мюнхені. – Арк. 1.

ського у Пряшеві. Сам він поїхав до Праги. Звідти мав підготувати перехід групи до Мюнхену²⁵. 5 грудня 1945 р. недалеко від чехословацько-німецького кордону при перевірці документів Василя Чижевського було затримано пограничною сторожею. 25 січня 1946 р. Якуб Штерн, який переходив кордон разом із "Демидом", СБ ОУН розповідав: "В І. год[ині] в ночі пройшли ми від Кубіц Ч[еських] до границі пасом неутральним 6 км. Було нас 20 чоловік, чотирнадцять поляків, решта жиди. На станиці переходового пункту було чотирьох чеських старшин, які почали в нас не дуже то докладну ревізію. Цей поляк Д[емид]²⁶ був з черги п'ятий, коло него знайшли 200 кор[он] чеських більш нічого. [...] було б все добре, тільки цей поляк Д[емид] [...] зачав домагатися від Старшин на тих 200 кор[он] поквітовання, говорив, що коли ще раз верне до них, щоб міг собі ці гроші відібрати. Старшини розсердилися і зачали робити ще раз поновну ревізію, шукали дуже докладно, замість грошей витягали багато паперу листів і нелегальних газет. Поляк Д[емид] був дуже спешений та поденервований, я вже бачив, що щось не є в порядку, думаю, що це не був паскар. При ревізії замість грошей витягали папері, я сам бачив около одного кілограма. Ми решта хотіли зі своєї сторони йому допомогти, говорили зі старшинами щоб їх зблятувати, грішми та паперосами. Поляк Д[емид] не хотів, сказав, що він буде сам себе боронити. Між іншими я зачув, коли поляк Д[емид] говорив до старшин чеських, він сам говорив дещо по чеськи, що чехи є вже вільним народом у своїй державі мають право, а інші ще його не мають "Ви повинні допомогти другим, а не шкодити". Я відчув, що справа є досить небезпечна. На місці старшини чеські узнали поляка Д[емида] за шпіона... проти ССР. Я постарався тому нещасливому полякови Д[емиду] віддати футро, бо ми вирушали дальше в дорогу, вже без поляка Д[емида] щасливо прийшли до Амер[иканської] Зони. Не знаю, що дальше з ним сталося"²⁷. Після затримання Василя Чижевського відвезли до в'язниці у Празі по вул. Вашингтонській, 7²⁸.

У зв'язку з непевною ситуацією в Празі, зокрема ревізією в помешканні Печери 7–8 грудня 1945 р., що відбулася по від'їзді Васи-

²⁵ Протокол описаний дня 13 січня 1946 р. з Дорка відносно Деміда // Архів ОУН у Мюнхені. – Арк. 1.

²⁶ З конспіративних міркувань Василь Чижевський видавав себе за поляка.

²⁷ Протокол списаний дня 25 січня 1946 р. з Якуба Штерна в Ляндсбергу відносно Деміда // Архів ОУН у Мюнхені. – Арк. 1.

²⁸ Протокол описаний дня 13 січня 1946 р. з Дорка відносно Деміда // Архів ОУН у Мюнхені. – Арк. 1.

ля Чижевського – “Деміда” і з приїздом “Дорка” до Праги було вирішено з огляду на такі обставини, негайно організувати перехід на захід. Дмитро Маївський та Дмитро Грицай, порадившись, визначили день від’їзду на 18 грудня 1945 р. о год. 18.30. Пропозицію “Дорка” поїхати самому на захід, щоб організувати їм перехід, з огляду на брак часу було відкинено. Перед від’їздом “Дорко” мав дві розмови з Дмитром Грицаєм та Дмитром Маївським такого змісту: “а/ Я [мова про Дорка. – А. С.] сказав, і докладно поінформував про справу переходів на захід, підкресливши, що це справа певного ризику – вказуючи одночасно, що дотепер користали з легальних репатріаційних можливостей /вказав на переїзд Свент., Калини, Ірини/, друге не чекали на прихід групи людей з К[раю], тому спеціальних приготувань не роблено, враховуючи, що Демид йдучи сам при допомозі Анд[рія] дасть собі раду. б/ Сит[уація] в к[ра]ю, передання біжучих справ які він в К[ра]ю вів – з заборорою ведення їх до його повороту. Стан в К[ра]ю поважний. Натиск зі сторони більш[овиків] /кинуто Арм[ію] 4 укр[аїнського] фронту, що відмовлялась виступати проти УПА/. Зазначив, що коли спізняться /реченець 15–20.12.[19]45 р./ назад в наслідок техн[ічних] перешкод /сніги – інше/, то в краю можуть нічого не застати. Край готується до загального повстання. Числить, що фізично втримається через весну. Розраховуючи в загальному на конфлікт. Тар[ас] – виготовив штафету до К[ра]ю і відкликав рейд, що мав відбутись в Словач[чину]. Відбув також розмову з д[руг]ом Г[рица]єм котрого інформував про техн[ічні] можливості переходу на захід”²⁹.

Для переходу чехословацько-німецького кордону Дмитрові Грицяю та Дмитрові Маївському виготовлено документи, що стверджували їхнє перебування в Зальцбургу, відповідно для Грицяя на прізвище Крайнікович, Осип Капко, для Маївського – Германич, Ярослав Сірій³⁰. Провідник супроводжував Дмитра Грицяя, Дмитра Маївського та “Дорка” до міста Домажліц, там, залишив їх, зорієнтувавши у правильному напрямку. О 1-ій годині в ніч з 18 на 19 грудня 1945 р. вони вирушили в напрямку Фурт ім Вальде. Орієнтувалися за допомогою компасу. При собі мали: 1) краєві видання; 2) звіт з боїв УПА; 3) Станиславівський звіт з Краєвих нарад УПА, що відбулися 25 жовтня 1945 р.; 4) особи-

²⁹ Протокол описаний дня 13 січня 1946 р. з Дорка відносно Грицяя і Тараса // Архів ОУН у Мюнхені. – Арк. 1.

³⁰ Протокол описаний дня 13 січня 1946 р. з Дорка відносно Деміда // Архів ОУН у Мюнхені. – Арк. 1; Протокол описаний дня 13 січня 1946 р. з Дорка відносно Грицяя і Тараса // Архів ОУН у Мюнхені. – Арк. 1.

сті та родинні фотографії, фотографії старшин УПА, фільм про УПА; 5) особисті гроші; 6) зброю – два пістолети 7.65 калібру. На випадок можливого затримання чехами, всі компрометуючі матеріали несли зверху, вразі потреби щоб їх знищити. За ніч група наблизилася до кордону на віддалі 5 км. У зв'язку із відкритою та заселеною місцевістю група вирішила перечекаати день у лісі, і ввечері 19 грудня 1945 р. далі вирушити у дорогу. В день недалеко місця перебування Дмитра Грицяя, Дмитра Маївського та “Дорка” селяни заготовляли дрова, бігали діти, тому не виключено, що їх могли побачити. Ввечері група вирушила далі. По дорозі зауважили якихось людей, які йшли за ними лісом. Просуваючись через ліс недалеко кордону група зненацька була заскочена та оточена 10 озброєними військовими та прикордонниками. На допиті СБ ОУН 12 січня 1946 р. “Дорко” свідчив: “В год. 4-30 пополу́дні [ми] рушили в дальшу дорогу. Часом зупинялися і наслухували, чути було, що хтось іде, це переходили люди. Треба було переходити поляну, кількасот метрів від будинків. Ішов перший [Дмитро] Гри[цай] або Тарас. Перейшли поляну і ввійшли до ліса, ввійшли яких 20 метрів вглиб ліса, як нас обскочило біля 10 узброєних в автомати людей. Вони крикнули: “руци в гору” і зараз зачали питати хто вони, куди йдуть, чи мають перепустки”³¹. Будь-якої можливості оборонятися не було. Тоді Дмитро Грицай, Дмитро Маївський і “Дорко” вирішили відкупитися горілкою та цигарками³². Така практика до цього часу була поширена та цілком оправдана³³. Однак бажаного результату це не дало. На запит чи мають зброю, Дмитро Грицай відповів, що має. В нього пістолет забрано. В Дмитра Маївського після обшуку зброї не знайшли (мав заховану під одягом на животі). Затриману групу з піднесеними вгору руками відвели до станиці прикордонної охорони, яка знаходилася на віддалі 1 км до села Фольмава³⁴. Тут перевели

³¹ Протокол описаний дня 12 січня 1946 р. з Дорка відносно Тараса і Грицяя // Архів ОУН у Мюнхені. – Арк. 2.

³² Протокол описаний дня 13 січня 1946 р. з Дорка відносно Грицяя і Тараса // Архів ОУН у Мюнхені. – Арк. 1.

³³ Протокол списаний дня 12.01.1946 р. з Дорка відносно Грицяя і Тараса”, Протокол списаний дня 13.01.1946 р. з Дорка відносно Демида, Протокол списаний дня 14.01.1946 р. з Дорка відносно Грицяя і Тараса, Протокол списаний з Дорка дня 16.01.1946 р. відносно Тараса і Грицяя, Нотатки з розмови з Печерою дня 15.02.1946 р. відносно Демида, Звіт Печери у справі Демида, Протокол списаний дня 27.02.1946 р. з Дорка відносно Тараса і Грицяя // Архів ОУН у Мюнхені.

³⁴ Булат В. Шеф Головного Військового Штабу УПА (В четверту річницю смерті генерала Перебийноса) // До зброї. Журнал української військово-політичної думки. – 1950. – Січень. – Випуск 1(14). – С. 28.

докладний обшук. Дмитро Маївський заявив, що абсолютно всі речі є його. Документи і речі забрано. Тоді він зажадав зустрічі з командиром прикордонників, на що останній не погодився. Дмитро Маївський намагався переконати, що вони переносили важливі документи, які мають державне і міжнародне значення та засвідчують світові боротьбу українського народу. Однак, його промова не зробила відповідного враження на присутніх. Дмитро Маївський заявив чехам: “що за це, що тут станеться вони та їх нащадки будуть поносити відповідальність”³⁵. Після цього вихопив пістолет і вистрілив собі в рот³⁶. Це було близько 19-00. Смерть наступила миттєво. Чехи були заскочені. Вони не сподівалися такого повороту справи. Після цього Дмитра Гриця та “Дорка” роздягнули до нага і провели докладний обшук. Що зроблено з тілом Маївського невідомо. Речі, знайдені при ньому, долучено до всіх інших матеріалів. У розмові з Дмитром Грицаєм чехи закидали йому шпигунство на користь США. 19 грудня 1945 р. близько 21-00 – 22-00 прийшла жандармерія і закувавши Дмитра Гриця та “Дорка” перевезла їх до Чеських Кубіц³⁷. Там вони пробули до 20 грудня 1945 р. О 8 ранку в Чеських Кубіцах над Дмитром Грицаєм було проведено вступне слідство. При тому його били. Слідство велося в напрямку окреслення характеру і важливості матеріалів, кому були призначені, куди мали бути доставлені, чому Дмитро Маївський застрелився і т. ін. Про перебування Дмитра Гриця та “Дорка” було повідомлено у міста Пльзень і Клатові, з зазначенням, що є чергова справа шпигунства. З міста Клатові невдовзі приїхав полковник, який був присутній на подальших допитах. Він погрожував Дмитру Грицяю, що справу передасть до ГПУ. 20 грудня 1945 р. закованого Дмитра Гриця та “Дорка” під охороною 4-ох жандармів відтранспортовано через Пльзень до Праги. Прибули вони до Праги о 19-00. Дмитра Гриця та “Дорка”, після

³⁵ Протокол описаний дня 13 січня 1946 р. з Дорка відносно Гриця і Тараса // Архів ОУН у Мюнхені. – Арк. 1.

³⁶ У ґрунтовній монографії Івана Патриляка 2012 р., в якій на основі широкого кола джерел здійснене комплексне дослідження діяльності на території України українського визвольного руху від початку Другої світової війни до остаточної ліквідації збройного підпілля органами радянської державної безпеки, на жаль вкралася помилка. Про Дмитра Маївського написано, що він загинув у перестрілці з чехами. Див.: Патриляк І. К. “Встань і борись! Слухай і вір...”: українське націоналістичне підпілля та повстанський рух (1939–1960): Монографія. – Львів: Часопис, 2012. – С. 497.

³⁷ Протокол описаний дня 13 січня 1946 р. з Дорка відносно Гриця і Тараса // Архів ОУН у Мюнхені. – Арк. 2.

докладної перевірки, приміщено до в'язниці по вулиці Вашингтонській, 7. Їхні справи перебрали капітан Новак і Гровачек³⁸.

21 грудня 1945 р., перебуваючи в одній камері вони за стіною почули, що хтось працював на друкарській машинці. Як з'ясувалося там сидів Василь Чижевський, з яким вдалося порозумітися через стіну (у верхньому куті труби була дірка через яку говорили, а також "Демид" передав записку)³⁹. Василь Чижевський повідомив, що вже тиждень сидить у в'язниці, на допит його ще не водили, а справу передано до міністерства внутрішніх справ Чехословаччини⁴⁰. Просив, щоб до нього не признавалися⁴¹. Василь Чижевський у записці до Дмитра Грицай писав, що є можливість втечі з в'язниці⁴². На допитах "Дорка" розпитували про "Демиду", зокрема його справжнє прізвище, посаду в ОУН, "цифрове число" і т. д. "Дорко" признався, що знає "Демиду". Їм було влаштовано зустріч. У результаті "Дорко" признався до нього, "Демид" теж сказав, що знає "Дорка"⁴³.

21 грудня 1945 р., Дмитро Грицай просив "Дорка", щоб той допоміг покінчити йому самогубством, вказуючи на те, що чехи цю справу обов'язково передадуть в руки НКВД, а ті в свою чергу проведуть над ним показовий процес. "Дорко" відмовився. Дмитро Грицай у розмові з "Дорком" також порушував такі справи: "а/ Негайно вислати людей на провідні становища до Краю, б/ за цей випадок в першу чергу поносить вину Андрій. Тому, що не допилював справи зв'язку, в/ закинув співвину мені, за те, що я надіявся при евент[уальній] всипі на викуп, чи збройну оборону"⁴⁴. З Василем Чижевським "Дорко" мав нагоду зустрічатися у вмиральні. Не зважаючи, що там було заборонено розмовляти між собою, вони все-таки декілька разів зуміли порозумітися.

³⁸ Протокол описаний дня 13 січня 1946 р. з Дорка відносно Грицай і Тараса // Архів ОУН у Мюнхені. – Арк. 2.

³⁹ Протокол описаний дня 13 січня 1946 р. з Дорка відносно Грицай і Тараса // Архів ОУН у Мюнхені. – Арк. 2; Протокол списаний дня 13 січня 1946 р. з Дорка відносно Демиди // Архів ОУН у Мюнхені. – Арк. 2.

⁴⁰ Протокол описаний дня 13 січня 1946 р. з Дорка відносно Грицай і Тараса // Архів ОУН у Мюнхені. – Арк. 2

⁴¹ Протокол списаний дня 13 січня 1946 р. з Дорка відносно Демиди // Архів ОУН у Мюнхені. – Арк. 1–2.

⁴² Протокол описаний дня 13 січня 1946 р. з Дорка відносно Грицай і Тараса // Архів ОУН у Мюнхені. – Арк. 2.

⁴³ Протокол списаний дня 13 січня 1946 р. з Дорка відносно Демиди // Архів ОУН у Мюнхені. – Арк. 2.

⁴⁴ Протокол описаний дня 13 січня 1946 р. з Дорка відносно Грицай і Тараса // Архів ОУН у Мюнхені. – Арк. 2.

В ході таких розмов “Демид” повідомив “Доркові”, що Дмитро Грицай повісився⁴⁵. Слідчим у празькій в’язниці нічого не вдалося дізнатися від Дмитра Грицяя. Його протокол допиту становив лише півтора сторінки⁴⁶.

22 грудня 1945 р., бачачи безвихідь ситуації, Дмитро Грицай покінчив життя самогубством. Хтось може засудити такий вчинок. Однак в цій ситуації іншого виходу не було. Дмитро Грицай як член Проводу ОУН та шеф ГВШ УПА знав занадто багато про діяльність та структуру націоналістичного підпілля на західноукраїнських землях. Він розумів, що його свідчення, в разі передачі його чехами у руки державних органів радянської безпеки завдали б великої шкоди українському визвольному рухові. Тому такий крок з його боку був прогнозований і логічний. Цілком заслужено про Дмитра Грицяя та інших діячів українського націоналістичного підпілля у грудні 1950 р. у виданні ЗЧ ОУН зазначалося: “Легенда⁴⁷, Тарас⁴⁸, Перебийніс – це провідники ОУН, це цілий декалог. Кожний з них зокрема це кожна точка декалогу і кожний з них зокрема це його цілість. [...] Тарас і Перебийніс це провідники що творили і давали накази і перші їх виконували. Вони як члени Проводу ОУН були співтворцями наказу: “Провідні члени ОУН не віддаються живими в руки ворога”. Вони попавши в засідку вірних служак НКВД, чеських четників, крикнули стократ сильніше як Хвильовий, бо крикнули: “геть від Москви, геть від большевизму, геть від всіх окупантів України”. Вони крикнули цілим своїм єством, цілим своїм життям від першого до останнього дня, в беззупинному змагу, в безприкладній боротьбі зі всіми окупантами, за Українську Самостійну Соборну Державу”⁴⁹. Що сталося з тілом Дмитра Грицяя й досі невідомо. Можливо його поховали десь на території празької в’язниці, можливо знищили, як інших членів ОУН та вояків УПА у ямі з негашеним вапном⁵⁰,

⁴⁵ Протокол списаний дня 13 січня 1946 р. з Дорка відносно Деміда // Архів ОУН у Мюнхені. – Арк. 2.

⁴⁶ Протокол описаний дня 12 січня 1946 р. з Дорка відносно Тараса і Грицяя // Архів ОУН у Мюнхені. – Арк. 3.

⁴⁷ Псевдо Івана Климів.

⁴⁸ Псевдо Дмитра Маївського.

⁴⁹ Героям слава! // Сурма. Видання Закордонних Частин Організації Українських Націоналістів. – 1950. – Грудень. – Ч. 26. – С. 2.

⁵⁰ У працях істориків Олександра Іщука та Михайла Романюка зазначалося, що вночі 28 грудня 1951 р. співробітники МГБ закопали тіла Романа Кравчука (“Петро”, “Максим”, “Степовий”), Петра Федуну (“Петро Полтава”, “П.М.Савчук”, “Север”), Богдана Зобніва (“Миронича”), Михайла Сенюка (“Скритий”), Григорія Яреми (“Зенко”, “Діброва”), Євгена Якимів (“Богдан”) та Богдана Паньків (“Буря”) у три-

можливо вивезли за місто. На ці запитання українські науковці ще повинні дати відповіді. Адже національний герой Дмитро Грицай заслужив на гідне вшанування його пам'яті. У с. Верхній Дорожів Дрогобицького р-ну Львівської області на надгробному пам'ятнику дружини Марії Грицай поряд її фотографії є фотографія її чоловіка Дмитра Грицай. Символічно, хоча б у такий спосіб, дорожівці вирішили вшанувати свого односельчанина.

ДОКУМЕНТ

Повідомлення про смерть Дмитра Грицай

[1946 р.]

ПОВІДОМЛЕННЯ⁵¹

Дня 19. грудня 1945 року⁵² згинув смертю революціонера на терені Чехо-Словаччини сл[авної] п[ам'яті] Генерал Дмитро Грицай (Перебийніс)⁵³, Член Проводу ОУН і шеф Головного Військового Штабу УПА.

Член УВО⁵⁴, член ОУН від перших днів її існування, військовий референт КЕ ОУН в 1933 р.⁵⁵, кількакратний в'язень та доволітній в'язень концтабору в Березі Картузькій⁵⁶, член Проводу ОУН і військовий референт в Проводі ОУН в 1940 р. учасник II. ВЗ

метровій ямі з негашеним вапном на території "об'єкту №39" УМГБ у Львівській області (тюрма "на Лонцького" у Львові). Докладніше див.: Іщук О. Розшук органами державної безпеки УРСР керівника Головного осередку пропаганди ОУН(б) Петра Федун у 1944–1951 рр. – Київ, 2008. – С. 32; Романюк М. Передмова // Федун Петро – "Полтава". Концепція Самостійної України. Том 1. Твори / Упоряд. і відп. ред. М. В. Романюк; НАН України. Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича; Галузевий державний архів Служби безпеки України. – Львів, 2008. – С. 16; Романюк М. Петро Федун – "Полтава" – провідний ідеолог ОУН та УПА. – Торонто–Львів: Видавництво "Літопис УПА", 2009. – С. 54 (Літопис УПА, серія "Події і люди", книга 6).

⁵¹ Дмитро Грицай народився 1 квітня 1907 р. у с. Верхній Дорожів Дрогобицького р-ну Львівської обл.

⁵² Насправді Дмитро Грицай загинув 22 грудня 1945 р. у празькій в'язниці по вул. Вашингтонській.

⁵³ "Перебийніс" – одне із псевд Дмитра Грицай. Крім нього він у підпіллі використовував такі псевда: "Бук", "Дуб", "М. Д. Б.", "М. Д. Бученко", "Олег", "Палій", "Сірко" та ін.

⁵⁴ Член УВО з 1928 р.

⁵⁵ 3 перервами в 1931–1939 рр. займав посаду військового референта крайової ексективи ОУН західно-українських земель.

⁵⁶ Політв'язень польських в'язниць (22 березня – 4 червня 1932 р., 10 жовтня – 18 листопада 1932 р.) і концентраційного табору в Березі Картузькій (липень 1934 – квітень 1936 р.; 1939 р.), де належав до підпільного проводу українців.

ОУН⁵⁷. член Проводу ОУН і військовий референт в Проводі ОУН 1941–42 р., політв'язень німецької в'язниці у Львові в 1943 р.⁵⁸, член Проводу ОУН в 1943–46⁵⁹ рр., і шеф Головного Військового Штабу УПА⁶⁰ в 1945 р., редактор підпільних військових підручників⁶¹, делегат Проводу ОУН з Матірних Земель до Проводу ОУН за кордоном – це шлях відповідальних обов'язків, які виконував сл[авної] п[ам'яті] Генерал ПЕРЕБИЙНИС. –

На протязі Його довголітньої революційної праці питомими прикметами Його характеру були прямотинність, безкомпромісовість і послідовність. В різних умовах боротьби за УССД з усіма окупантами гордо держав прапор честі Вояка-Революціонера. В безвихідній ситуації, кинений більшовиками у в'язницю, першої ночі покінчив зі своїм життям. –

Перед Його ідейністю і невгнутим характером клонять голови всі бійці-революціонери сьогодні і клонитимуть всі переємники боротьби за Самостійність України.

ВІЧНА СЛАВА ГЕРОЄВИ УКРАЇНСЬКОЇ
НАЦІОНАЛЬНОЇ РЕВОЛЮЦІЇ!

ПРОВІД	ГОЛОВНЕ КОМАНДУВАННЯ
ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ	УКРАЇНСЬКОЇ ПОВСТАНЧОЇ
НАЦІОНАЛІСТІВ	АРМІЇ

“Збірка документів Миколи Лебеда”. Оригінал. Машинопис.

⁵⁷ Учасник II Великого збору ОУН у Кракові, що відбувся 31 березня – 3 квітня 1941 р.

⁵⁸ За часів німецької окупації за націоналістичну діяльність впродовж грудня 1942 р. – вересня 1943 р. Дмитро Грицай відсидів в тюрмах гестапо, звідки був звільнений у Львові бойовою Служби Безпеки ОУН.

⁵⁹ У документі помилка, має бути 1945 р.

⁶⁰ Керівник першої збірної присяги трьох сотень УПА за ухваленим текстом УТВР 5 серпня 1944 р. у Карпатах.

⁶¹ Редактор підпільного військового підручника “Бойовий правильник піхоти” (1944 р.).

СВЯТКУВАННЯ 100-РІЧЧЯ ПРОГОЛОШЕННЯ ЗУНР

ДРОГОБИЧЧИНА В ПЕРІОД ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ РЕСПУБЛІКИ: ДЖЕРЕЛА, ДОКУМЕНТИ, СПОГАДИ

*Володимир Ханас,
заступник голови Дрогобицької райдержадміністрації,
аспірант кафедри всесвітньої історії
та спеціальних історичних дисциплін*

Сто років тому в процесі розпаду Австро-Угорської імперії українцями Галичини було проголошено створення Західноукраїнської Народної Республіки. Особливо важливим в теперішній час (російсько-української війни) є згадати на державному та місцевому рівнях і відзначити цю важливу історичну подію, державотворення на західноукраїнських землях.

Свідченням того, що ця подія має важливе значення в житті держави є Указ Президента України від 22.01.2016 р. № 17/2016 «Про заходи з відзначення 100-річчя Української революції 1917-1921 років» та розпорядження голови Львівської обласної державної адміністрації від 16.11.2017 р. № 1114/0/5-17 «Про створення оргкомітету з підготовки та проведення заходів із відзначення 100-річчя утворення Західноукраїнської Народної Республіки». Відповідно до цих нормативно-правових актів передбачено протягом жовтня-листопада 2018 року проведення урочистостей та заходів з цієї нагоди.

Метою цієї статті є публікація документів, спогадів тощо про події державотворення, які відбувалися на Дрогобищині протягом 1918 – 1921 років. Стаття передбачає наступні розділи: 1) Встановлення української влади в листопаді 1918 р. та призначення керівного складу Дрогобицького повіту, міських та сільських громад Дрогобищини; 2) Перелік стрільців УГА з населених пунктів Дрогобищини; 3) Пожертви та допомога українському війську; 4) Діяльність органів влади; 5) Польська окупація: вбивства, арешти, знущання, нищення майна тощо; 6) Списки полонених стрільців УГА в польських таборах.

Розділ 1. ВСТАНОВЛЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ВЛАДИ НА ДРОГОБИЧЧИНІ В ЛИСТОПАДІ 1918 РОКУ

Українська влада в Дрогобичі була встановлена 2 листопада 1918 р. На допомогу місцевому українському комітетові прийшли селяни із Грушева та Добрівлян під проводом учителя Стефана Кужеля. Незабаром до них приєдналися чисельні добровольці зі сіл Нагуєвичі, Попелі, Тустановичі та Ясениця Сільна, які заповнили вулиці Дрогобича. Активну участь у наведенні правопорядку правопорядку в місті взяли колишні старшини австрійської армії Вовк, Омелян Тустановський, Микола Спанчак.

Діячі українського Комітету Микола Бодруг, Степан Кужіль, Іван Калинович та д-р Хома-Довський увійшли до місцевої військової комендатури й повідомили коменданта, що за наказом Уккрани переймають військову владу над станційною командою та складами боєприпасів. Після недовгих перемовин вирішили, що розквартирований у Дрогобичі батальйон угорців негайно покине місто, залишивши зброю та спорядження українському війську. Угорські вояки, втішені закінченням служби, відмарширували на залізничну станцію з вигуками «Ellen Ukraina!» (Слава Україні!), а українські підрозділи тим часом захоплювали приміщення пошти, телеграфу, староства, повітового суду, податкового уряду, магістрату, Австро-Угорського Банку, залізничні станції (головну і так звану малу), державний нафтопереробний завод («відбензинарю») та управління маєтків та лісів.

Повітовим комісаром став д-р Микола Бодруг, якого невдовзі змінив Антін Горбачовський. Український Державний Банк (колишній Австо-Угорський) очолив о. Антін Рудницький. Завідувачами податкового уряду стали Василь Гаврилів та Михасевич. Тимчасовим керівником повітового суду призначили Юліана Дроздовського. Начальником залізничної станції став інспектор Дмитро Гутович, пошти й телеграфу – Іван Калинович. Повітову жандармерію взяв під свою команду чотар Окопний. Окружну Шкільну Раду очолив інспектор Іван Ліщинський. Директором Державної української гімназії став Андрій Алиськевич.

До Управи Украни в Дрогобичі увійшли: Семен Вітик – голова Ради; Володимир Бірчак – заступник голови, Іван Калинович – секретар, д-р Віктор Пацлавський – заступник секретаря. Окрім них, до Управи долучили всіх новопризначених начальників державних установ повіту.

У Бориславі в перших числах листопада 1918 р. владу здобула польська військова організація, складена з частини розпущеного легіону, який переховувався в місті. Легіонери залучили до оборони міста робітників польської національності. Однак українські військові відділи та селяни навколишніх сіл з косами і рушницями оточили містечко, не допускаючи постачання до міста харчів. Під загрозою голоду озброєні польські відділи відступили з Борислава. Щоб мирно розв'язати конфлікт, 5 листопада 1918 р. УНРада в Дрогобичі запропонувала польським робітникам Борислава, Волянки, Тустанович і Губичів підписати угоду про те, що вони визнають політичну владу Повітової УНРади...

У Дрогобичі в листопаді 1918 – травень 1919 р. виходив друком орган Управи Повітової Украни «Дрогобицький листок» (відповідальний редактор Іван Калинович).

Українські вчителі народних шкіл Дрогобиччини навесні 1919 р. видавали часопис «Нова школа» (відповідальний редактор Дмитро Беч).

До Української Національної Ради були обрані: від міста Дрогобич – інженер Маріян Козаневич; від Дрогобицького повіту – адвокат Гриць Кузів; від міста Борислав – інженер-технік Гриць Терлецький.

Джерело: Павлишин О. Львівщина в добу Західно-Української Народної Республіки (1918-1919). Навчальний посібник. – Львів: Літопис, 2008. – С. 26-30.

ЛИСТОПАД 1918 р. НА ДРОГОБИЧЧИНІ

Спогади чот. УГА Миколи Спанчака

Блискавкою поширилася вістка по селах Дрогобиччини, що українці перебирають владу у Східній Галичині та організовують на своїх споконвічних землях власну Українську Державу. Відділи молодих та старших селян з власної волі й ініціативи, зі співом патріотичних пісень маршували на поміч своєму повітовому містові Дрогобичеві.

Гурт таких молодих селян із села Грушева вирушив також до Дрогобича на поміч. По дорозі з'єдналися з гуртом із села Добрівлян під проводом учителя Кужія. Разом обступили станицю добрівлянської жандармерії, роззброїли її і передали командування станиці українцеві, а деяку кількість крісів забрали для
194

своїх відділів. І далі разом маршували до Дрогобича. Дорогою радісно віталися з відділами добровольців з інших сіл.

У Дрогобичі вже кипіла праця, організували військові частини з місцевих і прибуваючих з усіх сіл повіту добровольців. Старшини колишньої австрійської армії Тустанівський, Вовк, Кужіль і інші наводили порядок. А австрійська залога міста Дрогобича, побачивши такий ентузіазм і бойовий дух українського народу, не ставила ніяких перешкод.

Але в сусідньому містечку Борислав жило багато поляків. Вони захопили цей центр нафтового басейну в свої руки, стероризувавши українське населення. Постав відразу бойовий фронт біля Борислава. Наші стежі кілька разів підходили до околиць Борислава. Поляки вислали проти нас саморобну залізничну панцерку, але після короткого бою ми захопили її з польськими бойовиками. Від полонених поляків ми взяли обіцянку, що вони вже більше не будуть воювати проти української влади, і відпустили їх до Борислава, а панцерку разом з машиністом забрали до Дрогобича. Була велика радість, українці Дрогобиччини виграли перший бій з поляками!

Тимчасом поширилася вістка, що поляки зайняли сусіднє місто Самбір. До здобутої панцери причепили ще кілька вагонів і їдемо на Самбір. По дорозі обсаджуємо всі залізничні станції українськими залізничниками, щоб забезпечити собі вільний проїзд. Під Самбором переїхали міст на Дністрі, розпустили розстрільну і так підходимо бойовим порядком до станції Самбір. Тут виявилось, що і станцію, і місто вже відібрали від поляків самі місцеві українці.

І знову велика радість, і наше почуття сили зростає. Демонструємо єдність із самбір'янами відспівуванням українського державного гімну. З піднесеним духом і з сильною вірою в наші сили прощаємося з самбір'янами і вертаємося в доброму настрою до Дрогобича.

У той час із Стрия до Дрогобича приїхав новий комендант, сот. Укарча. Колишній посол до австрійського парламенту Семен Вітик очолив Дрогобицьку Національну Раду. Д-р Андрій Чайковський очолив Національну Раду в Самборі. Дрогобицькі провідники виїхали автом до Самбора, щоб намітити спільний план дій. Я їду з ними як військова охорона ще з двома стрільцями.

Всі дороги забиті поворотцями з австрійської армії та російськими полоненими з австрійського полону. Рух в обі сторони на

захід і на схід. Між вояками бачимо українців, поляків, мадярів, німців, чехів і інших. Деякі з цікавістю, а деякі ворожо позирали на авто з синьо-жовтими прапорцями. До Самбора приїхали ми без пригод.

Д-р А. Чайковського та інших застали в урядах. Негайно по нашому приїзді почалися спільні наради. Увечері вернулися щасливо до Дрогобича.

Швидко zorganizували в Дрогобичі працю в урядах, установах і товариствах. Українська міліція доглядала за порядком у місті. Зорганізували військові частини, які щоденно вправляли. Ось так то відбувся переворот у Дрогобичі і Дрогобиччині.

Джерело: Гуцуляк М. Перший Листопад 1918 року на західних землях України. – К.: Либідь, 1993. – С. 284-285.

КЕРІВНИЙ СКЛАД ДРОГОБИЦЬКОГО ПОВІТУ, МІСЬКИХ ТА СІЛЬСЬКИХ ГРОМАД (1918-1919 рр.)

Дрогобицький повіт

Повітовий комісар: Микола Бодруг, суддя; від 16 листопада 1918 р. – Антін Горбачевський, адвокат.

Голова Повітової УНРади: Микола Бодруг; від 3 листопада 1918 р. – Семен Вітик, посол до австрійського парламенту, організатор робітничого руху, журналіст.

Дрогобич

Голова міської управи: о. Антін Рудницький.

Борислав

Міський комісар: Євстахій Сасик, селянин.

Заступник міського комісара: Гриць Терлецький, гірничий технік.

Тустановичі

Міський комісар: Филип Левицький, інженер.

Заступник комісара: Льків, селянин¹.

¹ Павлишин О. Львівщина в добу Західно-Української Народної Республіки (1918-1919). Навчальний посібник. – Львів: Літопис, 2008. – С. 188.

Верхні Гаї

Василь Гук – громадський комісар с. Верхні Гаї².

Залужани (Вацевичі)

Михайло Фур – громадський комісар с. Вацевичі³.

Кропивник Новий

Микола Мазур (із Східниці, вчитель) – громадський комісар с. Кропивник Новий⁴.

Нижні Гаї

Іван Стецко – громадський комісар с. Нижні Гаї⁵.

Опака

Михайло Ворон – громадський комісар с. Опака⁶.

Добрівляни

Іван Дошак – громадський комісар с. Добрівляни;
Слюсар – громадський комісар с. Добрівляни⁷.

Снятинка

Іван Романюк – громадський комісар с. Снятинка⁸.

² Спогади Гука Ігоря Зіновійовича, жителя м. Дрогобич Львівської обл. (Записав Володимир Ханас 23.01.2019 р. в м. Дрогобич) // Приватний архів Володимира Ханаса у Верхніх Гаях.

³ Фур І. Вацевичі (тепер Залужани) // Дрогобиччина – земля Івана Франка: Зб. геогр., іст. і етнограф. матеріалів./ Головний ред. колеґії Л. Луців. Т. І. – Нью-Йорк – Париж – Сідней – Торонто, 1973. – С.242.

⁴ Кропивницький О. Кропивник Новий // Дрогобиччина – земля Івана Франка: Зб. геогр., іст. і етнограф. матеріалів./ Головний ред. колеґії Л. Луців... Т. І. – С. 288.

⁵ М. Засідання У.Н.Р. в Дрогобичи // Дрогобицький Листок. – 1919. – № 17. – 17 лютого.

⁶ Панчак І. Опака // Дрогобиччина – земля Івана Франка: Зб. геогр., іст. і етнограф. матеріалів./ Головний ред. колеґії Л. Луців... Т. І. – С. 344.

⁷ Захарія Й. Добрівляни на Дрогобиччині. Короткий експурс у недалеке минуле села. Історико-краєзнавчий нарис-путівник. Львів. 2010. – С. 53-54.

⁸ Н.Н. Стан українського шкільництва // Дрогобиччина – земля Івана Франка: Зб. Географ., іст., етнограф.-побутових і мемуарн. Матеріалів. – Т.ІІІ. – Нью-Йорк – Париж – Сідней – Торонто, 1986. – С. 438.

Розділ 2. ПЕРЕЛІК СТРІЛЬЦІВ УГА З НАСЕЛЕНИХ ПУНКТИВ ДРОГОБИЧЧИНИ

Дрогобич

1. полк. Коссак Григорій⁹, 2. сот. Коссак Іван¹⁰, 3. пор. Вовк Іван¹¹, 4. пор. Коссак Василь¹², 5. пор. Модрицький Северин¹³, 6. пор. Німилович Микола¹⁴, 7. пор. Ясеницький Євген¹⁵, 8. четар Флюнт Володимир¹⁶, 9. хор. Брошнівський Онуфрій¹⁷, 10. хор. Веселий Василь¹⁸, 11. хор. Весоловський Гриць¹⁹, 12. хор. Сасик Маркіян²⁰, 13. ст. дес. Кушнір Володимир²¹, 14. підх. Шипайло Микола²²,

⁹ Лазарович М. Легіон Українських січових стрільців: формування, ідея, боротьба. – Тернопіль: Джура, 2005. – С. 442; Мінчак М. Українські Січові Стрільці Дрогобищини // Дрогобищина – земля Івана Франка: Зб. геогр., іст. і етнограф. матеріалів. / Голова ред. колегії Л. Луців. – Т. І. – Нью-Йорк – Париж – Сідней – Торонто, 1973. – С.90; Українські січові стрільці, 1914-1920 / За ред. Б. Гнаткевича та ін.; Іл. оформл. І. Іванця. – Репринт. Відтворення з вид. 1935 р. – Львів: Слово, 1991. – С. 145.

¹⁰ Лазарович М. Легіон Українських січових стрільців... – С. 442; Мінчак М. Українські Січові Стрільці Дрогобищини // Дрогобищина... – С.90.

¹¹ Українська Галицька Армія. У 50-річчя її участі у визвольних змаганнях в 1918 – 1920 рр. Матеріали до історії / Видав хорунжий УСС Дмитро Микитюк. – Т. V. – Вінніпег, 1976. – С. 175.

¹² Лазарович М. Легіон Українських січових стрільців... – С. 442; Мінчак М. Українські Січові Стрільці Дрогобищини // Дрогобищина... – С.90; Українські січові стрільці, 1914-1920... – С. 145.

¹³ Літопис Червоної Калини – 1937. – Ч. III. – С. 4; Українська Галицька Армія. У 50-річчя її участі у визвольних змаганнях в 1918 – 1919 рр. Матеріали до історії / Видав хорунжий УСС Дмитро Микитюк. – Т. IV. – Вінніпег, 1968. – С. 115.

¹⁴ Літопис Червоної Калини – 1936. – Ч. V. – С. 23; Українська Галицька Армія. У 50-річчя її участі у визвольних змаганнях в 1918 – 1920 рр. Матеріали до історії / Видав хорунжий УСС Дмитро Микитюк. – Т. V. – Вінніпег, 1976. – С. 116.

¹⁵ Українська Галицька Армія. У 50-річчя її участі у визвольних змаганнях... – С. 159.

¹⁶ Українська Галицька Армія. У 50-річчя її участі у визвольних змаганнях в 1918 – 1920 рр. Матеріали до історії / Видав хорунжий УСС Дмитро Микитюк. – Т. V. – Вінніпег, 1976. – С. 175.

¹⁷ Українська Галицька Армія. У 40-річчя її участі у визвольних змаганнях в 1918 – 1919 рр. Матеріали до історії / Видав хорунжий УСС Дмитро Микитюк. – Т. III. – Вінніпег, 1966. – С. 219.

¹⁸ Там само. – С. 219.

¹⁹ Там само. – С. 219.

²⁰ Українська Галицька Армія. У 50-річчя її участі у визвольних змаганнях в 1918 – 1920 рр. Матеріали до історії / Видав хорунжий УСС Дмитро Микитюк. – Т. IV. – Вінніпег, 1968. – С. 118.

²¹ Українська Галицька Армія. У 40-річчя її участі у визвольних змаганнях в 1918 – 1919 рр. Матеріали до історії / Видав хорунжий УСС Дмитро Микитюк. – Т. III. – Вінніпег, 1966. – С. 219.

²² Лазарович М. Легіон Українських січових стрільців... – С. 524; Некролог про смерть Миколи Шипайла // Свобода. Український щоденник (Джерзі Сіті і Нью-Йорк). – 1968. – 7 лютого. – Ч. 25. – С. 5.

15. десят. Гриник Гриць²³, 16. вістун Дуцяк Михайло²⁴, 17. стр. Брухаль Семен²⁵, 18. стр. Вата Іван²⁶, 19. стр. Гутович Дмитро²⁷, 20. стр. Кізло Осип²⁸, 21. стр. Кірда Степан²⁹, 22. стр. Лабодич Дмитро³⁰, 23. стр. Шевців Іван³¹.

Борислав

1. хор. Сасик Євстахій³², 2. десятник Джуган Олекса³³ 3. стр. Стефанюк Осип³⁴.

Баня Котівська-Борислав

1. четар Семйонек Михайло³⁵.

Волянка-Борислав

1. хор. Гаврилюк Іван³⁶.

Губичі-Борислав

1. сот. Байрак Микола³⁷, 2. стр. Байрак Гриць, 3. стр. Байрак Павло, 4. стр. Шумський Володимир, 5. стр. Шумський Роман³⁸.

²³ Українська Галицька Армія. У 50-річчя її участі у визвольних змаганнях в 1918 – 1920 рр. Матеріали до історії / Видав хорунжий УСС Дмитро Микитюк. – Т. V. – Вінніпег, 1976. – С. 173.

²⁴ Українська Галицька Армія. У 50-річчя її участі у визвольних змаганнях в 1918 – 1919 рр. Матеріали до історії / Видав хорунжий УСС Дмитро Микитюк. – Т. IV. – Вінніпег, 1968. – С. 134.

²⁵ «Републіка» щоденник, Станиславів 8-го квітня 1919 р., ч. 56, ст. 4; Українська Галицька Армія. У 50-річчя її участі у визвольних змаганнях в 1918 – 1919 рр. Матеріали до історії / Видав хорунжий УСС Дмитро Микитюк. – Т. IV. – Вінніпег, 1968. – С. 97.

²⁶ Пристай Б. 300 Великих дрогобичан. – Дрогобич: ПП «Коло», 2018. – С. 29.

²⁷ Гладивич А. Зеня Гутович // Дрогобиччина – земля Івана Франка: Зб. геогр., іст. і етнограф. матеріалів. / Голова ред. колегії Л. Луців. – Т. I. – С. 760.

²⁸ Українська Галицька Армія. У 50-річчя її участі у визвольних змаганнях в 1918 – 1920 рр. Матеріали до історії / Видав хорунжий УСС Дмитро Микитюк. – Т. V. – Вінніпег, 1976. – С. 51.

²⁹ Українська Галицька Армія. У 50-річчя її участі у визвольних змаганнях в 1918 – 1919 рр. Матеріали до історії / Видав хорунжий УСС Дмитро Микитюк. – Т. IV. – Вінніпег, 1968. – С. 238.

³⁰ Там само. – С. 215.

³¹ Там само. – С. 229.

³² Там само. – С. 118.

³³ Там само. – С. 237.

³⁴ Там само. – С. 224.

³⁵ Там само. – С. 224.

³⁶ Вішка О., Срібняк І. Знахідка у Варшавській бібліотеці: Список полонених старшин УГА в таборі Тухоля (1920-1922)... – С. 62.

³⁷ Там само. – С. 62.

³⁸ Саболта Б. Село Губичі в літах моєї молодості // Дрогобиччина... – Т. I. – С. 265.

Мражниця-Борислав

1. пор. Чушак Олександр³⁹, 2. дес. Цусак⁴⁰.

Тустановичі-Борислав

1. пор. Петруняк Дмитро, 2. хор. Ваврик Дмитро⁴¹, 3. хор. Ваврик Іван⁴², 4. хор. Веприк Петро, 5. бунч. Гавриляк⁴³, 6. стр. Бачинський Микола⁴⁴, 7. стр. – лікар Ваврик Микола⁴⁵, 8. стр. Данилюк Дмитро⁴⁶, 9. Когут Михайло⁴⁷, 10. стр. сестра милосердя Петруняк-Снакова Катря, 11. стр. – лікар Терлецький Микола, 12. стр. Турок Микола⁴⁸.

Трускавець

1. підхор. Фарисей Петро⁴⁹.

Стебник

1. дес. Калічак Михайло⁵⁰ 2. стр. Мотика Юрко⁵¹, 3. стр. Федичка Прокіп⁵².

Колпець-Стебник

1. стр. Ших Василь⁵³.

³⁹ <http://dolya.lviv.ua/striltsi-ukrajinskoji-halytskoji-armiji-pohovani-na-yanivskomu-tsvyntari-mista-lvova/>; Кропивницький О. Кропивник Новий // Дрогобиччина... – Т. I. – С. 288.

⁴⁰ Кривава книга / Упорядник, автор передм. Я. Радевич-Винницький. – Передрук вид. 1919, 1921 рр. – Дрогобич: «Відродження», 1994. – С. 21.

⁴¹ Дашкевич Р. Тусановичі // Дрогобиччина... – Т. I. – С. 425.

⁴² Вішка О., Срібняк І. Знахідка у Варшавській бібліотеці: Список полонених старшин УГА в таборі Тухоль (1920-1922)... – С. 62.

⁴³ Дашкевич Р. Тусановичі // Дрогобиччина... – Т. I. – С. 425.

⁴⁴ <http://dolya.lviv.ua/striltsi-ukrajinskoji-halytskoji-armiji-pohovani-na-yanivskomu-tsvyntari-mista-lvova/>.

⁴⁵ Дашкевич Р. Тусановичі // Дрогобиччина... – Т. I. – С. 425.

⁴⁶ <http://dolya.lviv.ua/striltsi-ukrajinskoji-halytskoji-armiji-pohovani-na-yanivskomu-tsvyntari-mista-lvova/>.

⁴⁷ Українська Галицька Армія. У 50-річчя її участі у визвольних змаганнях в 1918 – 1919 рр. Матеріали до історії / Видав хорунжий УСС Дмитро Микитюк. – Т. IV. – Вінніпег, 1968. – С. 182.

⁴⁸ Дашкевич Р. Тусановичі // Дрогобиччина... – Т. I. – С. 425.

⁴⁹ Вішка О., Срібняк І. Знахідка у Варшавській бібліотеці: Список полонених старшин УГА в таборі Тухоль (1920-1922). – С. 72.

⁵⁰ Українська Галицька Армія. У 50-річчя її участі у визвольних змаганнях в 1918 – 1919 рр. Матеріали до історії / Видав хорунжий УСС Дмитро Микитюк. – Т. IV. – Вінніпег, 1968. – С. 238.

⁵¹ Там само. – С. 135.

⁵² Там само. – С. 200.

⁵³ Там само. – С. 149.

Солець-Стебник

1. пор. Мінчан Михайло⁵⁴, 2. стр. Малиголовко Дмитро⁵⁵.

Меденичі

1. стр. Яцків Михайло⁵⁶.

Підбуж

1. стр. Кикіс Олекса⁵⁷.

Биків

1. чет. Тарнавський Іван⁵⁸.

Болехівці

1. вістун Ковальчин Микола⁵⁹.

Брониця

1. хор. Дорожовець Петро⁶⁰, 2. хор. Дяків Василь⁶¹, 3. стр. Данилів Іван⁶², 4. стр. Равловський Павло⁶³, 5. стр. Федюк Осип⁶⁴.

Вацовичі (Залужани)

1. підх. Пастернак Северин⁶⁵.

⁵⁴ Лазарович М. Легіон Українських січових стрільців... – С. 466; Мінчак М. Українські Січові Стрільці Дрогобиччини // Дрогобиччина ... – С.90; Українські січові стрільці, 1914-1920... – С. 150.

⁵⁵ Українська Галицька Армія. У 50-річчя її участі у визвольних змаганнях в 1918 – 1919 рр. Матеріали до історії / Видав хорунжий УСС Дмитро Микитюк. – Т. IV. – Вінніпег, 1968. – С. 240.

⁵⁶ Там само. – С. 231.

⁵⁷ «Републіка» щоденник, Станиславів 8-го квітня 1919 р., ч. 56, ст. 4; Українська Галицька Армія. У 50-річчя її участі у визвольних змаганнях... – С. 98.

⁵⁸ Вішка О., Срібняк І. Знахідка у Варшавській бібліотеці: Список полонених старшин УГА в таборі Тухоля (1920-1922)... – С. 70.

⁵⁹ Українська Галицька Армія. У 50-річчя її участі у визвольних змаганнях... – С. 181.

⁶⁰ Вішка О., Срібняк І. Знахідка у Варшавській бібліотеці: Список полонених старшин УГА в таборі Тухоля (1920-1922)... – С. 64.

⁶¹ Там само. – С. 64.

⁶² Записано 01.03.2019 р. від Тараса Гентоша, 1964 р.н. (м. Дрогобич).

⁶³ Українська Галицька Армія. У 50-річчя її участі у визвольних змаганнях... – С. 221.

⁶⁴ Там само. – С. 227.

⁶⁵ Пристай Б. 300 Великих дрогобичан. – Дрогобич: ПП «Коло», 2018. – С. 228.

Верхні Гаї

1. четар Кметик Степан⁶⁶, 2. стр. Войтко Іван, 3. стр. Гук Василь, 4. стр. Гук Іван, 5. стр. Гук Павло⁶⁷, 6. стр. Зелений Михайло⁶⁸, 7. стр. Кришталь Михайло, 8. стр. Луців Іван 9. стр. Скоропад Юрко, 10. стр. Софіяник Іван⁶⁹.

Потік-Верхні Гаї

1. стр. Лопський Микола, 2. стр. Софіяник Іван, 3. стр. Софіяник Микола, 4. стр. Тунський Павло⁷⁰.

Волоща

1. пор. Лев Амброс, 2. чет. Кивацький Микола, 3. чет. Созанський Теодор⁷¹, 4. Гнат Петро⁷².

Воля Якубова

1. стр. Галанчук (Гавайчук, Гаванчук) Михайло, 2. стр. Танчук Йосиф⁷³, 3. стр. Жгута Олекса⁷⁴, 4. стр. Губицький Микола, 5. стр. Кобрин Гриць, 6. стр. Кобрин Микола⁷⁵, 7. стр. Мельник Яким⁷⁶, 8. стр. Блажкевич Василь, 9. стр. Кобрин Дмитро, 10. стр. Кобрин Іван, 11. стр. Наливайко Михайло⁷⁷.

⁶⁶ <http://ah.milua.org/reservekadett-stefan-kmetik-and-einjahrig-freiwillige-krakov-1915>

⁶⁷ Записано 4 та 8 березня 1999 р. від Анелі Гук, 1902 р.н. (с. Верхні Гаї); Записано 17 травня 1994 р. від Миколи Бориса, 1918 р.н. (с. Верхні Гаї); Записано 27 липня 1998 р. від Степана Мисіва, 1928 р.н. (с. Верхні Гаї).

⁶⁸ <http://dolya.lviv.ua/striltsi-ukrajinskoji-halytskoji-armiji-pohovani-na-yanivskomu-tsvyntari-mista-lvova/>.

⁶⁹ Записано 4 та 8 березня 1999р. від Анелі Гук, 1902 р.н. (с. Верхні Гаї); Записано 17 травня 1994р. від Миколи Бориса, 1918 р.н. (с. Верхні Гаї); Записано 27 липня 1998 р. від Степана Мисіва, 1928 р.н. (с. Верхні Гаї).

⁷⁰ Записано 24 серпня 1995 р. від Миколи Софіяника, 1922 р.н. (Потік).

⁷¹ Вішка О., Срібняк І. Знахідка у Варшавській бібліотеці: Список полонених старшин УГА в таборі Тухоля (1920-1922)... – С. 66, 69.

⁷² Пристай Б. 300 Великих дрогобичан. – Дрогобич: ПП «Коло», 2018. – С. 296.

⁷³ Баранецький о. Микола. Участь духівництва в національному та економічному житті Дрогобиччини // Дрогобиччина ... – Т. I. – С. 161; Літопис Червоної Калини – 1934. – Ч. IX. – С. 22; Українська Галицька Армія. У 50-річчя її участі у визвольних змаганнях... – С. 81.

⁷⁴ Літопис Червоної Калини – 1934. – Ч. IX. – С. 22; Українська Галицька Армія. У 50-річчя її участі у визвольних змаганнях... – С. 82.

⁷⁵ Літопис Червоної Калини – 1934. – Ч. IX. – С. 22; Українська Галицька Армія. У 50-річчя її участі у визвольних змаганнях... – С. 123.

⁷⁶ Літопис Червоної Калини – 1934. – Ч. IX. – С. 22; Українська Галицька Армія. У 50-річчя її участі у визвольних змаганнях... – С. 156.

⁷⁷ Літопис Червоної Калини – 1934. – Ч. IX. – С. 22.

Вороблевичі

1. стр. Дякович Михайло⁷⁸.

Грушів

1. сот. Думин Іван⁷⁹, 2. сот. Чаповський Іван⁸⁰ 3. чет. Луців Лука⁸¹, 4. чет. Спанчак Микола⁸², 5. стр. Беків Степан⁸³, 6. стр. Климкевич Андрій⁸⁴, 7. стр. Огар Кузьма⁸⁵.

Добрівляни

1. хор. Нижник Михайло⁸⁶, 2. вістун Степан Кужіль⁸⁷, 3. стр. Альберд Петро, 4. стр. Берегуляк Микола, 5. стр. Берегуляк Сень, 6. стр. Дорожовець Дмитро, 7. стр. Дорожовець Федір, 8. стр. Захарія (двоє стільців з цим прізвищем), 9. стр. Іванюш Микола, 10. стр. Кіндратів Федір, 11. стр. Кужель Гринь, 12. стр. Лудин Федір, 13. стр. Нижник Дмитро, 14. стр. Нижник Іван, 15. стр. Нижник Кіндрат, 16. стр. Римар Іван, 17. стр. Сорока Михайло, 18. стр. Стеців Михайло, 19. стр. Ступак Антін, 20. стр. Щербак Павло, 21. стр. Яворський Федір, 22. стр. Яворський Степан, 23. стр. Яцюшко Михайло⁸⁸, 24. стр. Кручай Степан⁸⁹, 25. Нижник Петро⁹⁰, 26. Слюсар Григорій⁹¹, 27. Равлева Василь⁹²

⁷⁸ Українська Галицька Армія. У 50-річчя її участі у визвольних змаганнях... – С. 210.

⁷⁹ Спанчак М. Грушова // Дрогобиччина... – Т. І. – С. 255-256.

⁸⁰ Пристай Б. 300 Великих дрогобичан. – Дрогобич: ПП «Коло», 2018. – С. 339.

⁸¹ Вішка О., Срібняк І. Знахідка у Варшавській бібліотеці: Список полонених старшин УГА в таборі Тухоль (1920-1922)... – С. 66.

⁸² Спанчак М. Грушова // Дрогобиччина... – Т. І. – С. 255-256.

⁸³ Українська Галицька Армія. У 50-річчя її участі у визвольних змаганнях... – С. 206.

⁸⁴ Пристай Б. 300 Великих дрогобичан. – Дрогобич: ПП «Коло», 2018. – С. 114-115.

⁸⁵ «Республіка», щоденник, Станиславів, 10 травня 1919, ч. 81, ст. 4; Українська Галицька Армія. У 50-річчя її участі у визвольних змаганнях... – С. 99.

⁸⁶ Захарія Й. Добрівляни на Дрогобиччині... – С. 49; Вішка О., Срібняк І. Знахідка у Варшавській бібліотеці: Список полонених старшин УГА в таборі Тухоль (1920-1922)... – С. 67.

⁸⁷ Пацлавський В. Перший листопад в Дрогобичі і Бориславський фронт // Дрогобиччина... – Т. І. – С. 70; Лука Л. Дрогобич під час Української влади в 1918-1919 роках // Дрогобиччина... – Т. І. – С. 75; Захарія Й. Добрівляни на Дрогобиччині... – С. 48.

⁸⁸ Захарія Й. Добрівляни на Дрогобиччині... – С. 49; Вішка О., Срібняк І. Знахідка у Варшавській бібліотеці: Список полонених старшин УГА в таборі Тухоль (1920-1922)... – С. 67.

⁸⁹ «Республіка», Станиславів 20 березня 1919, ч. 40, ст. 4; Українська Галицька Армія. У 50-річчя її участі у визвольних змаганнях... – С. 100.

⁹⁰ Пристай Б. 300 Великих дрогобичан. – Дрогобич: ПП «Коло», 2018. – С. 21.

⁹¹ ЦДАГО України. – Ф. 263. – Оп. – 1. – Спр. 64948-ФП; РУ ФСБ РФ АО. – Спр. П-14567; <https://zbruc.eu/node/72646>.

⁹² Некролог // Дрогобицький листок. – № 3-4. 1918. – С. 7.

Доброгостів

1. четар Боберський Іван⁹³.

Довге

1. стр. Іваночко Федір⁹⁴, 2. стр. Мельницький Степан⁹⁵.

Дорожів

1. ст. стр. Квік Павло⁹⁶

Залокоть

1. стр. Хомин Василь⁹⁷

Кропивник Новий

1. стр. Миськів Макар⁹⁸.

Літиня

1. хор. Галушка Микола, 2. хор. Лепкий Андрій⁹⁹, 3. стр. Бурдяк Онуфрій (капелан)¹⁰⁰.

Лішня

1. стр. Василенко Микола¹⁰¹, 2. стр. Кузик Василь¹⁰².

Лужок Долішний

1. підх. Татомир Володимир¹⁰³.

⁹³ Пристай Б. 300 Великих дрогобичан. – Дрогобич: ПП «Коло», 2018. – С. 21.

⁹⁴ Українська Галицька Армія. У 50-річчя її участі у визвольних змаганнях... – С. 147.

⁹⁵ «Републіка» щоденник, Станиславів 8-го квітня 1919 р., ч. 56, ст. 4; Українська Галицька Армія. У 50-річчя її участі у визвольних змаганнях... – С. 98.

⁹⁶ Українська Галицька Армія. У 50-річчя її участі у визвольних змаганнях... – С. 238.

⁹⁷ «Републіка», щоденник, Станиславів 23 березня 1919 р., ч. 43, ст. 4; Українська Галицька Армія. У 50-річчя її участі у визвольних змаганнях... – С. 97.

⁹⁸ Українська Галицька Армія. У 50-річчя її участі у визвольних змаганнях... – С. 241.

⁹⁹ Вішка О., Срібняк І. Знахідка у Варшавській бібліотеці: Список полонених старшин УГА в таборі Тухоля (1920-1922)... – С. 62, 66.

¹⁰⁰ Західно-Українська Народна Республіка 1918-1923. Енциклопедія: До 100-річчя утворення Західно-Української Народної Республіки. Т.1: А-Ж. Івано-Франківськ: Манускрипт – Львів, 2018. – С. 210.

¹⁰¹ Українська Галицька Армія. У 50-річчя її участі у визвольних змаганнях... – С. 207.

¹⁰² <http://dolya.lviv.ua/striltsi-ukrajinskoji-halytskoji-armiji-pohovani-na-yanivskomutsvyntari-mista-lvova/>.

¹⁰³ Українська Галицька Армія. У 40-річчя її участі у визвольних змаганнях в 1918-1920 рр. Матеріяли до історії / Видав хорунжий УСС Дмитро Микитюк. – Т. І. – Вінніпег, 1958. – С. 657.

Медвежа

1. пор. Яцуляк Василь, 2. стр. Глех Василь, 3. стр. Гуняк Микола, 4. стр. Глечко Тимофій, 5. стр. Коваль Андрій, 6. стр. Лужецький Петро, 7. стр. Лужецький Степан, 8. стр. Маменько Стефан, 9. стр. Маменько Іван, 10. стр. Мартинович Юрій, 11. стр. Савуляк Федір, 12. стр. Сов'як Василь, 13. стр. Сов'як Микола, 14. стр. Сосяк Петро, 15. стр. Сосяк Григорій, 16. стр. Сосяк Михайло, 17. стр. Стеців Микола, 18. стр. Стеців Стах, 19. стр. Сов'як Григорій, 20. стр. Терлецький Василь, 21. стр. Чернецький Григорій, 22. стр. Хирович Гнат, 23. стр. Хирович Григорій, 24. стр. Чапля Григорій¹⁰⁴.

Нагуєвичі

1. пор. Франко Петро¹⁰⁵, 2. стар. стр. Подляшецький Микола¹⁰⁶, 3. стр. Дрогобицький Антін¹⁰⁷, 4. стр. Дрогобицький Григорій¹⁰⁸, 5. стр. Твардовський Василь¹⁰⁹, 6. стр. Чайла Микола¹¹⁰, 7. стр. Якубовський Степан¹¹¹

Нижні Гаї

1. стр. Антонюк Петро, 2. стр. Бойко Теодор, 3. стр. Василенко Микола, 4. стр. Вінцковський Іван, 5. стр. Вінцковський Микола, 6. стр. Грабар Федь, 7. стр. Зелений Михайло, 8. стр. Калічак Іван, 9. стр. Калічак Теодор, 10. стр. Кравець Іван, 11. Кравець Михайло, 12. стр. Кришталь Василь, 13. стр. Матвіїшин Іван, 14. стр. Матвіїшин Тимко, 15. стр. Паньків Дмитро, 16. стр. Пурій Петро, 17. стр. Скірляк Олекса, 18. стр. Скірляк Теодор, 19. стр. Сікора Іван, 20. стр. Скоропад Микола, 21. стр. Стецко Іван, 22. стр. Стецко Олекса¹¹², 23. Василенко Ілько¹¹³, 24. Баран (три брати)¹¹⁴.

¹⁰⁴ Гаврик С. Моє родинне село Медвежа // Дрогобищина... – Т. І. – С. 308; Гриник М. Село Медвежа. Для пам'яті поколінь. – Дрогобич, Коло, 2004. – С. 38-39.

¹⁰⁵ Українська Галицька Армія. У 50-річчя її участі у визвольних змаганнях... – С. 162.

¹⁰⁶ Там само. – С. 143.

¹⁰⁷ <http://dolya.lviv.ua/striltis-ukrajinskoji-halytskoji-armiji-pohovani-na-yanivskomutsvyntari-mista-lvova/>.

¹⁰⁸ Пристай Б. 300 Великих дрогобичан. – Дрогобич: ПП «Коло», 2018. – С. 87.

¹⁰⁹ Пристай Б. 300 Великих дрогобичан. – Дрогобич: ПП «Коло», 2018. – С. 294.

¹¹⁰ Українська Галицька Армія. У 50-річчя її участі у визвольних змаганнях... – С. 202.

¹¹¹ Некролог // Дрогобицький листок. – № 2. 1918. – С. 4.

¹¹² Пом'яник поляглих борців за волю України / Упор. М. Вінковський. – Гаї Нижні, 1939. – 6 с.

¹¹³ Записано 13.08.2018 р. від Василенка Василя, 1959 р.н. (с. Нижні Гаї).

¹¹⁴ ЦДІАЛ. – Ф. 146. – Оп. 1. – Спр. 34. – Арк. 2-4; Західно-Українська Народна Республіка 1918–1923. Документи і матеріали. – У 5-ти томах / Керівник роботи і відповід. ред., автор передмови О. Карпенко. – Т. 3, кн. 1. Соціально-економічні відносини і визвольні змагання. Карпенко О.Ю., Мищан К.П., Великочій В.С., Кобута С.І., Полславська Г.Ю., Волосянко Л.Р. – Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 2005. – С. 110.

Бінич-Гаї Нижні

1. стр. Кравець Гнат, 2. стр. Мацигін Антон, 3. стр. Мацигін Микола, 4. стр. Мацигін Михайло, 5. стр. Мацигін Олексій, 6. стр. Мацигін Юрій, 7. стр. Стасик Григорій, 8. стр. Стасик Михайло, 9. стр. Скоропад Матвій, 10. стр. Скоропад Микола¹¹⁵.

Ортиничі

1. пор. Ортинський Омелян¹¹⁶.

Підмонастирок

1. стр. Чабан Василь¹¹⁷.

Попелі

1. стр. Залукацький Стах¹¹⁸, 2. стр. Стець Петро¹¹⁹.

Раневичі

1. сот. Баб'як Петро¹²⁰, 2. стр. Гавдяк Гриць¹²¹.

Рибник

1. хор. о. Сапрун Северин¹²².

Ріпчиці

1. хор. Осередчук Онуфрій¹²³, 2. дес. Савула Михайло¹²⁴.

Снятинка

1. Калічак Ілько¹²⁵.

¹¹⁵ Дані з меморіальної таблиці на символічній могилі «Січовим Стрільцям, які боролися за волю і незалежність України» / Бінич-Гаї Нижні, 1990 рік.

¹¹⁶ Вішка О., Срібняк І. Знахідка у Варшавській бібліотеці: Список полонених старшин УГА в таборі Тухоля (1920-1922)... – С. 68.

¹¹⁷ Українська Галицька Армія. У 50-річчя її участі у визвольних змаганнях... – С. 202.

¹¹⁸ Там само. – С. 177.

¹¹⁹ <http://dolya.lviv.ua/striltsi-ukrajinskoji-halytskoji-armiji-pohovani-na-yanivskomutsvyntari-mista-lvova/>.

¹²⁰ Вішка О., Срібняк І. Знахідка у Варшавській бібліотеці: Список полонених старшин УГА в таборі Тухоля (1920-1922)... – С. 61; Лазарович М. Легіон Українських січових стрільців... – С. 385.

¹²¹ Українська Галицька Армія. У 50-річчя її участі у визвольних змаганнях... – С. 236.

¹²² Пацлавський В. Отець Северин Сапрун // Дрогобищина... – Т. І. – С. 721.

¹²³ Вішка О., Срібняк І. Знахідка у Варшавській бібліотеці: Список полонених старшин УГА в таборі Тухоля (1920-1922)... – С. 68.

¹²⁴ Українська Галицька Армія. У 50-річчя її участі у визвольних змаганнях... – С. 195.

¹²⁵ Сов'як П. Тільки про одну книжку // Дрогобицький книгознай. Випуск І. – Дрогобич: Посвіт, 2009. – С. 12.

Сторона

1. стр. Андруневчин Антін, 2. стр. Андруневич Гринько, 3. стр. Андруневич Микола, 4. стр. Андруневич Микола, 5. стр. Безик Гринь, 6. стр. Бідичак Павло, 7. стр. Валицький Йосиф, 8. стр. Гарасим Стефан, 9. стр. Гарасим Федь, 10. стр. Герляк Ілько, 11. стр. Гірчак Іван, 12. стр. Гірчак Микола, 13. стр. Думич Іван, 14. стр. Думич Олекса, 15. стр. Дяків Микола, 16. стр. Дяків Олекса, 17. стр. Жентичка Василь, 18. стр. Кігічак Гриньо, 19. стр. Кірик Микола, 20. стр. Кірик Сень, 21. стр. Клисяк Йосиф, 22. стр. Клисяк Михайло, 23. стр. Когут Микола, 24. стр. Крайовський Іван, 25. стр. Кундик Василь, 26. стр. Кундик Іван, 27. стр. Кундик Іван, 28. стр. Куцір Михайло, 29. стр. Куцір Терентій, 30. стр. Лагяняк Василь, 31. стр. Ладник Іван, 32. стр. Лебедяк Василь, 33. стр. Левицький Йосиф, 34. стр. Левицький Лесь, 35. стр. Левицький Микола, 36. стр. Левицький Михайло, 37. стр. Левицький Юрко, 38. стр. Лотицький Гриць, 39. стр. Лотицький Онуфрій, 40. стр. Лотицький Федь, 41. стр. Лотоцький Василь, 42. стр. Лотоцький Яким, 43. стр. Лунич Ілько, 44. стр. Лунич Федь, 45. стр. Маланяк Гринько, 46. стр. Мандрик Йосиф, 47. стр. Мицак Гринько, 48. стр. Мицак Микола, 49. стр. Мінів Павло, 50. стр. Нащочич Федь, 51. стр. Павлів Павло, 52. стр. Пагутяк Василь, 53. стр. Пагутяк Михайло, 54. стр. Пагутяк Сень, 55. стр. Паращук Василь, 56. стр. Петрущак Іван, 57. стр. Петрущак Микола, 58. стр. Петрушак Яким, 59. стр. Пілотський Василь, 60. стр. Полько Трохим, 61. стр. Полько Федь, 62. стр. Ровдич Андрусь, 63. стр. Сабат Лесь, 64. стр. Сенів Михайло, 65. стр. Смольницький Ігнат, 66. стр. Старосольський Микола, 67. стр. Степаник Іван, 68. стр. Степаник Іван, 69. стр. Степаник Микола, 70. стр. Тінишин Х., 71. стр. Товарницький Іван, 72. стр. Трач Іван, 73. стр. Фаїк Іван, 74. стр. Фаїк Тимко, 75. стр. Чіпак Сень, 76. стр. Шепетяк Василь, 77. стр. Шепетяк Максим, 78. стр. Шепетяк Микола, 79. стр. Якимів Лазор¹²⁶.

Улично

1. пор. Вербицький Іван¹²⁷, 2. стр. Зубрицький Осип¹²⁸, 3. стр. Гаврилюк Михайло¹²⁹.

¹²⁶ Клисяк Й. Спомини про село Сторона // Дрогобиччина... – Т. І. – С. 400-401.

¹²⁷ Вішка О., Срібняк І. Знахідка у Варшавській бібліотеці: Список полонених старшин УГА в таборі Тухоля (1920-1922). – С. 62.

¹²⁸ Українська Галицька Армія. У 50-річчя її участі у визвольних змаганнях... – С. 212.

¹²⁹ Там само. – С. 236.

*полк. Гриць Коссак,
м. Дрогобич*

*сот. Іван Коссак,
м. Дрогобич*

*чет. Василь Коссак,
м. Дрогобич*

*пор. Ясеницький Євген,
м. Дрогобич*

*чет. Флюнт Володимир,
м. Дрогобич*

*стр. Кізло Осип,
м. Дрогобич*

*ст. дес. Кушнір Володимир,
м. Дрогобич*

*пор. Петруняк Дмитро,
Тустановичі*

*стр. сестри милосердя Петруняк Варвара і Катерина,
Тустановичі*

*стр. – лікар Терлецький Микола,
Тустановичі*

*чет. Іван Боберський,
с. Доброгостів*

*стр. Василь Гук,
с. Верхні Гаї*

*стр. Лопський Микола,
с. Верхні Гаї*

*стр. Тунський Павло,
с. Верхні Гаї*

*чет. Степан Кметик,
с. Верхні Гаї*

*бул. Василь Твардовський,
с. Нагуєвичі*

*пор. Петро Франко,
с. Нагуєвичі*

*чет. УГА Микола Спанчак,
с. Грушів*

*чет. Лука Луців,
с. Грушів*

*стр. Павло Щербак,
с. Добрівляни*

*хор. Микола Берегуляк,
с. Добрівляни*

*чет. Ілько Калічак,
с. Снятинка*

*хор. Мінчак Михайло,
с. Сілець*

Унятичі

1. Пурій Петро¹³⁰.

Ясениця Сільна

1. сот. Стронський Микола¹³¹, 2. Кобилецький Іван – прокурор у військовому суді УГА¹³², 3. Гуцайло Гринь¹³³, 4. Калакунь Іван¹³⁴, 5. Юнуляк Микола¹³⁵.

Розділ 3. ПОЖЕРТВИ ТА ДОПОМОГА УКРАЇНСЬКОМУ ВІЙСЬКУ

Жертволюбивість селян Дрогобицького повіту на поклик Товариства опіки над українським жовніром в Дрогобичі

Всі села в даний час зібрали та передали пожертви, а саме: полотна, яйця і гроші. Насамперед слід відзначити село Ролів, яке заснувало в своєму селі швейну, вшило 16 сорочок, 8 пар штанів, 16 рушників, а крім цього три жінки з головою Товариства о. Попелем завезли до військового шпиталю 17 бухінців хліба, 270 яєць і на тютюн зібрали 300 К.

Подальші пожертви такі:

Д-р Чировський з Борислава 1000 к, громада Тинів 80 к, Уряд податковий в Дрогобичі 141 к, молодь шкільна з Дерезич 70 к,

*сот. Микола Стронський,
с.Ясениця Сільна*

¹³⁰ Українська Галицька Армія. У 50-річчя її участі у визвольних змаганнях... – С. 221.

¹³¹ Вішка О., Срібняк І. Знахідка у Варшавській бібліотеці: Список полонених старшин УГА в таборі Тухоль (1920-1922) ... – С. 70; Сеньків М., Тимошенко Л. Дрогобич у 1918-1919 рр. та в складі міжвоєнної Польщі // Нарис з історії Дрогобича (від найдавніших часів до початку ХХІ ст.) / ДДПУ ім. І. Франка, істор. факультет / Наук. ред. Л. Тимошенко. – Дрогобич, Коло, 2009. – С. 150.

¹³² Нижанковський З. Суд і адвокати в Дрогобичі // Дрогобищина... – Т. І. – С. 577.

¹³³ Українська Галицька Армія. У 50-річчя її участі у визвольних змаганнях... – С. 179.

¹³⁴ Там само. – С. 173.

¹³⁵ Там само. – С. 205.

грумада Нагуєвичі 200 к, грумада Залокоть 40 к, грумада Опарі 27 к і 115 яєць, грумада Тустановичі 2374 к, грумада Опака 182 к, грумада Літині 226 к 64 с і 415 яєць, грумада Липовичі 620 к, грумада Східниця 800 к, Суд повітовий в Дрогобичі 235 к 66 с.

Брати Крайцберг через інж. Бурачинського 3000 к, Д-р Юзис на листу 564 к, грумада Довге к. Мидинич 78 к 75 с, грумада Болевівці 423 к, читальня Просвіти 20 к і Олекса Гавдяк 20 к і 4 сорочки, грумада Далява 11 к 20 с, Саліна на листу 560 к. Д-р Юзач на листу (вписаний в список) 250 к. Державний Комісаріат в Дрогобичі 17295 к 80 с, п. Задорович на листу 67 к 20 с, п. Солодуха, чотар 50 к. Управа міста 10000 к, п. Сасик 10000 к.

Джерело: Грехівна Г. З Дрогобиччини / Жертовлюбивість селян дрогобицького повіту на поклик Товариства опіки над українським жовніром в Дрогобичі // Дрогобицький листок. - № 32. 1919. - С. 4.

«Виказ жертв», які передали на Товариство опіки над укр. жовніром в Дрогобичі на 1 травня 1919 р.

Збірка в школі на Волянці 120 К, збірка в школі у Волі Якубовій 121 К, збірка в школі в Уличнім 70 К 82 с, збірка в школі в Попелях 32 К 50 с, збірка в школі в Гаях Нижніх 30 К, збірка в школі в Губичах 68 К, збірка в школі мужеській П. Конрада в Дрогобичі 35 К, збірка на листу п. Задоровича 6720 К, збірка п. Козаневичової в церкві в Доброгостові 300 К, п. Криськово зі збірок і чайних вечорів 1524 К 66 с, Нафтовий Комісаріат 1470 К, збірка на листи ч. 69, 74, 75, 77 – 5300 К і 1152 К, збірка панни Стецівної 220 К, О. Отто з Лішні 43 К, збірка на листу на саліні 395 К, п. Клінггофер, купець 500 К, О. Іванусів з Вацович 200 К, Державний Повітовий Комісаріат в Дрогобичі 19360 К, Вп. Любомирович Коленський, Ортинський 25 К, збірка Розалії Грехівної на відбензенярні на листу 1726 К, Нафтовий Комісаріат в Дрогобичі 1300 К, грумада Нагуєвичі 166 К 60 с, з пушки в Народнім домі 13 К, Комісаріат Повітовий в Дрогобичі 417 К 40 с, грумада Тустановичі 10 000 К, грумада Підбуж 250 К, П. Сокалюк з відбензинярні 2 пари черевиків, 2 сорочки і одну пару штанів. Дарунки святкові: грумада Коростень 453 яєць, сир і масло.

П. Райф в Дрогобичі святкову паску, грумада Вацовичі 99 яєць, 35 хлібів, грумада Опака 2 копи яєць і 12 хлібів, грумада Снятинки

56 хлібів, 152 яець і 12 К, громада Солонсько 2 копи яець і 18 хлібів, громада Довге 36 хлібів, громада Опарі 21 хлібів 210 яець, громада Вороблевичі 37 пасок 408 яець, сир і масло, громада Тустановичі 24 пасок білих 37 пасок чорних, 226 яець, ковбаси, саямі відже-ні і одну пачку тютюну, громада Яениця Сільна 270 яець, грома-да Брониця 150 яець і 100 К, громада Губичі 802 яець і 15 хлібів, Н. Кушнір з Дрогобича одну паску і вудженини, громада Стебник 59 хлібів, 374 яець, громада Нагуєвичі 166 К 60 с, громада Гаї Виж-ні 126 яець і 66 хлібів, громада Криниця 350 яець і 39 хлібів, грома-да Болехівці 54 хлібів 128 яець, громада Попелі 34 хлібів і 146 яець, громада Липівці 7 хлібів 58 яець, громада Кропивник Новий 6 кіп і 30 штук яець, громада Ролів 67 хлібів і 370 яець, громада Ко-лпець 36 хлібів і 175 яець, громада Винники 22 хлібів і 10 яець, громада Далява 108 яець, громада Лішня 45 яець, 26 хлібів і сира, громада Дерезичі 23 хліби і 100 яець, громада Гаї Нижні 92 хлі-бів, 467 яець, сир і масло, громада Брониця 91 хлібів і 150 яець, громада Рихтичі 58 хлібів і 104 яець, громада Баня Котівська 12 хлібів, 60 яець і ½ кг ковбаси, громада Летня 171 яець 13 пасок і 3 ф. сира, громада Старе Село 89 яець, 37 хлібів, громада Воля Якубова 2 копи яець, 61 хлібів, П. Саварин з Дрогобича 18 кни-жок, громада Рибчиці 214 хлібів, 430 яець, громада Добрівляни 665 яець, Комісаріат Повітовий в Дрогобичі 417 К 40 с.

Джерело: Н.Н. З Дрогобиччини / «Виказ жертв» які вплинули на річ Товари-ства опіки над укр. жовніром в Дрогобичи по день 1. мая 1919 // Дрогобицький листок. - № 40. 1919. – С. 4.

НАСЕЛЕНІ ПУНКТИ ДРОГОБИЧЧИНИ НА СТОРІНКАХ ГАЗЕТИ «ДРОГОБИЦЬКИЙ ЛИСТОК»

Марія Ханас,

методист центральної районної бібліотеки

Газета «Дрогобицький Листок» – орган повітової Управи «Української Національної Ради» в м. Дрогобичі.

«ДРОГОБИЦЬКИЙ ЛИСТОК»

– газета, орган повітової управи УНРади в м. Дрогобич. Виходила щотижня (згодом двічі на тиждень) 2.11.1918-7.05.1919 (загалом друком вийшло 48 чисел). Ред. – ред. к-т, відп. ред. – І. Калинович. Видавець – видавничка спілка «Всесвіт».

Газета заснована з метою забезпечити мешканців міста і повіту інформацією про діяльність пред-

ставницьких та виконавчих органів держ. влади в ЗУНР і УНР, про перебіг дій на фронтах, покликана сприяти популяризації ідеї укр. Державності. Оприлюднювалися офіц. документи ЗУНР та УНР, висвітлювався перебіг сесій, засідань УНРади, порушувалися актуальні питання сусп., госп.-екон. (серед осн. – розвиток нафтової пром-ті), культ. життя повіту. Публіковано матеріали, присвячені й соціальним проблемам (покращення становища укр. робітництва і селянства), висвітленню діяльності

Іван Калинович

УСДП. Друкували публіцистику А. Алиськевича, Л. Даниловича, І. Калиновича (під крипт. І.К.,К.), О. Назарука, С. Петлюри, Ю. Тищенка (під псевд. Юрій Сірий), низки ін. авторів під псевд. та крипт., худож. Твори У. Кравченко, А. Франса. Рубрики: «З Дрогобиччини», «Вісті про Львів», «З Польщі», «З наддністрянської України», «Що чувати в світі?», «Урядові вісті», «Офіційальне звідомлене», «Звідомлення Укр. Ген. Штабу», «Дописи», «Новинки».

Літ.: Дроздовська О. Українські часописи повітових міст Галичини (1865-1939 рр.). Львів, 2001. С. 157-159.

Бібліографія статей в газеті «Дрогобицький Листок», де висвітлено інформацію щодо згадок про населенні пункти та персоналії Дрогобиччини в розрізі кожного села.

- Дрогобицький Листок. – 1918. – Ч.І. – 12 падолиста.

1. Як Дрогобиччина перейшла у владу «Української Національної Ради». – С.2.

с. Ясениця сільна, Нагуєвичі, Попелі, Доброгостів, Гаї.

- Дрогобицький Листок. – 1918. – Ч. II. – 18 падолиста.

1. Спростованнє. – С.4

с. Добрівляни, Воля Якубова, Гаї.

2. Некрологія. – С.4

с. Нагуєвичі. Степан Якубовський.

- Дрогобицький Листок. – 1918. – Ч. 3-4. – 2 грудня.

1. Некрологія. – С.7.

с. Добрівляни. Василь Равлев.

- Дрогобицький Листок. – 1918. – Ч.5. – 8 грудня.

1. З вічевого руху в Дрогобиччині. – С.4.

с. Меденічі.

- Дрогобицький Листок. – 1918. – Ч.6. – 15 грудня.

1. Перші наради відпоручників сільських громад та організацій Дрогобиччини. – С.3-4.

с. Ясениця сільна. Яць Олексівський.

- Дрогобицький Листок. – 1918. – Ч.7-8. – 28 грудня.

1. Дописи. Віче в Підбужі. – С.6-7.
с. Підбуж, Опака. п.Іван Ліщинський.
2. Віче в Ролеве. – С.7.
с. Ролів, Грушів.

- Дрогобицький Листок. – 1919. – № 2 (10). – 7 січня.

1. 10 запитів до Українського Народу. – С.3-4.
с. Попелі, Ясениця – с. 3.

- Дрогобицький Листок. – 1919. – № 6-7 (14-15). – 20 січня.

1. З Дрогобиччини. Згадка про членів аграрної Комісії Укр. Нац. Ради. – С.5-6.
с. Добрівляни. Павло Дорожовець.
с. Вороблевичі. Панько Сливич.
с. Гаї нижні. Іван Стецько.
с. Ясениця. Яць Олексівський.
с. Опака. Василь Негребецький.
с. Підбуж. Микола Трусовецький.

- Дрогобицький Листок. – 1919. – № 11 (19). – 31 січня.

1. З Дрогобиччини. Загальні збори читальні «Просвіта». – С. 4.
с. Рихтичі. Іван Стасик

- Дрогобицький Листок. – 1919. – №14 (22). – 9 лютого.

1. З Дрогобиччини. Загальні збори читальні «Просвіта» в Модричах. – С. 4.
с. Модричі.

- Дрогобицький Листок. – 1919. – № 17 (25). – 17 лютого.

1. З Дрогобиччини. Засідання У.Н.Р. в Дрогобичі. – С. 3
с. Ясениця-сільна. д.Яць Олексівський.
2. Урядові вісти. Розпорядок Державного Секретаріату Західної області Української Народної Республіки з дня 13 лютого 1919р. – С.4.
с. Модричі.

- Дрогобицький Листок. – 1919. – № 23 (31). – 9 марта.

1. З Дрогобиччини. Збори Ширшої Повітової національної Ради в Дрогобичі. – С.4.

с. Воля Якубова. Стефан Артимович.
с. Ясениця сільна. Яць Олексівський.
с. Гаї нижні. Іван Стецьків.
с. Модричі. Никола Феґецин.
с. Болехівці. Алексій Гавдяк.
с. Опака. Михайло Ворон.
с. Підбуж. Михайло Процик.
с. Вороблевиці. Панько Славич.
Іван Матвійшин.

- Дрогобицький Листок. – 1919. – № 24 (32). – 12 марта.

1. Надіслане. Виказ жертв на річ «Товариства опіки над укр. жовніром в Дрогобичи». – С.4.

с. Грушів, Кропивник старий, Літиня, Монастир дережицький.

- Дрогобицький Листок. – 1919. – № 25 (33). – 16 марта.

1. З Дрогобиччини. З філії «Сільського Господаря» в Дрогобичи. – С.3-4.

с. Добрівляни. Іван Стецев.
с. Лішня. Олекса Сусюк.
с. Гаї вижні. Оніфр Лялюк.

- Дрогобицький Листок. – 1919. – № 26 (34). – 19 марта.

1. Урядові вісті. – С. 4.

с. Меденичі.

2. Оголошення. Виказ жертв на річ Товариства опіки над укр. жовніром. – С.4.

с. Тинів, Воля Якубова, Кропивник.

- Дрогобицький Листок. – 1919. – № 30 (38). – 2 цвітня.

1. Під сучасну хвилю. – С.1-2.

с. Лішня – С.2.

- Дрогобицький Листок. – 1919. – № 31 (39). – 6 цвітня.

1. З Дрогобиччини. Виказ жертв на Товариство опіки над укр. жовніром в Дрогобичи 25 марта 1919. – С.4.

с. Літиня, Підбуж, Снятинка, Гаї вижні, Вороблевиці, Доброгостів.
2. На Червоний Хрест. Пожертва в марті 1919р. – С.4.
с. Ясениця сільна, Залокоть.

- Дрогобицький Листок. – 1919. – № 32 (40). – 9 цвітня.

1. З Дрогобищини. Жертовлюбивість селян дрогобицького повіту Товариству опіки над українським жовніром в Дрогобичи. – С.4

с. Ролів, Тинів, Дерезичі, Нагуєвичі, Залокоть, Опарі, Опака, Літиня, Довге, Болехівці.

- Дрогобицький Листок. – 1919. – № 38-39 (46-47). – 1 мая.

1. З Дрогобищини. Звіт із засідання Повітової Укр. Нац. Ради в Дрогобичи. – С.7-8.

с. Ролів – С.8

2. Доказові суди в Дрогобичи. – С.8.

с. Уличне.

- Дрогобицький Листок. – 1919. – № 40 (48). – 7 мая.

1. Голос з села. – С.2-3

с. Уличне, Нагуєвичі, Грушів – с.2.

2. З Дрогобищини. «Виказ жертв» Товариства опіки над укр. жовніром в Дрогобичи 1 мая 1919р. – С.4.

с. Воля Якубова, Уличне, Попелі, Гаї Нижні, Доброгостів, Лішня, Вацовичі, Нагуєвичі, Підбуж, Опака, Сънятинка, Солоньсько, Довге, Опарі, Вороблевичі, Ясениця, Брониця, Гаї вижні, Болехівці, Кропивник, Ролів, Винники, Делява, Дерезичі, Рихтичі, Летня, Старе Село, Рибчиці, Добрівляни, Монастир дер.

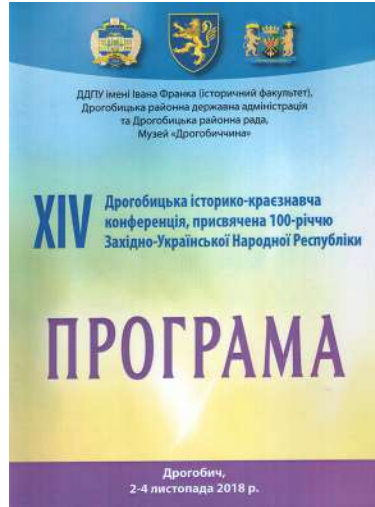
В ДРОГОБИЧІ ВІДБУЛАСЯ XIV ІСТОРИКО-КРАЄЗНАВЧА КОНФЕРЕНЦІЯ, ПРИСВЯЧЕНА 100-РІЧЧЮ УТВОРЕННЯ ЗУНР

2 листопада в приміщенні Дрогобицького районного народного дому розпочала роботу XIV історико-краєзнавча конференція, присвячена 100-річчю утворення Західноукраїнської Народної Республіки. Кандидат історичних наук, професор, декан історичного факультету Дрогобицького державного педагогічного університету ім. І. Франка Леонід Тимошенко, відкриваючи перше пленарне засідання, зазначив, що це перша така велика спільна співпраця з Дрогобицькою районною державною адміністрацією та районною радою, і вона не обмежиться лише

самою конференцією, а за її результатами світ побачить книжка, в якій буде зроблений глибокий аналіз подій, що відбувалися сто років тому на Дрогобищині.

У своєму вітальному слові до учасників конференції голова райдержадміністрації Андрій Шевкенич відзначив важливість проведення такого заходу як в історичному, так і в сучасному контексті.

Директор музею «Дрогобищина» Алла Гладун розповіла про ті документи, які зберігаються у фондах музею та присвячені становленню ЗУНР в Дрогобич, і й запросила на відкриття виставки, що відбудеться цієї неділі у відділі природи та історії.

З цікавими доповідями виступили Богдан Лазорак «Реформи ЗУНР на Дрогобиччині та перший всеукраїнський марш Григорія Коссака на площі Ринок», Микола Галів «Державна гімназія в Дрогобичі: спроба українізації (грудень 1918 - травень 1919 рр.)»,

Роман Пастух «ЗУНР на Дрогобиччині у світлі тогочасних публікацій та спогадів», Володимир Ханас «Села Верхні Гаї та околиці в період ЗУНР: свідчення джерел», Леонід Тимошенко «Польська громада Галичини і ЗУНР» за матеріалами архіву бориславця Станіслава Рафала.

Слід зазначити, що організаторами історико-краєзнавчої конференції виступили Дрогобицький державний педагогічний університет ім. І. Франка, Дрогобицька райдержадміністрація та районна рада спільно з музеєм «Дрогобиччина».

У ДРОГОБИЦЬКОМУ РАЙОНІ В ШЕСТИ НАСЕЛЕНИХ ПУНКТАХ ВСТАНОВИЛИ ІНФОРМАЦІЙНО- МЕМОРІАЛЬНІ ТАБЛИЦІ ВОЇНАМ УГА

1 листопада в шести населених пунктах Дрогобиччини (селище Підбуж, села Опарі, Старе Село, Ступниця, Долішній Лужок, Рихтичі) відбулося освячення інформаційно-меморіальних таблиць «Відновлені імена Героїв». За архівними даними, які зберігаються у Державному архіві Львівської області саме в цих населених пунктах на Дрогобиччині є реальні поховання стрільців УГА.

В усіх населених пунктах урочисті заходи відбулися за участю духовенства, керівництва району та місцевих громад.

с. Долішній Лужок

смт. Підбуж

с. Рихтичі

с. Опарі

с. Старе Село

с. Ступниця

ВІДРОДЖЕННЯ ІСТОРИЧНОЇ ПРАВДИ ПРО ВІЙСЬКОВИЙ ЦВИНТАР УГА В НАГУЄВИЧАХ

2 грудня в Нагуєвичах відбулося освячення військового цвинтаря-меморіалу воїнам УГА. «Стрільцям Української Галицької армії, героїчно полеглим у боротьбі за волю України у 1918-1919 роках» – такий напис на пам'ятному хресті військового цвинтаря-ме-

моріалу, який освячений на території цвинтаря церкви Святого Миколая.

У неділю, 2 грудня, в селі Нагуєвичі, що на Дрогобиччині, на території кладовища церкви Святого Миколая, було здійснено чин освячення пам'ят-

ного хреста військового цвинтаря-меморіалу воїнів УГА. «Стрільцям Української Галицької армії, героїчно полеглим у боротьбі за волю України у 1918-1919 роках», – викарбовано на пам'ятнику.

Того дня на кладовищі зібралися мешканці

селі, працівники Державного історико-культурного заповідника «Нагуєвичі», представники влади, товариства «Просвіта», духовенство, щоб відслужити панахиду за Героїв, які загинули за волю України та здійснити чин освячення пам'ятного хреста. Поминальну молитву за полеглими воїнами очолив єпископ Дрогобицький і Самбірський УПЦ КП владика Яків.

Опісля до підніжжя меморіалу керівники району та громадськість поклали квіти.

«Надзвичайно важливо, що пройшло сто років, а ми, українці, про них пам'ятаємо. Я переконаний, що кожен український військовий, який зі зброєю в руках захищає українську державу, буде знати, що про його побратимів, які загинули в російсько-українській війні, що зараз триває, українці будуть пам'ятати, доти, доки будуть українці, поки буде Україна. Це надзвичайно важливо», – зазначив у своєму виступі відповідальний секретар Державної міжвідомчої комісії з увічнення пам'яті, директор меморіально-пошукового центру «Доля» Святослав Шеремета.

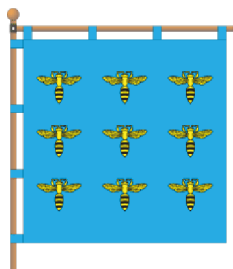
На завершення заходу всі присутні виконали духовний гімн «Боже великий, єдиний...».

Варто зазначити, що вагому роботу з упорядкування військового цвинтаря-меморіалу виконали пошуковці КП ЛОР «Доля» та працівники історико-культурного заповідника «Нагуєвичі».

ГЕРАЛЬДИКА

смт. МЕДЕНИЧІ

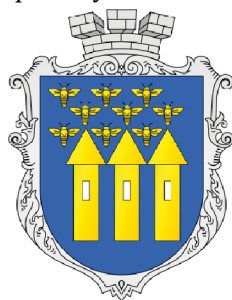

Рішенням № 109 від 7.06.2004 р. Меденицької сільської ради було затверджено герб та прапор смт. Меденичі, який був розроблений Українським Геральдичним Товариством.

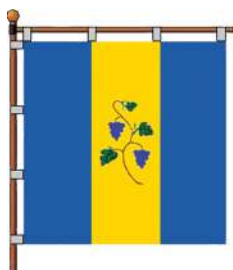
Прапор смт. Меденичі: квадратне синє полотнище, на якому зображено 9 жовтих бджіл у три ряди 3 : 3 : 3. Вулики і бджоли вказують на назву селища, на поширені тут давніше бджолярські промисли, а також символізують пра-

целюбність і добробут.

Герб смт. Меденичі: у синьому полі три золоті пні-вулики, над ними 9 золотих бджіл. Герб, згідно з правилами сучасного українського місцевого герботворення, вписано у декоративний картуш, увінчаний срібною міською короною, що свідчить про статус поселення. Автор Гречило Андрій Богданович.

смт. ПІДБУЖ

Рішенням № 116 від 3.08.2004 р. Підбузької сільської ради було затверджено герб та прапор смт. Підбуж, який був розроблений Українським Геральдичним Товариством.

Прапор смт. Підбуж: квадратне полотнище, що складається з 3 рівновеликих вертикальних смуг – синьої, жовтої та синьої, на середній жовтій – два стилізовані сині грона винограду з зеленими хвостиками. На полотнищі розміщений виноградний кущ, який є символом щедрості й багатства та дві сині смуги, що уособлюють дві річки – Бистри-

цю і Сторонявку. На прапорі зображені два грона, які вказують на 2 населені пункти, підпорядковані селищній раді, тобто Підбуж та Сторону.

Герб смт. Підбуж: у золотому полі, на зеленому пагорбі, зелена виноградна лоза з листочками і синіми гронами. Герб вписано у декоративний картуш, увінчаний срібною міською короною, що свідчить про статус поселення.

Зображення виноградного куща з гронами виступало на печатці селища (на той час – містечка Дрогобицького повіту Королівства Галичини) ще в 1870-их рр., про що свідчать матеріали колекції документів відомого галицького краєзнавця XIX століття Антонія Шнайдера.

с. БИКІВ

Як символ використано зображення бика, від чого і походить назва села, та чотирилисткової конюшини на згадку про успішну роботу молочарні Маслосоюзу». Автор – доктор історичних наук, голова геральдичного товариства Андрій Гречило. Символи не затверджені.

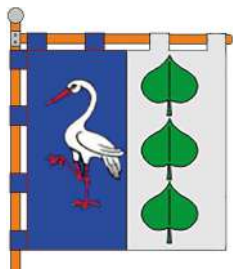

с. ВОРОБЛЕВИЧІ

Рішенням № 230 від 18.10.2010 р. Вороблевицької сільської ради було затверджено герб та прапор с. Вороблевичі, який був розроблений Українським Геральдичним Товариством.

Герб с. Вороблевичі: щит розтято, у першому синьому полі – срібний лелека з червоним дзьобом і лапами, у другому срібному – три зелені липові листки.

Прапор с. Вороблевичі: квадратне полотнище, що складається з двох рівновеликих вертикальних смуг, на синій від древка – білий лелека з червоним дзьобом і лапами. На білому з вільного краю – три зелені липові листки.

Лелека фігурує на старих печатках Вороблевичі і є історичним символом.

Три липові листки уособлюють Липовець, приєднаний до громади.

Герб, згідно з правилами сучасного українського місцевого герботворення, вписано у декоративний картуш, увінчаний золотою сільською короною, що свідчить про статус поселення. Прапор несе елементи та кольори герба й повністю відповідає вексилологічним вимогам та історичній традиції.

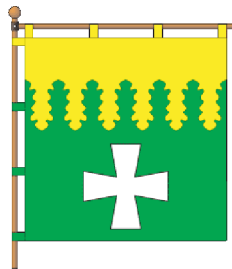
с. ВЕРХНІ ГАЇ

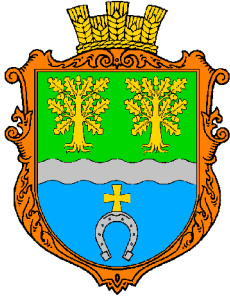
Рішенням № 285 від 05.12.2008 р. Верхньо-гаївської сільської ради було затверджено герби та прапори с. Верхні Гаї та історичного села Потік, який був розроблений Українським Геральдичним Товариством (автор А. Гречило).

Герб Гаїв Верхніх: у зеленому полі два золоті дуби над срібним лапчастим хрестом.

Прапор Гаїв Верхніх: квадратне полотнище, розділене горизонтально січенням під листя дуба на дві смуги, верхня (завширшки в 1/3 сторони) – жовта, а нижня зелена, у центрі якої білий лапчастий хрест.

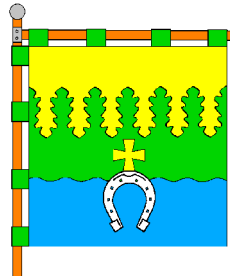

Герб Потіку: щит перетятий срібною хвилястою балкою, у верхньому зеленому полі два золоті дуби, у нижньому синьому – золота підкова вухами до низу, на ній – золотий лапчастий хрест.

Прапор Потоку: квадратне полотнище, розділене січенням під листя дуба та хвилястою лінією горизонтально на три рівноширокі смуги, верхню жовту, середню зелену та нижню синю, посередині зеленої та синьої смуг – жовта підкова вухами донизу, на якій жовтий лапчастий хрест.

Два дуби підкреслюють назву села. Зелений колір вказує на густі ліси, серед яких виникли поселення. Хрест уособлює пам'ять про давнє Селище, звідки прийшли нові поселенці, високу духовність мешканців села. Символи Потоку підкреслюють приналежність до Гаїв Верхніх. Хвиляста смуга, синій колір вказують на назву поселення. Підкова символ щастя та добробуту.

Герби, згідно з правилами сучасного українського місцевого герботворення, вписано у декоративні картуші, увінчані золотою сільською короною, що свідчить про статус поселення. Прапори несуть елементи та кольори гербів, повністю відповідають вексилнологічним вимогам та історичній традиції.

с. НИЖНІ ГАЇ

Рішенням № 260 від 31.03.2009 р. Нижньогаївської сільської ради було затверджено герб та прапор с. Гаї Нижні та с. Бійничі, який був розроблений Любомиром Сікорою.

Великий герб с. Гаї Нижні: у центрі щит з малим гербом села Гаї Нижні, увінчаний золотою короною, нижня частина якого гратчаста, округла поверхня, взір той самий що на рушнику, на завершення чертуються пшеничне колосся з дубовим листям – ознака села (сільська корона), розміщений у яйцеподібному просторі, оповитому тайною і святістю, який утворюють як єдине ціле, знизу рушник під умовною назвою

«Гаївський рушник», орнамент використаний з ритуального горщика, вік якому за шість тисяч років, знайденого при археологічних розкопках кургану на «Луцівській толоці», знизу оточений п'ятьма стилізованими гусаками, над вишивкою розміщено символ села, який композиційно доповнює орнамент рушника, тим самим виокремлює його серед собі подібних, посередині надпис «Гаї Нижні», вигантуваний Гаївським шрифтом, зверху зелений вінок, сплетений із дубових гілок, з крапленнями червоно-золотистих жолудів, кінці якого є опертям з лівого боку: як гра світла і тіні у повноті свої іпостасі помежовости, ще не тут і вже не там, з'явлений з вічності воїн-пастух – гордий за тебе і певний у собі, у правій руці тримає кам'яний молот, нижнім кінцем опертий у земну тверч, у лівій – спис, на якому висить прапор села, - нижній кінець устромлений в Гаївську дійсність; з правого боку воїн доби пізньої бронзи, подоба дві краплі небесної роси свого як світ давнього родича, з'явленого з вірою утвердити тебе у вічності, зробити суб'єктом європейської історії, нашої історичною дійсністю, питомо присутній, як доля нерозподіленої спадщини, на нас з тобою подібний; лівою рукою тримає бойову сокиру, посередника живого з неживим, вічного і тлінного, ознака віри в самого себе, «як не я, то хто за мене» мій рід, мій край оборонить, захисник свого чада, хоронительки домашнього вогню з челидив; правою – спис (на якому майорить прапор дрогобицького району). Нижній кінець якого ріднить покоління, сукає нитку вічності, витку в'яже. Утверджує наше в нас, заодно різнить від не нашого; «Я вже тут був, звідси родом мої діди-прадіди, ким'ю як ниніка»; унизу поміж звисаючими кінцями рушника на мить застигла в леті кавка – галка, символ Галицької держави, стривожена долею сьогоднішньої дійсності – з вірою й надією на щасливе завтра, яка у пазурах тримає два ланцюги, розірвані як свої кайдани, на яких висить люнарно-солярний хрест, по сім-дванадцять променів, умовна назва якого «золотий бойківський хрест», у центрі якого розміщений червоний диск, який символізує солярний знак як символ розуміння Бога нашими предками давніми у збурено-тривожному стані, на якому зображений двоголовий орел як символ Перемишлянського князівства, який нахрест хрещений трьома червоними променями; посередником між хрестом кавкою-галкою є оберіг під умовної назвою «Гаївський оберіг від усього злого й доброго», гасло якого «усе наше без нас не наше, як і ми без нього не ми, а хтось за нас» зверху над вінком поміж

прапором символіка прадавньої Руси-України шляхом трансформації інкультурована в сучасну дійсність у вигляді стилізованої трипільської свастики, яку на фоні безмежності й простору утворюють жовто-блакитні прапори, які обрамлюють собою центральне коло, активний солярний символ, на тлі якого – навхрест хрещений сивою давниною золотий тризуб Руси-України, на тлі небесної безодні, яка в уяві нашої творить вічність і незнищенність всього сущого яко божого творива, на мить спинилася сова срібної барви, газдиня ночі, під умовною назвою «ангел-хоронитель», «піднебесна сила», «післанець божий», «боже око», «вартувий ночі», «символ людської мудрости», «хоронитель Гаїв».

Прапор с. Гаї Нижні: квадратне червоно-чорне полотнище, вертикальна лінія розмежування кольорів ділить у відношенні два до одного, посередині червоного поля золотий гусак з розпущеними крилами на мить застиг на фоні сонця – і солярного символу відтворення сам у собі поглядом, гордо спрямованим у небо. Гусак може мати й інше символічне тлумачення: святе сонечко – коло як символ прадавньо-завітної віри, святих звичаїв наших предків. Шляхом синтезу трансформованих у якісно іншу сутність. Яко джерело усього сущого. Вічного і незнищеного. Яким є наше сьогодні.

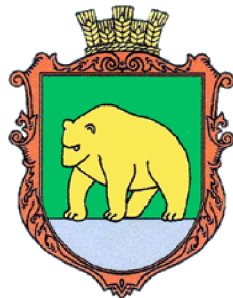

с. МЕДВЕЖА

Рішенням № 68 від 21.09.2004 р. Медвежанської сільської ради було затверджено герб та прапор с. Медвежа, який був розроблений Українським Геральдичним Товариством.

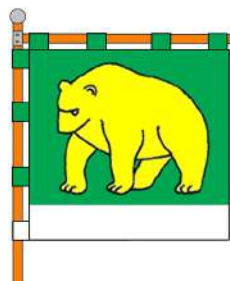
Герб с. Медвежа: в зеленому полі на срібній основі йде золотий ведмідь. Герб вписано у декоративний картуш, увінчаний золотою сільською короною, що свідчить про статус поселення.

Прапор с. Медвежа: квадратне полотнище, розділене горизонтально на дві частини – верхню зелену (шириною 4/5 сторони

прапора) та нижню – білу, на зеленому фоні до древка йде жовтий ведмідь.

Ведмідь є називним символом, який вказує на назву села. Він також фігурував на печатках громади Медвежі з кінця 18 – початку 20 ст.ст. Зелений колір відповідає природнім ресурсам, а срібний (білий на прапорі) є уособленням порядності та чистоти.

с. УЛИЧНЕ

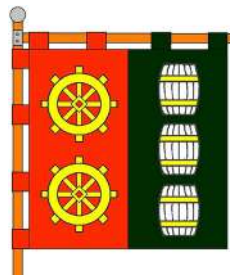

Рішенням № 103 від 16.03.2016 р. Уличненської сільської ради було затверджено герб та прапор с. Уличне, який був розроблений Українським Геральдичним Товариством (автор А.Гречило).

Герб с.Уличне: щит розтятий, у 1-му червоному полі два золоті млинські колеса, у 2-му чорному – три срібні бочки з золотими обручками, одна над одною.

Прапор с. Уличне: квадратне полотнище, яке складається з двох рівновеликих вертикальних смуг, на червоній від древка – два жовті млинські колеса, на чорній з вільного краю – три білі бочки з жовтими обручами, одна над одною.

Млинські колеса вказують на існування в Уличному кількох водяних млинів та поширений мельницький промисел. Три срібні бочки символізують солеварні промисли, які сприяли розвитку Уличного. Червоно-чорні кольори підкреслюють активну участь уличан у визвольній боротьбі за волю України. Герб, згідно з правилами сучасного українського місцевого горбоботворення, вписано у декоративний картуш, увінчаний золотою сільською короною, що свідчить про статус поселення. Прапор має елементи та кольори герба, він повністю відповідає vexилологічним вимогам та історичній традиції.

НАШІ ВИДАННЯ

ДРОГОБИЦЬКА РЦБС

«Просвіта» - 150 років українства

«Просвіта» – 150 років українства

Бібліографічна розвідка, приурочена до 150-ліття товариства «Просвіта», розповідає в короткій формі про історію створення читалень товариства на Дрогобиччині.

У виданні подано спогади сучасників тих подій, які зібрали працівники культури Дрогобицького району.

У деяких розповідях збережено мову бібліографічних джерел.

Українська держава новітньої доби

Брошура містить бібліографічний список літератури про важливий період української історії ХХ ст.: проголошення ЗУНР, події державотворення (1918-1923 рр.), про окремих визначних діячів цього періоду – наших краян, та вшанування їх пам'яті.

Література у розділах розміщена в алфавітному порядку. Список розрахований на працівників бібліотек, вчителів, студентів, всіх, хто цікавиться питаннями історії рідного краю.

Педагог від Бога, письменник з народу

Ця біографічна довідка присвячена 170-ій річниці від дня народження одного з найбільших українських письменників, відомого освітянина – Стефана Коваліва. Стане в нагоді працівникам культури, освіти, учням шкіл та ін.

Наша спадщина

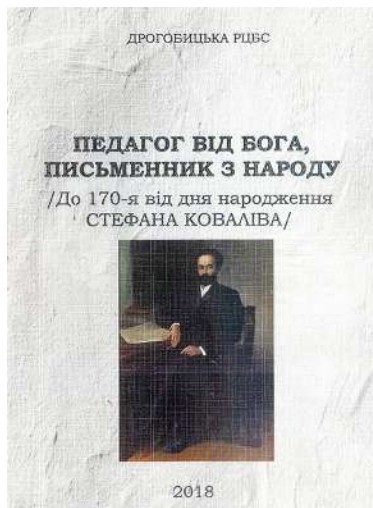
Дрогобиччина є дуже цікавим і дуже багатим на пам'ятки краєм. Спеціальний випуск «Наша спадщина» присвячений, крім Дрогобича, цікавим історичним особистостям Дрогобиччини та її цікавим історичним місцям. Зокрема, це місто-курорт Трускавець, Борислав, Східниця.

Про збереження та популяризацію культурної спадщини у цих містах розповідають матеріали, підготовлені місцевими фахівцями і краєзнавцями. Дуже цікаві матеріали подали музей «Дрогобиччина», художній музей ім. М. Біласа та краєзнавчий музей міста-курорту Трускавця, центральна спеціалізована бібліотека з м. Борислава.

Рубрика «Панорама краю» дає можливість ознайомитися з чудовими природними та культурними пам'ятками Дрогобицького краю.

Дуже цікавим є матеріал про с. Верхні Гаї, де бачимо, як автор з любов'ю до рідного краю описав своє село і сам доклався до відновлення його символів - герба і прапора, а також сприяє подальшому вивченню його історії. Думаю, що це добрий приклад для наслідування іншим.

Звичайно, про Дрогобич і Дрогобиччину можна ще багато подати матеріалів, але завдання нашого журналу сконцентрувати увагу читачів на деяких конкретних об'єктах, подіях, особистостях і, таких чином, викликати бажання поцікавитися культурним надбанням краю набагато ширше.

Пастух Р. Монументальна Дрогобиччина

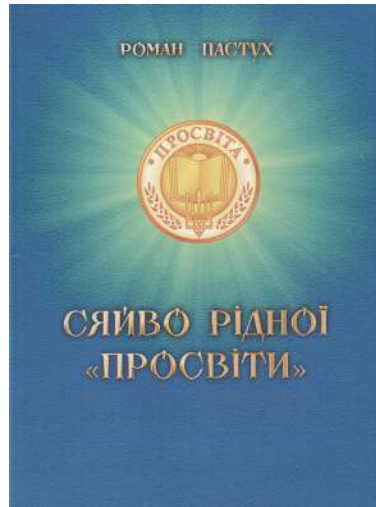
Історику-краєзнавче дослідження розповідає про всі пам'ятники видатним письменникам, борцям за волю України, політичним і громадським діячам, споруджені в різний час у Дрогобичі, Бориславі, Трускавці, Стебнику, а також в селах Дрогобицького району.

Пастух Р. Сяйво рідної «Просвіти»

Видання присвячене важливим подіям в історії Товариства «Просвіта», а саме: 150-річчю його заснування у Львові в 1868 р. і 115-ій річниці створення у 1903 р. Дрогобицької філії «Просвіти».

Автор висвітлив історичний хід розвитку діяльності Товариства з моменту заснування і до цього часу, його роль та значення у збереженні українства та вплив на відродження нашої державності.

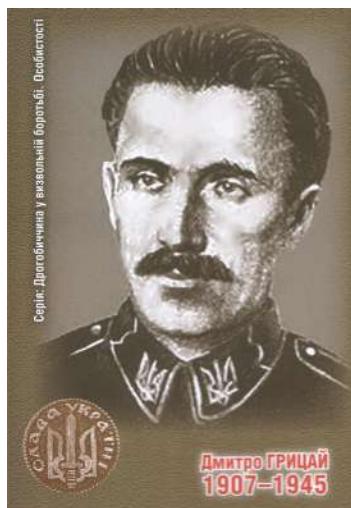
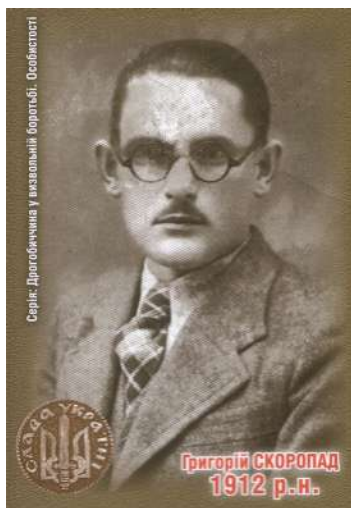

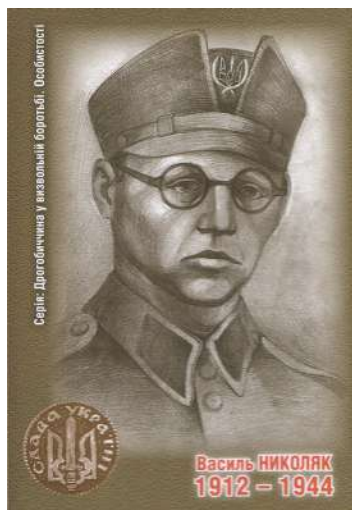
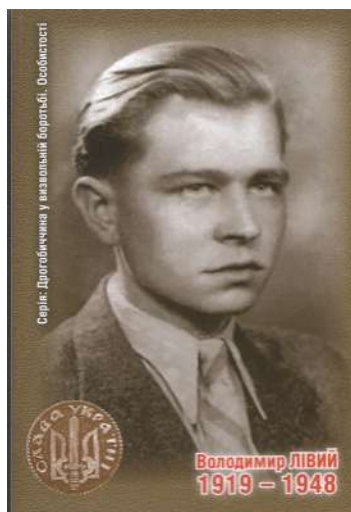
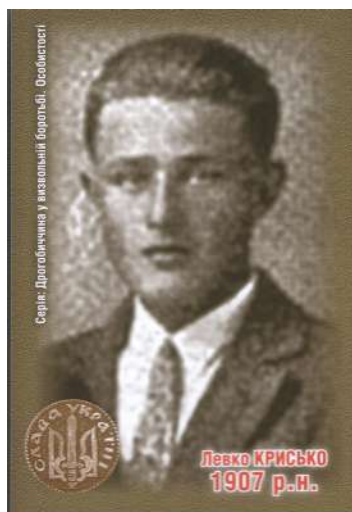
Серія листівок, присвячених Іванові Франку

76-ТА РІЧНИЦЯ СТВОРЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ПОВСТАНСЬКОЇ АРМІЇ

Серія листівок: Дрогобиччина у визвольній
боротьбі. Особистості

ЗМІСТ

Володимир Ханас. Передмова	3
----------------------------------	---

ДРОГОБИЧЧИНА: ДАТИ, ПОДІЇ, ФАКТИ

Районні заходи.....	5
Дрогобицька центральна районна бібліотека	22
Державний історико-культурний заповідник «Нагуєвичі»	31
смт. Меденичі.....	41
смт. Підбуж.....	44
с. Биків.....	48
с. Бистриця Гірська	50
с. Бистриця Низинна.....	50
с. Бійничі	53
с. Болахівці	53
с. Брониця	54
с. Винники	55
с. Волоща	55
с. Воля Якубова	57
с. Вороблевичі	58
с. Гаї Верхні	61
с. Гаї Нижні.....	65
с. Грушів Красне	67
с. Грушів Старий	68
с. Далява	70
с. Дерезичі	70
с. Добрівляни.....	72
с. Доброгостів.....	74
с. Довге	75
с. Довге Гірське.....	76
с. Долішній Лужок.....	81
с. Дорожів.....	83
с. Залокоть.....	86
с. Залужани.....	86
с. Котоване	89
с. Летня.....	90
с. Літиня.....	92
с. Лішня.....	97
с. Медвежа.....	101
с. Михайлевичі	102
с. Модричі	104

с. Мокряни	104
с. Нагуєвичі	105
с. Новий Кропивник	106
с. Новошичі	108
с. Опака	112
с. Опарі	113
с. Підмонастирок	115
с. Попелі	116
с. Почаєвичі	118
с. Рибник	119
с. Рихтичі	120
с. Ріпчиці	124
с. Ролів	125
с. Сілець	127
с. Смільна	128
с. Снятинка	128
с. Солонсько	130
с. Старий Кропивник	131
с. Сторона	135
с. Ступниця	139
с. Тинів	140
с. Уличне	144
с. Унятичі	150
с. Уріж	151
с. Ясениця Сільна	156

ВИЗНАЧНІ ПОСТАТТІ ДРОГОБИЧЧИНИ

<i>Сова Андрій Олегович. Іван Боберський:</i> формування світогляду	158
<i>Сова Андрій Олегович. Обставини загибелі шефа</i> Головного Військового Штабу Української Повстанської Армії Дмитра Гриця	176

СВЯТКУВАННЯ 100-РІЧЧЯ ПРОГОЛОШЕННЯ ЗУНР

<i>Володимир Ханас. Дрогобиччина в період Західноукраїнської</i> Народної Республіки: джерела, документи, спогади	192
<i>Марія Ханас. Населені пункти Дрогобиччини</i> на сторінках газети «Дрогобицький Листок»	217
	241

В Дрогобичі відбулася XIV історико-краєзнавча конференція, присвячена 100-річчю утворення ЗУНР	222
У Дрогобицькому районі в шести населених пунктах встановили інформаційно-меморіальні таблиці воїнам УГА	223
Відродження історичної правди про військовий цвинтар УГА в Нагуєвичах	225

ГЕРАЛЬДИКА

сmt. Меденичі	227
сmt. Підбуж	227
с. Биків	228
с. Вороблевичі	228
с. Верхні Гаї	229
с. Нижні Гаї	230
с. Медвежа	232
с. Уличне	233

НАШІ ВИДАННЯ

«Просвіта» – 150 років українства	234
Українська держава новітньої доби	234
Педагог від Бога, письменник з народу	235
Наша спадщина	235
Пастух Р. Монументальна Дрогобиччина	236
Пастух Р. Сяйво рідної «Просвіти»	236
Серія листівок, присвячених Іванові Франку	237
76-та річниця створення Української Повстанської Армії. Серія листівок: Дрогобиччина у визвольній боротьбі. Особистості	238

ДЛЯ НОТАТОК

ІСТОРИКО-КРАЄЗНАВЧЕ ВИДАННЯ

ЛІТОПИС ДРОГОБИЧЧИНИ

Випуск I

Видання друге виправлене і доповнене

Макетування та верстка
Василь Герман

Дизайн обкладинки
Олег Лазебний

Здано до набору 11.02.2019 р. Підписано до друку 12.03.2019 р.

Гарнітура Palatino Linotype. Формат 60х84 1/16.

Друк офсетний. Папір офсетний.

Ум. друк. арк. 12,09. Зам. № 186

Наклад 100 примірників

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного
реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції
Серія ДК № 2509 від 30.05.2006 р.

Друк ПП "ПОСВІТ"

Адреса: вул. І. Мазепи, 7, м. Дрогобич, 82100 Україна

тел. факс (03244) 2-23-35, тел.: 3-38-50.

E-mail: posvitdruk@gmail.com